



**ОТЧЕТ НА ПРОГРАМАТА НА
ПРАВИТЕЛСТВОТО НА
ЕВРОПЕЙСКОТО РАЗВИТИЕ
НА БЪЛГАРИЯ**



ВТОРА ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

ДВЕ ГОДИНИ ПО ПЪТЯ НА ЕВРОПЕЙСКОТО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ	5
ПОВИШАВАНЕ ДОХОДИТЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ, РАСТЕЖ И МОДЕРНИЗИРАНЕ НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА	7
Публични финанси	9
Държавен дълг	13
Управление на публичните финанси	16
Подобряване на бизнес средата. Привличане на инвестиции	18
Иновации	20
Предприемачество	20
Приватизация и следприватизационен контрол	23
Енергетика	255
Туризм	29
ДЪРЖАВНА АДМИНИСТРАЦИЯ И АДМИНИСТРАТИВНА РЕФОРМА	32
Преструктуриране и оптимизация	32
Намаляване числеността на държавната администрация	33
Нов Класификатор на длъжностите в администрацията, система за атестиране и модел на заплащане	33
УПРАВЛЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ	35
<i>Програмите, финансирани със средства на ЕС, са разгледани подробно в настоящия отчет в частите на отделните политики на Правителството на европейското развитие на България.</i>	<i>38</i>
СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА	40
Пенсионна система	442
Заетост и безработица	43
Социална сигурност и социално включване	47
Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” 2007-2013 г.	50
РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО	54
Поземлени отношения	55
Хидромелиорации	56
Качество и безопасност на храните. Здравеопазване на животните	56
Финансово подпомагане	57
Горски сектор	63
Наука и образование в областта на селското стопанство	64
ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ	65
Гарантиране достъпността на здравните дейности	67
Лекарствена политика	68
Утвърждаване авторитета на българските лекари	69
Проекти в областта на здравеопазването	70
ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА	72
Училищно образование	72
Висше образование	77
Учене през целия живот	78
Младежка политика	79

Наука.....	80
КУЛТУРА.....	83
ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ	87
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ.....	93
Пътна инфраструктура	93
Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013 г.....	95
Водоснабдяване и канализация	96
Жилищна политика и енергийна ефективност	96
Други инвестиционни проекти	97
Ограничаване на незаконното строителство	97
Намаляване на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия	98
Законодателна дейност и гражданска регистрация.....	98
УСКОРЕНО ИЗГРАЖДАНЕ, ПОДДЪРЖАНЕ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ТРАНСПОРТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА.....	100
Транспортна политика.....	100
Инфраструктурни проекти	102
Концесии и контрол върху дейността на търговските дружества и държавните предприятия	104
Безопасност, здравословни условия на труд	106
Железопътен транспорт.....	107
Автомобилен транспорт	112
Воден транспорт.....	113
Въздушен транспорт.....	115
Интермодален транспорт и логистика	117
Въвеждане на нови технологии. Електронно управление.....	118
ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ.....	121
Оперативна програма “Околна среда”	121
Програма ИСПА/КФ.....	122
ПУДООС и държавен бюджет	123
Водни ресурси	124
Устойчиво управление на отпадъците	125
Подобряване качеството на атмосферния въздух	125
Изменение на климата	126
Биологично разнообразие	127
Секторни политики	127
ПРАВОВ РЕД, БОРБА С ПРЕСТЪПНОСТТА И ОГРАНИЧАВАНЕ НА КОРУПЦИЯТА	132
Противодействие и превенция на корупцията по високите етажи на властта	132
Законодателни промени	133
Международно осиновяване	134
Закрила на децата.....	134
Реформиране и подобряване работата на съдебната система	135
Борба с престъпността и ограничаване на корупцията	135
ОТБРАНА.....	141

ЕВРОПЕЙСКИ ВЪПРОСИ, ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА ЗА	
БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА	144
НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ: БЪЛГАРИЯ 2020	149

ДВЕ ГОДИНИ ПО ПЪТЯ НА ЕВРОПЕЙСКОТО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ

Преди две години правителството на Република България бе представено като Правителство на европейското развитие. Основните цели, които си поставихме, бяха повишаване на доходите, растеж и модернизация на икономиката, финансова стабилност на страната, ограничаване на бюджетните разходи и разграбването на държавни ресурси, запазване и откриване на нови работни места.

Сред най-големите ни постижения бяха върнатото политическо доверие към България от страна на международните институции, бързото строителство на автомагистралите и грижата за второстепенните пътища, които ще променят облика на страната ни, икономическата стабилност на държавата, борбата с организираната престъпност.

През втората година на управление получихме положителна оценка от Европейската комисия за предприетите мерки и действия за излизане от процедурата на прекомерен дефицит. За първи път бе повишен кредитния рейтинг на България от Агенция “Муудис” до най-високото равнище (Baa2).

Предприехме решителни стъпки за постигане на справедливо, открито, прозрачно и ефективно управление на европейските фондове с цел използването им като основен ресурс за постигане на реални резултати в полза на българските граждани при нулева толерантност към корупцията. За целта по ефективен начин отговорихме на множество предизвикателства, като значително беше ускорено темпото на разплащанията, предприемайки мерки за оптимизиране на законодателството, засилване на административния капацитет, както и гарантиране прозрачността на процеса по усвояването на средствата. Към юни 2011 г. европейските плащания в България бяха почти 13%, договорихме почти половината от средствата (47% към 17.06.2011 г.).

Поставихме си за цел да разработим единен национален стратегически документ, който да обхваща интервенциите в посока повишаване социално-икономическото развитие на страната в средносрочен и дългосрочен период. За целта създадохме Съвет за развитие към Министерския съвет, чиято основна цел е разработването на Национална програма за развитие: България 2020 (НПР), както и оптимизиране на съществуващата система за стратегическо планиране. Националната програма за развитие ще послужи за база при разработването на стратегическия документ за провеждане на Кохезионната политика в Република България в рамките на следващия програмен период 2014-2020.

Създаден бе Съвет за развитие с основна цел – разработване на Национална програма за развитие: България 2020.

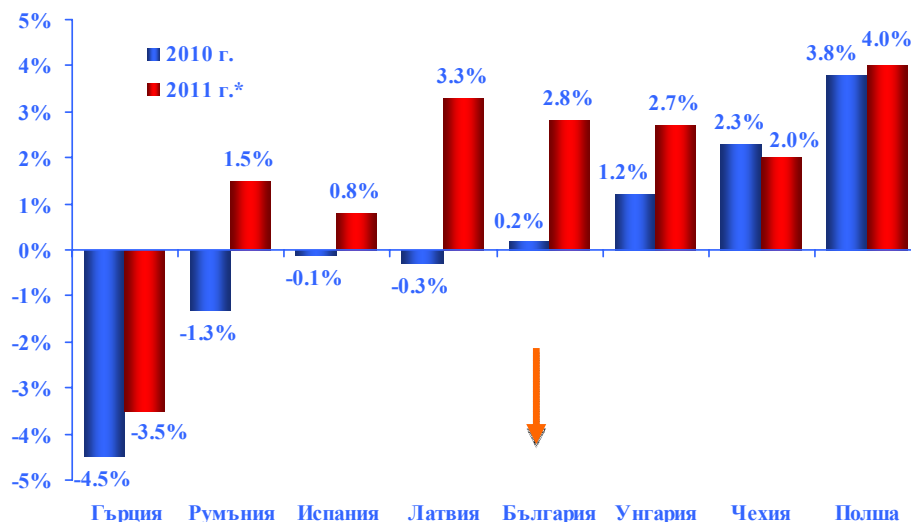
Целите ни са високи и надхвърлят хоризонта на парламентарния мандат. Резултатите от тяхното осъществяване няма как да дойдат веднага. Поради тази причина определихме основните приоритети, по които ще бъдат насочени усилията и през третата година.

Правителството на България ще продължава и през следващата година работата си за повишаване доходите на българските граждани, растеж и модернизиране на българската икономика, за гарантиране на правовия ред в България, борбата с престъпността и ограничаването на корупцията, подобряване работата на съдебната система, възстановяване доверието на европейските ни партньори, създаване на благоприятна и здравословна среда на живот.

ПОВИШАВАНЕ ДОХОДИТЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ, РАСТЕЖ И МОДЕРНИЗИРАНЕ НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА

През 2009 и 2010 г. икономиката на България бе изправена пред редица предизвикателства. След спада на брутния вътрешен продукт (БВП) с 5.5% през 2009 г. икономическото възстановяване започна от средата на 2010 г. и за цялата година бе отчетен растеж от 0.2%, дължащ се основно на износа. Отслабването на натиска на вътрешното търсене довежда до почти балансирана текуща сметка и ниска базисна инфлация. В резултат на продължаващото реструктуриране и оптимизиране на процесите в българската икономика реалните разходи за труд на единица продукция намаляват с 2.2%.

Ръст на БВП за 2010 г. и 2011 г., %



*Прогноза

Източник: Eurostat

За 2010 г. бе отчетен икономически растеж от 0.2%, балансирана текуща сметка и ниска базисна инфлация.

В период на финансова и икономическа криза най-общо макроикономическата картина изглежда така:

Основни макроикономически индикатори	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Брутен вътрешен продукт, млн. евро	16969	18310	20361	23255	26476	30772	35430	34932	36033	8131
Брутен вътрешен продукт, реален ръст	4.7%	5.5%	6.7%	6.4%	6.5%	6.4%	6.2%	-5.5%	0.2%	1.5%

Основни макроекономически индикатори	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
Инфлация в края на годината	3.8%	5.6%	4.0%	6.5%	6.5%	12.5%	7.8%	0.6%	4.5%	2.2%
Средногодишна инфлация, %	5.8%	2.3%	6.1%	5.0%	7.3%	8.4%	12.3%	2.8%	2.4%	4.8%**
Безработица в края на годината	16.3%	13.5%	12.2%	10.7%	9.1%	6.9%	6.3%	9.1%	11.2%	8.9%**
Текуща сметка, млн. евро	-403	-973	-1307	-2706	-4648	-7755	-8162	-31179	-356	412**
Текуща сметка, % от БВП	-2.4%	-5.3%	-6.4%	-11.6%	-17.6%	-25.2%	-23.0%	-8.9%	-1.0%	1.1%**
Търговско салдо, млн. евро	-1878	-2426	-2954	-4410	-5562	-7245	-8597	-4173	-2412.5	-318.5**
Търговско салдо, % от БВП	-11.1%	-13.2%	-14.5%	-19.0%	-21.0%	-23.5%	-24.3%	-11.9%	-6.7%	-0.8%**
Износ F.O.B., млн. евро	6063	6668	7985	9466	12012	13512	15204	11700	15588	8026**
Внос F.O.B., млн. евро	7941	9094	10938	13876	17574	20757	23801	15873	18001	8344**
Валутни резерви на БНБ, млн. евро	4575	5309	6770	7370	8926	11937	12713	12919	12977	12245**
Валутни резерви на БНБ /внос на СНФУ, в месеци	5.6	5.7	6.0	5.3	5.1	5.9	5.5	8.0	7.3	6.4
Преки чуждестранни инвестиции, в млн. евро	980	1851	2736	3152	6222	9052	6728	2412	1638.4	-26.9**
Преки чуждестранни инвестиции, % от БВП	5.8%	10.1%	13.4%	13.6%	23.5%	29.4%	19.0%	6.9%	4.5%	-0.1%
Бюджетен дефицит /излишък, млн. евро	-131	0.5	338	693	894	1002	1017	-271	2783	-305**
Бюджетен дефицит /излишък, % от БВП	-0.8%	0.0%	1.7%	3.0%	3.4%	3.3%	2.9%	-0.9%	-4.0%	-0.8%
Държавен дълг/БВП	56.3%	48.4%	37.8%	28.9%	22.4%	17.9%	14.2%	14.3%	14.7%	13.7%**
Широки пари (МЗ), млн. евро	7085	8471	10427	12915	16393	21506	23406	24384	25884	26560
Кредит към неправителствения сектор, млн. евро	3149	4641	6876	9214	11398	18656	24713	25599	25903	-

Източник: БНБ, НСИ. *Данните са за първото тримесечие на 2011 г.

**Данните са към май 2011 г.

Публични финанси

През втората година на управление съумяхме да отговорим на предизвикателствата в хода на бюджетното изпълнение, което позволи **страната ни да бъде един от добрите примери в Европейския съюз за строга и дисциплинирана фискална политика.**

Поставихме фокуса върху благоразумната фискална политика, поддържане на макроикономическата стабилност и засилване устойчивостта на българската икономика. Предприехме мерки за намаляване на неефективните разходи в структурата на държавния бюджет и реорганизиране на администрацията и намаляване на числеността ѝ – след функционален анализ на административните звена и структури – в цялата администрация.

- **Изпълнението на бюджета** през първите месеци на 2010 г. премина при напрежение в изпълнението на планираните приходи с приетия в края на 2009 г. Закон за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2010 г. и натиск върху разходите за осигуряване на ресурс за разплащане на възникнали задължения от предходни години. Това наложи да направим ревизия на фискалните параметри за 2010 г. Тази година, за разлика от други, спазихме поетия в края на пролетта на 2010 г., ангажимент за предсрочното внасяне на ЗУДБ за обсъждане в Народното събрание, изпреварвайки с един месец заложения краен срок. По този начин бе осигурено повече време за провеждане на политическия дебат, както и необходимата за бизнеса и домакинствата предсказуемост относно икономическото състояние и развитие през 2011 г.

С проектобюджета за 2011 г. потвърдихме поетите ангажименти пред международната финансова общност, че публичните финанси на България ще продължат да бъдат стабилни, особено в съпоставка с тези на страните от региона и спрямо останалите държави-членки на Европейския съюз.

Фискалната консолидация продължава и през 2011 г., като **планира дефицитът на консолидираното правителство да бъде сведен до 2.5% от прогнозния БВП** с продължаване на мерките по отношение на разходите, усъвършенстване на контролните механизми и започналото плавно подобряване на приходите при завръщането на икономиката към растеж. **Изменен и допълнен беше Законът за общинския дълг (ЗОД),** с който се ограничи възможността за поемане на дългосрочен общински дълг. По този начин общинските съвети няма да могат да приемат решения за поемане на дългосрочен общински дълг след изтичането на 39 месеца от избирането си. Приетите промени създадоха условия за ограничаване на разходите и за намаляване задължениостта на общините от началото на 2011 г., в резултат на което **към 31 май 2011 г. поемането на дългосрочен общински дълг намаля с 4.1%.** Регламентирано бе годишният размер на плащанията по дълга във всяка отделна година от 1 януари 2011 г. вече да не може да надвишава 15% от общата сума на собствените приходи и общата изравнителна субсидия по последния заверен годишен отчет за изпълнението на бюджета на общината.

Дисциплинираната
фискална политика
и мерките за
фискална
консолидация в
разходите
позволиха
касовият дефицит
да остане
значително под
заложения
допустим праг,
като по отчет
дефицитът по КФП
на касова основа за
2010 г. бе в размер
на 4% от БВП.

• **Нов съществен момент в бюджетната процедура за 2012 г. е интегрирането на инициативата на Европейската комисия (ЕК) “Европейски семестър”,** която цели засилване и укрепване на икономическото управление и координация на икономическите, фискалните и бюджетните политики на държавите - членки чрез задълбочаване и разширяване обхвата на процедурите на ЕК за фискално наблюдение. Това позволи постигане на съгласуваност между основни фискални и бюджетни документи на правителството с ангажиментите по Националната програма за реформи на Република България в изпълнение на стратегия “Европа 2020” и Конвергентната програма. В рамките на процеса на разработване на Националната програма за реформи на Република България (2011-2015 г.) и Конвергентната програма на Република България (2011-2014 г.) **се стремяхме не само да следваме насоките на ЕК при изготвянето на двата стратегически документа, но и да защитаваме и отразяваме обществения интерес в тях.** Предложихме допълнителни области, в които през следващите години е необходимо да се положат повече усилия, като инфраструктурата и нейното значение за подобряване свързаността на България с Единния пазар.

• **Постигането на успешна бюджетна консолидация, подкрепяна от подобро управление на бюджета, и повишената ефективност на разходите е основа за запазване на валутния борд.** Предприетите от правителството мерки за допълнително повишаване устойчивостта на публичните финанси, както и политиките за насърчаване на конкурентоспособността на икономиката адресират и целите на т. нар. **“Пакт за еврото плюс”.** Положителните очаквания и оценка на международните рейтингови агенции потвърдиха установеното в международен план мнение за стабилност на публичните финанси на Република България.

• **От началото на 2011 г. насочихме усилията си към разработване на фискални правила, обединени в т.нар. “Пакт за финансова стабилност”,** които да гарантират в дългосрочен план макроикономическа и финансова устойчивост на България. Правителството предложи три мерки:

– Ограничаване преразпределителната роля на държавата до определен процент от БВП;

– Гарантиране на широко балансирана бюджетна позиция и недопускане на дефицит над определен процент от brutния вътрешен продукт;

– Промяна на преките данъци само с квалифицирано парламентарно мнозинство.

В процеса на проведените консултации бяха формулирани конкретни параметри и подходи и бе направено предложение мерките от Пакта за финансова стабилност да бъдат записани в националното законодателство, както следва:

– **Мярка първа – за размера на публичния сектор** – да бъде заложена в Закона за устройството на държавния бюджет. Предложението бе максималният размер на разходите по

Публичните
финанси на
страната ни ще
продължат да
бъдат стабилни.

консолидираната фискална програма да не може да надвишава 40% от прогнозния вътрешен продукт.

– **Мярка втора – за бюджетното салдо** – да бъде записана в основния закон – Конституцията на Република България. Предложението е допустимият размер на бюджетното салдо да бъде установен със закон. Предлага се промени на допустимия размер на бюджетното салдо в този закон да се приемат с квалифицирано мнозинство от две трети от всички народни представители.

– **Мярка трета – за преките данъци** – да бъде отново записана в Конституцията на Република България. Предложението е закони, с които се променят данъчните ставки на съществуващите данъци върху доходите или печалбите, или закони, с които се установяват нови видове данъци върху данъците или печалбите, да се приемат с квалифицирано мнозинство от две трети от всички народни представители.

• На 26 май 2011 г. в НС бяха внесени проектите за изменение и допълнение на Конституцията на Република България и на законопроект за изменение и допълнение на Закона за устройството на държавния бюджет.

• На 1 юни 2011 г. НС гласува състава на Временна комисия за обсъждане на законопроект за изменение и допълнение на Конституцията на Република България.

• На 29 юни 2011 г. НС прие на второ четене промени в Закона за устройството на държавния бюджет, с които бяха заложили основните параметри на Пакта за финансова стабилност. С тях се определят конкретни максимални стойности за разходите и дефицита по консолидираната фискална програма. Според приетите текстове **размерът на общите разходи не трябва да бъде по-висок от 40% от БВП, а бюджетното салдо, в случай че е отрицателно, не може да надвишава 2% от БВП.**

• С цел продължаване подготовката на Република България за членство в Евроразоната разработихме **Конвергентната програма на Република България (2011-2014 г.)** съгласно изискванията на Регламент №1466/97/ЕО в съответствие с Пакта за стабилност и растеж, и за целите на многостранното наблюдение. Програмата бе одобрена от МС на 13.04.2011 г. и беше сред първите изпратени на ЕК (15.04.2011 г.) съгласно изискванията на Кодекса за поведение за изпълнение на Пакта за стабилност и растеж. Конвергентната програма, която е тясно свързана с Националната програма за реформи, е част от процеса на многостранно фискално наблюдение в ЕС. Изпълнението на заложените в програмата ангажменти на правителството, които са консистентни с целта за присъединяване на България към ЕВМ II и Евроразоната, ще допринесе за:

– **Предвидима и прозрачна фискална политика**, която допринася за макроикономическата стабилност.

– **Прилагане на благоразумна фискална политика с оглед овладяване на резултатите от кризата** с цел спазване изискванията на Пакта за стабилност и растеж и изпълнение на

Разработена бе
Конвергентна
програма на
Република
България
(2011-2014 г.).

препоръките по Процедурата по прекомерен дефицит, инициирана от Съвета на ЕС, от юли 2010 г.

– **Подобряване дългосрочната устойчивост на публичните финанси** с оглед на натиска по линия на процеса на застаряване на населението.

• **В изпълнение на мерките за повишаване качеството на публичните финанси, предвидени в Програмата на правителството на европейското развитие на България,** бяха извършени ежемесечен контрол и анализ на финансовите резултати дейността на държавните предприятия и търговските дружества с над 50% държавно участие в капитала и дружествата с цел осигуряване нов източник на допълнителни средства за държавния бюджет чрез внасяне на допълнителен дивидент на база натрупани резерви и неразпределени печалби от тези търговски дружества и държавни предприятия. **Утвърдени бяха план-сметки за приходите и разходите за концесионната дейност и за приходите и разходите на Фонда за покриване на разходите по приватизацията.**

• Ежемесечно бе извършван анализ и контрол за отпусканите средства на “БДЖ – Пътнически превози” ЕООД, Национална компания “Железопътна инфраструктура” и ДП “Пристанищна инфраструктура” за субсидии и капиталови трансфери. Извърши се контрол на разходите за техническа ликвидация в миннодобивния отрасъл и минали екологични щети, в резултат на което чрез снижаване сметните стойности на проектите и анализ на действително извършените работи се реализира икономия на бюджетни разходи.

• Подготвена бе Концепция за интеграция на “Българска фондова борса” АД и “Централен депозитар” АД в европейските и световните финансови пазари, приета с протоколно решение на МС от 6 април 2011 г. В изпълнение на приетото решение, с оглед консолидиране на държавното участие в капитала на “Централен депозитар” АД, МФ придоби акции от капитала на дружеството чрез прехвърляне от Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

• Министерският съвет прие Разпореждане за образуване на еднолично акционерно дружество с държавно участие на капитала “Национален дворец на културата – Конгресен център София” ЕАД.

• **Основните характеристики в частта на данъчната политика на правителството бяха:**

- Ставките при преките данъци не са променени;
- Увеличават се някои акцизни ставки в съответствие с договорения график за достигане на минималните допустими ставки за ЕС;
- Увеличена бе ставката за облагане по Закона за данък върху добавената стойност на организираните туристически услуги;
- Въведен бе данък върху застрахователните премии;
- Осигурителните вноски за фонд “Пенсии” бяха увеличени с 1.8%;

Извършва се
ежемесечен
контрол и анализ
на финансовите
резултати за
дейността на
държавните
предприятия и
търговските
дружества с над
50% държавно
участие в
капитала.

– Минималните осигурителни прагове по основни икономически дейности и професии бяха увеличени с 5.6% спрямо 2010 г., като средният осигурителен доход е прогнозирано да нарасне с 6.3% спрямо 2010 г.

Очакванията ни са тези аспекти на данъчната политика да повлияят в посока на подобряване и поддържане на благоприятна и предсказуема бизнес среда, стимулиране на инвестиционната активност, в т.ч. привличане на чуждестранни инвестиции, имайки предвид, че България е сред страните-членки на ЕС с ниски нива на данъчната тежест. **Приоритет на данъчната политика е избягването на резки изменения по отношение на доходите в условията на започналото икономическо възстановяване.**

Държавен дълг

С цел ефективно управление на държавния дълг осъществяваната в периода юли 2010 – юли 2011 г. от нас политика по управление на държавния дълг бе насочена към провеждане на разумна и ефективна политика по отношение на поемане на нови правителствени дългове, с цел превенция от неконтролируемо нарастване на дълга и негативното му влияние върху фискалната и макроикономическата стабилност при запазване на готовността за бързо реагиране в случай на рискове за финансовата устойчивост на България. Това от своя страна наложи преориентирането на дълговата политика в посока на осигуряване на надеждно, своевременно и ефективно финансиране на бюджета чрез активното участие на държавата като емитент на дългови ценни книжа и утвърждаване ролята на ДЦК като един от основните инструменти за финансиране на заемните нужди на държавата. Номиналният размер на държавния дълг към 20 юни 2011 г. възлезе на 5330.7 млн. евро, от който вътрешен – 2034.9 млн. евро, и външен – 3295.8 млн. евро. В номинално изражение държавните задължения отбелязаха нарастване от 411.4 млн. евро в сравнение с края на предходния отчетен период. Съотношението държавен дълг/брутен вътрешен продукт бележи незначително увеличение с 0.1%, достигайки 13.8%, запазвайки нивото на съотношението далеч под референтната горна граница от 25%, фиксирана в Стратегията за управление на държавния дълг за периода 2009-2011 г. За периода юли 2010 – юли 2011 г. на вътрешния пазар бяха реализирани ДЦК в обем от 1422.8 млн. лв. Интересът към предлаганите правителствени дългови ценни книжа нарасна през годината, което бе съпътствано с ясно открояваща се тенденция за постигане на високи коефициенти на покритие и намаляване постигнатата на аукционите доходност, което потвърди тенденцията за намаляване на оценката за риск от страна на инвеститорите към държавата. **Това бе в резултат на провежданата от правителството гъвкава и адекватна на текущата пазарна конюнктура емисионна политика, осъществявана в отговор на заявените от инвеститорите очаквания към пазара на ДЦК.**

Рисковата премия на Република България като емитент на суверенен дълг, измерена чрез показателя CDS спред (цената на протекция от неплатежоспособност), регистрира тренд на намаление, като към юни 2011 г. поддържа нивото около 200 базисни точки. Намаляването на

Съотношението
консолидиран
държавен дълг към
БВП на България
възлиза на 16.2% и
страната запазва
челните си
позиции за
2010 г., като е на
второ място сред
страните-членки на
ЕС.

оценката за риска през този период се наблюдава и от тенденцията за свиване спреда на доходността на първичен пазар между българските ДЦК и съответните германски бенчмаркови емисии.

По данни на Евростат при отчитане на съотношението консолидиран държавен дълг към БВП в процентни пунктове, което за България възлиза на 16.2%, страната запази челните си позиции и за 2010 г., като е на второ място сред страните-членки на ЕС. Оценката за това добро постижение и за динамиката на основните макроикономически и фискални показатели намери своето отражение и в промяна на перспективите пред рейтинга на суверенния дълг на Република България.

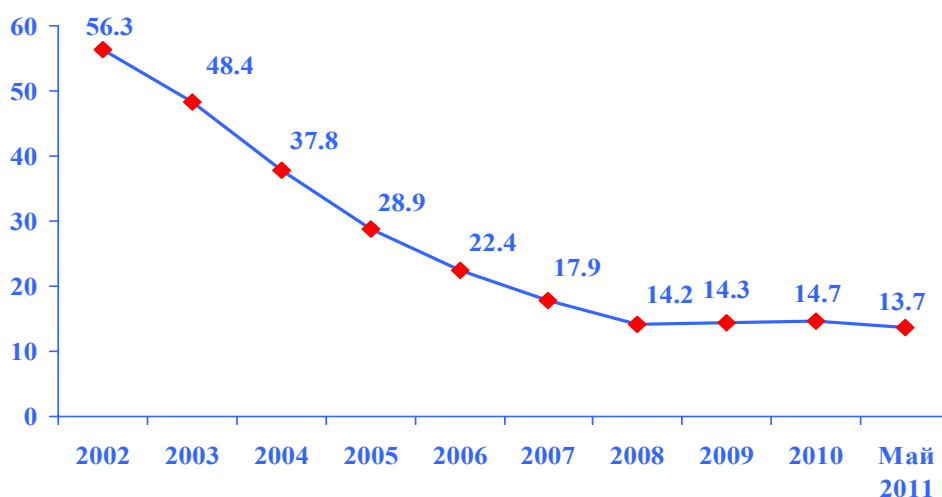
За периода юли 2010 г. – юли 2011 г. промените са както следва:

- През август 2010 г. рейтингова агенция Moody's потвърди рейтинга на страната (Baa3) и промени перспективата от стабилна на положителна. На 22 юли 2011 г. Агенцията повиши **кредитния рейтинг на България от Baa3 на Baa2 със стабилна перспектива.**

Рейтингът Baa2 поставя България на водещо място сред Балканските страни, както и пред някои от страните в периферията на Еврозоната (Гърция, Ирландия, Испания и Португалия) и Централна Европа (Унгария). Последното повишение на рейтинга на България от Moody's е направено през март 2006 г. след новината за присъединяването на страната към ЕС. **Повишението е в резултат от продължаващата фискална дисциплина и подобрената институционална устойчивост, както и относителната гъвкавост на финансовата система в условията на волатилна регионална среда.**

- Към юли 2011 г. рейтингова агенция Standard and Poor's продължава да поддържа рейтинга на страната (BBB в местна и чуждестранна валута) като стабилен.

Държавен дълг/БВП



Източник: МФ

Проведената от нас рестриктивна и благоразумна политика по управление на дълга, насочена към поддържане на стабилна дългова структура и осигуряване на необходимите ресурси за финансиране на

Интересът към предлаганите правителствени дългови ценни книжа нараства.

Повишен е кредитния рейтинг на България.

бюджета и рефинансиране на дълга при възможно най-ниска цена и разумна степен на риск, ще бъде следвана и през следващата година в подкрепа на усилията на правителството за **запазване на макроикономическата стабилност на България.**

Успехът на фискалната политика на правителството беше потвърден от получената положителна оценка от ЕК за взетите от България мерки и действия за излизане от процедурата на прекомерен дефицит. Предприехме и действия за преодоляване на пропуски във връзка с необезпечени ангажименти, водещи до влошаване на бюджетното салдо. Въведохме ограничения по първостепенни разпоредители с бюджетни кредити за поетите от тях ангажименти, както и конкретни мерки за фискална консолидация, намиращи израз в оптимизиране на разходите и подобряване събираемостта на приходите. В резултат на това в края на януари 2011 г. ЕК предприе стъпки за прекратяване на процедурата за прекомерен дефицит за България.

Благодарение на предприетите от нас мерки за фискална консолидация и разплащане на задължения от предходни години, дефицитът на консолидираното правителство за 2010 г. на начислена основа бе подобрен с 1.5% от БВП до 3.2% от БВП спрямо предходната година (4.7% от БВП), което съответства на препоръките на Съвета на ЕС във връзка с процедурата за наличие на прекомерен дефицит в частта им за 2010 г. Постигнатото фискално подобрене през 2010 г. беше решителна крачка към прекратяване на процедурата за наличие на прекомерен дефицит в България, което заедно с продължаващите мерки за фискална консолидация в програмата за 2011 г., ще позволят дефицитът да се приведе по устойчив и надежден начин под референтната стойност от 3% от БВП още през 2011 г.

След като през 2009 г. икономиката на България се сви осезаемо под тежестта на глобалната икономическа и финансова криза, през 2010 г. беше достигнато дъното на рецесията и икономиката навлизаше във фазата на плавно възстановяване от кризата. На годишна база икономиката отчете реален ръст на БВП от 0.2% за 2010 г. Възстановяването бе съпроводено с реструктуриране на икономиката и трансформирането ѝ към модел, ориентиран повече към експорта. Тези динамични процеси бяха съпроводени с висока степен на неопределеност за развитието на икономическата среда и фискалните ефекти от протичащите промени върху приходната част на бюджета. Ориентирането на икономиката към растеж, основан повече на експорта, от една страна, води до сериозно подобряване на външнотърговския баланс и съответно на баланса по текущата сметка (дефицитът по текущата сметка се сви до 1% от БВП за 2010 г.). От друга страна, се сви базата при косвеното облагане и най-вече при облагането по ЗДДС. Променената структура на компонентите на БВП не позволи на косвените данъци, които формират основната част от данъчните приходи в бюджета да се възстановят бързо до равнището си от преди кризата, тъй като износьт е необлагаем.

България получи
положителна
оценка от ЕК
относно
предприетите от
правителството
мерки и действия
за излизане от
процедурата на
прекомерен
дефицит.

Българската
икономика все
повече се
ориентира към
експорта.

Управление на публичните финанси

- В началото на втората година на управление създадохме **една изключително важна структура за оптимално и ефективно управление на публичните ресурси чрез обществени поръчки и осигуряване на продукти и услуги за администрацията – Централен орган за обществени поръчки (ЦООП)**. Създаването на ЦООП следва да се разглежда като първа стъпка от процес, чиято крайна цел е да се постигне общо оптимизиране на системата на обществените поръчки в Република България чрез усъвършенстване на възлагателния процес и развитие на нови методи, базирани на добри и утвърдени европейски практики.

- **Одобрен беше законопроект за изменение и допълнение на Закона за държавната финансова инспекция.** Предлаганите промени са в отговор на констатациите в Четвъртия годишен доклад на ЕК от юли 2010 г. за напредъка на България по механизма за сътрудничество. В доклада беше препоръчано извършване на постоянна оценка на риска при прилагане на законодателството за обществените поръчки, възприемане на деен и насочен към резултатите подход по отношение на дейностите за предотвратяване и контрол, както и увеличаване капацитета на Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ). През периода от 01.07.2010 г. до 20.06.2011 г. в АДФИ постъпиха 640 искания за финансови инспекции, като 70% от тях са молби, жалби и сигнали от държавни органи, физически и юридически лица, което е индикатор за проявена активна гражданска позиция.

- Установени бяха 72 случая на нарушения и измами при разходването на европейски средства, от тях 3 случая са по програма САПАРД, 10 случая по програма ФАР, 16 случая по Оперативна програма “Регионално развитие”, 7 случая по Оперативна програма “Околна среда”, 31 случая по Оперативна програма “Административен капацитет”, 2 случая по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” и 3 случая по Програмата за развитие на селските райони. Тези случаи на нарушения и измами бяха установени при финансови инспекции на бенефициенти (получатели на средства) по различни фондове и програми.

- С цел засилване ролята на вътрешния одит беше повишен административният капацитет на Изпълнителна агенция “Одит на средствата от Европейския съюз”, подобрена беше одитната дейност, засилен бе контролът на качеството, подобрена бе комуникацията с всички участници в управлението и контрола на средствата от ЕС и с ЕК.

- През отчетният период в Държавната комисия по хазарта (ДКХ) беше **засилен мониторингът и извършването на последващ контрол в обекти, в които се организират хазартни игри без разрешение**, от ДКХ, интернет сайтове и SMS игри. Контролните органи на ДКХ съвместно със служители на ГДБОП и НАП извършиха 527 проверки за законосъобразно организиране на хазартна дейност на територията на България и съставиха 239 акта за установяване на административни нарушения. Бяха иззети 62

Въведена бе задължителна дистанционна връзка между фискалните устройства на търговците на горива на дребно със сървърите на НАП в реално време с цел отчитане на оборотите от продажбите и пълен контрол върху движението на стоките.

игрални съоръжения от нелегален хазарт. Събраните приходи от глоби и имуществени санкции са в размер на 217 137 лв., с което се отчита увеличение приблизително с 29% в сравнение с предходния период.

- **Приходните администрации (Националната агенция за приходите и Агенция “Митници”)** продължават да работят активно за повишаване събираемостта на приходите, като в резултат се увеличава броят на данъчните ревизии. Продължава и работата за повишаване ефективността на работата на мобилните групи. Успоредно с това компетентните органи противодействат на опитите за укриване и неправомерно възстановяване на данъци, митнически измами и други престъпления, които възпрепятстват събирането на данъци и осигуровки. Някои от стъпките в тази посока вече дават резултат, като например **въведената от януари 2011 г. задължителна дистанционна връзка между фискалните устройства на търговците на горива на дребно със сървърите на НАП в реално време**, с цел отчитане на оборотите от продажбите и пълен контрол върху движението на стоките, което изважда на светло обороти от сивия сектор – 26 млн. лв. ръст на оборотите за януари 2011 г. спрямо януари 2010 г.

- Наредбата за регистриране и отчитане на продажбите в търговските обекти задължава и всички други търговци в България, регистрирани по ДДС, да изградят GPRS връзка със системата на НАП. **През следващата година същото изискване трябва да изпълнят и останалите търговци в страната.**

Чрез текущият контрол и своевременното възстановяване на ДДС, както и с преимущественото извършване на проверки по спазване на данъчното и осигурителното законодателство, вкл. засилено присъствие в търговски обекти през активните туристически сезони, се цели да се установят реалните обороти на търговските обекти.

- **Предприети бяха мерки от страна на НАП, насочени към улесняване на гражданите и бизнеса в изпълнение на техните задължения и подобряване на обслужването, засилване на финансовата дисциплина и повишаване на събираемостта.** Във връзка с **разработването на нови електронни услуги и усъвършенстване на съществуващите** с цел подобряване обслужването на бизнеса и гражданите бе осигурен достъп на клиентите до данъчно-осигурителното им досие. През 2010 г. НАП спести общо 47.5 млн. лв. на бизнеса и гражданите от административни разходи – опростени процедури, по-малък брой платежни нареждания за плащане на данъци и осигуровки и електронните услуги. От началото на 2011 г. 23.6 млн. лв. бяха спестени от по-малко платежни нареждания за плащане на осигуровки заради отпадналите през 2010 г. 62 осигурителни кода за вид плащане. Още 10.8 млн. лв. по-малко разходи имаха клиентите на агенцията заради засиленото ползване на електронните услуги на НАП. **Отчетени бяха общо 626 000 повече електронни декларации през 2010 г. в сравнение с 2009 г.**

- За постигане на оптимално съотношение между използваните ресурси и постигнатите резултати, **засилването на митническия**

Подобриха се
резултатите в
противодействието
и
предотвратяването
на митническите
и акцизните
нарушения.

Повишена бе
ефективността на
митническата
администрация.

контрол и борбата с нарушенията на митническото и акцизното законодателство, както и предприемането на ефективни действия за повишаването на събираемостта на публичните вземания, реформирането на системата продължи, като бяха пренасочени служители от структури със затихващи функции към приоритетни дейности, като митническо разузнаване и разследване, последващ контрол и акцизи. Предприетите действия доведоха до видимо **повишаване ефективността на митническата администрация. Изпълнен бе заложеният план за приходите за 2010 г.** Подобрени бяха и резултатите в противодействието и предотвратяването на митническите и акцизните нарушения. Задържани от митническите органи акцизни стоки за нарушения по Закона за митниците или ЗАДС бяха, както следва: 313 359 489 къса цигари, 74 877 л алкохол, 201 424 л гориво (общо бензин, дизел, газол), 47 230 л втечен газ и 49 730 кг тежко гориво. Засилен бе митническият контрол по отношение на елементите за облагане при допускане за свободно обращение и крайна употреба на стоки. През годината приходите от акцизи бяха формирани основно от две групи стоки – горива и тютюневи изделия.

Събраните от митническата администрация приходи (мита, ДДС от внос и акцизи) по касовото изпълнение на републиканския бюджет през периода юли 2010 – май 2011 г. бяха в размер на 6455.7 млн. лв., от които:

- Приходи от акцизи – 3489.5 млн. лв.;
- Приходи от ДДС от внос – 2851.1 млн. лв.;
- Приходи от мита – 110.2 млн. лв.

Подобряване на бизнес средата. Привличане на инвестиции

През отчетния период бяха предприети редица действия във връзка с осъществяването на политиката за по-добро регулиране, целяща подобряване на бизнес средата. Положихме системни усилия за облекчаване на административното регулиране. Идентифицирахме проблеми и несъответствия при прилагането на нормативната уредба спрямо принципите на доброто регулиране и бяха предприети корективни мерки. Усилията ни бяха насочени към подобряване и облекчаване на административното регулиране чрез идентифициране и отмяна на ненужни регулаторни режими; регламентиране оценката на въздействие на нормативните актове; подобряване на административното обслужване чрез развитие на електронно управление; редуциране на изискванията и задълженията за информиране от страна на бизнеса; аналитичен преглед на съществуващата практика за регулиране на бизнеса на местно ниво.

• **За да бъде обобщена и систематизирана регулаторната политика на правителството, насочена към подобряване на бизнес средата, приехме Програма за по-добро регулиране 2010 – 2013 г. (Програма).** Тя е в съответствие с целите по основополагащите политически документи на ЕС и в унисон с водената от правителството политика. При нейното разработване е спазван принципът на приемствеността.

Новата Програма включва ангажиментите на страната в сферата на регулаторната политика произтичащи от членството в ЕС и отразява

През 2010 г. България е на първо място в ЕС по инвестиции (бруто образуване на основен капитал) като процент от БВП с 23.5% при 18.5% средно за страните от ЕС (по данни на Евростат).

По бизнес инвестиции като процент от БВП България е на второ място в ЕС с 18.9%, след Австрия с 19.6%.

ЕК прогнозира общите инвестиции за България да нараснат до 24.2% от БВП през 2011 г. при средно за страните на ЕС 18.6%.

Инвестициите като разходи за придобиване на ДМА за 2010 г. бяха около 10.2 млрд. евро. Делът на производство бе 26.5%, на търговията, транспорт, логистиката – 23.4%.

добрите практики на други страни членки. **Основният принос на Програмата бе поставянето на “крайните потребители” в центъра на процеса на разработване на политиките чрез разбиране на техните потребности, привличане на техните идеи и изтъкване важността на техния принос. С нея се осигурява “отворена врата” към правителството за идеите и проблемите на бизнеса и неправителствения сектор, като пътят от внасянето на въпросите за разрешаване в администрацията на МС до поставянето на тези въпроси за обсъждане на политическо ниво е максимално кратък. За първи път отговорността за качеството на бизнес средата се сподели и с бизнеса и неправителствения сектор.**

Продължаваме да изпълняваме и Националния план за действие за намаляване на административната тежест с 20% до края на 2012 г. по Програмата на ЕК за намаляване на ненужния административен товар. **В резултат показателят на Евростат за доверието в икономиката беше повишен със 7.9% (от 87.8% през юли 2010 г. до 95.7% през юни 2011 г.).**

- **Ключов момент за подобряване на бизнес средата бе въвеждането на условия за намаляване на регулаторната и административната тежест за бизнеса с до 12%, отделно, независимо от Плана за намаляване на административната тежест с 20% до 2012 г. (ЗИД на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, приет от НС на 05.05.2011 г.).**

- **За повишаване на инвестиционната активност в съзвучие с целите на Стратегия “Европа 2020”, със специализираното законодателство бяха намалени праговете за издаване на сертификат за насърчаване на инвестициите във високотехнологичните сектори и изостанали региони.** В резултат на това сертифицирани проекти по Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ) запазиха и повишиха постигнатото от предишния период.

За периода юли 2010 г. – юли 2011 г. бяха издадени 12 сертификата за клас А на стойност от 1.9 млрд. лв., създаващи 390 нови работни места. От тях 1.6 млрд. лв. (85%) бяха инвестициите по проекти с чуждестранно участие. В общините с висока безработица се реализират 9 от сертифицираните проекти на обща стойност 1.7 млрд. лв. с 290 нови работни места.

За периода с финансови мерки по реда на ЗНИ бяха насърчени три проекта на обща стойност над 2 млн. лв. (инвестициите по насърчените проекти са на стойност общо 213.4 млн. лв., създаващи 603 нови работни места. За изграждането на общинска пътна и ВиК инфраструктура са предоставени 426 хил. лв., а за възстановяване на 25% от разходи за специфично обучение на новоназначени служители – 1.63 млн. лв.).

През 2011 г. стартира специален компонент в Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” – за инвеститорите клас А и Б за безвъзмездна помощ за обучение (с бюджет от 5 млн. лв. до май 2012 г.).

България разполага с конкурентни предимства, които представляват добра основа за привличането на инвестиции.

Показателят на Евростат за доверието в икономиката беше повишен със 7.9%.

Преките чуждестранни инвестиции в България за 2010 г. бяха 1.64 млрд. евро. Отрастовата им структура показва **здравословна за икономиката инвестиционна активност**. За 2010 г. най-голям бе дялът на инвестициите в преработваща промишленост (36% с 600 млн. евро), енергетика (17% – 270 млн. евро), транспорт, логистика, съобщения (15.4% – 270 млн. евро).

- **За провеждането на проактивен инвестиционен маркетинг** Българската агенция за инвестиции изпълнява проект по Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” на стойност около 21.4 млн. лв. В рамките на проекта беше **изготвена Секторна стратегия за привличане на инвестиции в България**.

За първи път в България през последните 20 години бяха очертани секторите с голям потенциал за развитие.

Иновации

В началото на 2011 г. България финализира действията по присъединяването към европейската инициатива **ЕВРИКА** – организационно-управленска рамка, система от механизми, която предлага услуги за намиране на партньор, разпространение на информация и друго обслужване на промишлените предприятия, научно-изследователските организации и университети за сътрудничество в областта на приложно-технологичните изследвания.

През отчетния период Главна дирекция “Конкурентоспособност и иновации” (в ИАНМСП) осъществи технически и финансов мониторинг на текущи и приключващи проекти по **Националния иновационен фонд**, както следва:

- Четвърта конкурсна сесия – общо сключени договори по сесията – 91, от тях: приключили 55 проекта, прекратени са 17 договора, в процес на изпълнение са 19 договора.
- Пета конкурсна сесия – общо сключени договори по сесията – 60, от тях: в изпълнение 39 проекта, прекратени са 10, приключили са 11.

В процес на подготовка е **Закон за иновациите**, който се очаква да бъде внесен за разглеждане в МС през есента на 2011 г.

Предприемачество

Реализираните дейности през втората година на управление на Правителството на европейското развитие на България бяха насочени към:

- **Формиране и развитие на устойчив сектор на конкурентоспособни малки и средни предприятия (МСП)**, насърчаване на предприемачеството, за стартирането и развитието на МСП, както и на младежки технологични фирми;
- **Подкрепа на процеса на възпитание** в предприемачество.

През втората година на управление бяха отчетени следните резултати:

Изготвена беше
Секторна стратегия
за привличане на
инвестиции в
България.

За първи път в
България през
последните 20
години бяха
очертани секторите с
голям потенциал за
развитие.

Подготвяме
Закон за иновациите.

- **Приета беше нова Декларация за МСП**, значително опростена и свеждаща до минимум възможността за допускане на грешки при нейното попълване. Това има съществено значение при кандидатстването по схемите на Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика”.

- **Финализиран бе проект на ЗИД на Закона за малките и средните предприятия**, осигуряващ нормативна регламентация за въвеждането на алтернативна доброволна административна процедура за оздравяване на МСП. Проектно-процедурата ще представлява вид мярка за защита от фалит на потенциално жизнеспособни МСП.

- Продължи работата по актуализирането на **Националната стратегия за насърчаване на МСП 2007-2013 г.** и адаптирането ѝ към Small Business Act for Europe (SBA). SBA е политически документ на ЕК и Европейския парламент, който очертава нови принципи на действие в областта на подкрепата към МСП и предприемачеството.

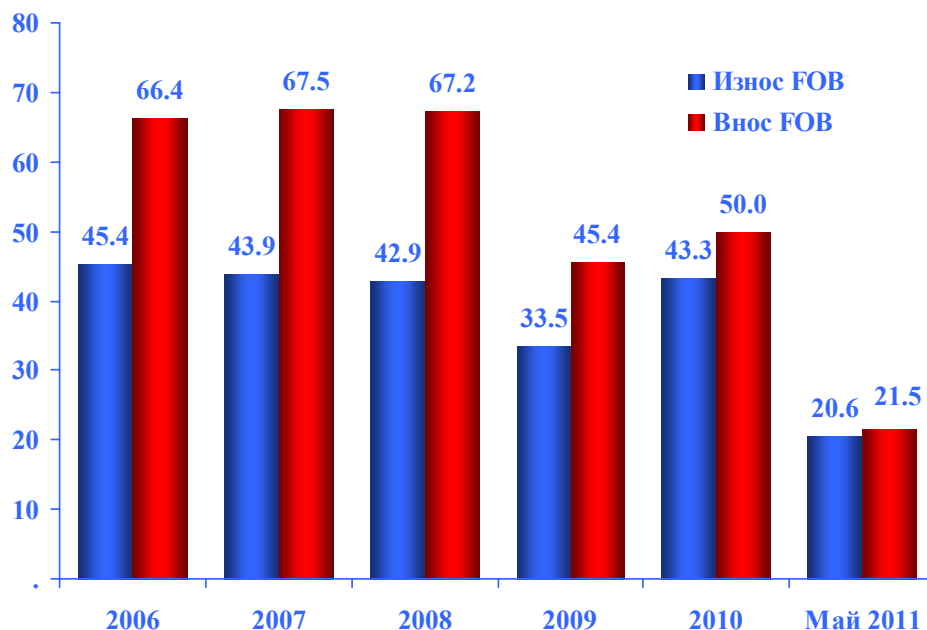
- Продължи работата и по проект **“Създаване и развитие на центрове за насърчаване на предприемачеството във висшите училища”**, с цел насърчаване на предприемачеството сред студентите от техническите университети за оценка на собствени технологични идеи и стартиране на бизнес, както и по **проект “Фабрика за знания – младежка технологична платформа”**. Целта е да се заинтригуват младите хора, да посветят своята реализация и развитие на точните науки чрез популяризиране по атрактивен начин на професиите, свързани с промишлеността и науката.

Комплексността на политиките за насърчаване на инвестициите, предприемачеството, подобряването на бизнес средата имат ключово значение и за реализирането на външноикономическата политика, конкретно насърчаването на износа и гарантирането на външната финансова стабилност на България. **Постигнатите обеми и ръст на износа през 2010 г. и предварителните данни за 2011 г. бяха показателни за провежданата политика за подпомагане на производството и развитие на външнотърговската дейност на българските компании.**

Предстои приемане на ЗИД на Закона за малките и средните предприятия.

Приета е Икономическа стратегия.

Износ и внос на България, % от БВП



Отчетен бе ръст на износа през 2010 г.

Източник: БНБ

- **Приета бе Икономическа стратегия** с цел укрепване и разширяване присъствието на българските предприятия на Европейския и световните пазари през 2011 г.

- **Стартира проект “Насърчаване на интернационализацията на българските предприятия”**, финансиран по Оперативна програма “Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” (проектът се изпълнява от ИАНМСП към МИЕТ). В рамките на проекта се **разработват секторни експортни стратегии за определяне на приоритетните експортни продукти и съществуващите възможности за износ**. В изпълнение на дейността бяха **определени 18-те приоритетни сектора** – производство на храни; напитки; химични и фармацевтични продукти; текстил и изделия от текстил; облекло, вкл. кожено, обработка на кожи; мебели; машини, оборудване и домакински уреди; електрически машини и апарати; превозни средства, без автомобили; изделия от каучук и пластмаси; медицински, прецизни и оптични апарати и инструменти; канцеларска и електронно-изчислителна техника и продукти и услуги в областта на компютърните технологии; дървен материал и изделия от него, без мебели; дървесна маса, картон и изделия; издателска и полиграфическа дейност, възпроизвеждане; неметални и минерални продукти; метални изделия, без машини и оборудване; радио-телевизионна и далекосъобщителна техника.

Чрез проекта се реализират и други дейности за подпомагане на МСП:

- Разработва се **национален експортен интернет портал и поддържане на база данни на български предприятия с експортен потенциал**.

С цел насърчаване на експортната дейност на българските МСП се изпълнява проект по ОП “Развитие на конкурентно-способността на българската икономика”.

– Предстои провеждането на обучителни, информационни и специализирани **семинари, насочени към развиване на външнотърговски умения** и представяне на външни пазари на българските предприятия.

– Информационно-консултантски услуги за подпомагане на експертния потенциал.

– Организирант се **промоционални прояви в България и в чужбина.**

– Оказва се подкрепа за **колективно участие на българските компании в международни изложения.**

С цел насърчаване интернационализацията на българските микро-малки и средни предприятия за периода 2010 г. – към 7 юли 2011 г. ИАНМСП е организирала и провела, както следва:

Проява	Брой прояви	Брой участвали представители от фирми
Международни изложения и панаири	42	347
Международни бизнес мисии и делегации	4	64
Общо форуми в България	6	500
Обучения	18	800

Приватизация и следприватизационен контрол

Предприетата политика на правителството за приватизация е с цел преодоляване забавеното раздържавяване на важни обекти, които в условията на икономическа и финансова криза губят част от стойността си. **С приетите изменения в Закона за приватизация и следприватизационен контрол** бяха разширени възможностите за събиране на неустойки по линия на следприватизационния контрол, като за първи път бе създадена възможност за изискване от купувачите на реално изпълнение по ангажименти, за които не са предвиждани неустойки. Чрез изключване от т.нар. “забранителен списък“ бяха освободени за приватизация “Техноекспортстрой“ ЕАД и “ВМТ Орбита“ АД.

За ефективното управление на държавното участие и за привличането на инвестиции чрез него за изминалите две години от управлението бе извършено следното:

- В напреднала фаза е приватизационната процедура на “Булгартабак – Холдинг” АД, като бяха продадени документации за участие в конкурса.

- Приета бе Стратегия за приватизация на “ВМЗ” ЕАД, като приватизационната процедура е в процес на стартиране.

Разширени бяха възможностите за събиране на неустойки по линия на следприватизационния контрол.

- Стартирахме приватизационните процедури за държавното участие в електроразпределителните дружества чрез публично предлагане на Българската фондова борса (БФБ).

- На централизирани публични търгове на БФБ чрез „ДКК” ЕАД и АПСК се търгуват “Монтажи” ЕАД и миноритарен дял от ЧАД “Зографски” АД.

- На централизирани публични търгове на БФБ се търгува и 100% от капитала на “Свободна зона Свиленград” ЕАД.

- Реализирахме приватизационната процедура на БФБ за миноритарен дял от “Нестле Айс Крийм”.

- Реализирахме продажбата на обособена част – “Основна производствена площадка” на “Кремиковци” АД (н) за стойност от 316 млн. лв., като в централния бюджет ще постъпят около 70 млн. лв. от продажбата.

- На последните четири централизирани публични търгове на БФБ бяха продадени 12 миноритарни дяла от дружества от системата на МИЕТ.

- Възложихме на АПСК стартирането на приватизацията дела на „ВМЗ” ЕАД в “ВМЗ – Пепър Модна индустрия” ООД.

- Безвъзмездно бяха прехвърлени акциите на държавата в “Топлофикация – София” ЕАД и “Топлофикация – Шумен” ЕАД в полза на съответните общини.

- Реализирахме процедура за апортиране на имоти частна държавна собственост, в “Национална компания индустриални зони” ЕАД с цел изграждането на мащабна индустриална зона в Божурище.

- Намалена бе числеността на органите за управление и контрол на почти всички държавни търговски дружества до законовия минимум, съгласно Търговския закон. Ефект – намалени са разходите за възнаграждения в размер на около 75 хил. лв. месечно за системата от дружества на МИЕТ.

- Осъществен бе тримесечен контрол върху образуването на средствата за работна заплата и формирането на възнагражденията на органите за управление и контрол в търговските дружества от системата на МИЕТ с над 50% държавно участие.

От началото на мандата на управление на настоящото правителство е **приключила процедурата по ликвидация на 33 търговски дружества от системата на МИЕТ**, чрез което бяха намалени разходите на дружества от системата в общ размер на около 400 хил. лв. месечно.

- Приключихме процедурата по несъстоятелност на 24 търговски дружества.

- В специализирания бюлетин бяха публикувани 73 обяви на синдици за продажба на имущество от масата на несъстоятелността на търговски дружества в несъстоятелност.

Приключи
процедурата по
ликвидация на 33
търговски
дружества от
системата на МИЕТ,
чрез което бяха
намалени разходите
на дружества от
системата с общо
400 хил. лв.
месечно.

- Подписахме 2 684 споразумения за прехвърляне на определени като обезщетение акции/дялове от 45 търговски дружества. Общо бяха прехвърлени на правоимащи лица 130 303 акции и 253 дяла от търговски дружества.

- Приключихме преписките с реституционни претенции към 34 търговски дружества. В резултат на това бяха освободени за продажба чрез Агенцията за приватизация общо 96 264 акции и 5 770 дяла от капитала на търговски дружества.

- Установихме и предотвратихме 42 случая на двойно обезщетяване за едно и също имущество.

Във връзка с реализирането на правителствената политика за поддържане на фискалната стабилност реализирахме процедури, в резултат, на които:

- Намаляхме капиталът на “Национална компания индустриални зони” ЕАД със 70 млн. лв.

- Внесен бе дължимият дивидент за 2006 г. от страна на “Международен панаир Пловдив” АД – 1.3 млн. лв.

- Осигурен бе дивидент за държавата от страна на дружества от системата на МИЕТ в размер на около 104 млн. лв., в т.ч. от “БЕХ” ЕАД – 52.2 млн. лв., дружествата от групата на ЧЕЗ АС – 41 млн. лв., и др.

През 2011 г. планираме изплащането на над 100 млн. лв. дивидент от дружествата от системата на МИЕТ.

Енергетика

Политическата визия на Правителството на европейското развитие на България е съобразена с актуалната европейска рамка за енергийна политика, като действията са насочени в няколко приоритетни направления: гарантиране сигурността на доставките на енергия; достигане на целите за възобновяема енергия; повишаване на енергийната ефективност; развитие на конкурентен енергиен пазар и политика, насочена към осигуряване на енергийните нужди и защита на интересите на потребителите.

В рамките на отчетния период предприетите действия по реализиране на енергийната политика на Република България водят до следните резултати:

- Вече са в сила **нови Правила за търговия с електрическа енергия**, регламентиращи: почасова търговия по всички сделки на пазара; търговия на електроенергийна борса; мониторинг на пазара; изисквания за публикуване на общодостъпна информация за пазара. Към момента около 27% от търговията в България с електрическа енергия се осъществява по изискванията на свободния пазар (по двустранни договори).

- Подписан бе Меморандум за разбирателство между България и Румъния, предвиждащ сътрудничество с Транселектрика и ОРСОМ (Румъния) по обединяване на електроенергийните пазари на двете държави. Обединяването с

Приета бе
Енергийна
стратегия на
Република България
до 2020 г.

румънския пазар ще бъде първа стъпка към създаването на регионален енергиен пазар и последващото обединение на регионалните пазари в единен европейски енергиен пазар.

- **Изготвен бе график на дейностите**, свързани с подготовката на борсова търговия, въз основа на резултатите от проект “Създаване на Европейски модел за електроенергиен пазар и приложението му в България” по Норвежката програма за сътрудничество с България. От юли 2011 г. стартира тестването на търговската платформа.

- **Приехме Енергийна стратегия на Република България до 2020 г.** Стратегията е основополагащ документ на националната енергийна политика. Тя отразява политическата визия на Правителството на европейското развитие на България, съобразена с актуалната европейска рамка на енергийната политика и световните тенденции в развитието на енергийните технологии. Отправната точка на европейската енергийна политика е в няколко приоритетни направления:

- Овладяване на негативните промени в климата;
- Намаление енергоемкостта на икономиката и увеличаване на енергийната ефективност, включително към енергийно независими сгради;
- Ограничаване на външната зависимост на ЕС от вносни енергийни ресурси;
- Насърчаване на икономическия растеж и заетостта, като по този начин да се обезпечи сигурна и достъпна енергия за потребителите.

- Изготвихме **Втория тригодишен план за действие по енергийна ефективност**, който формулира междинна индикативна цел за периода 2011-2013 г. Целта е спестяване на горива и енергии към 2013 г. в размер на 6% от осреднената стойност на крайното енергийно потребление в обхвата на Директивата за периода 2001-2005 г., възлизащо на 4 860 GWh (418 ktce) годишни спестявания на горива и енергии.

- През април 2011 г. **приехме Закон за енергията от възобновяеми източници**, с който се транспонира Директива 2009/28/ЕО за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници. Законът създава правната рамка за реализиране на националната политика за насърчаване производството и потреблението на енергията от възобновяеми източници, с която да се осигури постигането на общата национална цел от 16% дял на енергията от ВИ в брутното крайно енергийно потребление на България до 2020 г.

- Преработен беше **Националният план за действие за енергията от възобновяеми източници**. В него бяха определени националните цели за дела на енергията от възобновяеми източници, потребена в транспорта, производството на електроенергия, на топлинна енергия и енергия за охлаждане до 2020 г., индикативни цели по години за отделните сектори и конкретни мерки за тяхното постигане.

Приет беше Закон
за енергията от
възобновяеми
източници.

- През юни 2011 г. в ЕК представихме **Доклад за постигане на националните индикативните цели за потреблението на електрическата енергия, произведена от ВИ през 2010 г., и Доклад за изпълнение на националната индикативна цел за потребление на биогоривата и други ВИ в транспорта през 2010 г.** През 2010 г. бе произведено най-голямото количество електрическа енергия от възобновяеми източници, което възлиза на 5509 GWh, което формира 15% дял на електроенергията от ВЕИ в брутното вътрешно потребление на електрическа енергия в страната. Този ръст се дължеше на увеличено производство от всички видове централи на ВЕИ. **По този начин не само изпълнихме заложената национална индикативна цел за 2010 г. от 11% дял на електрическата енергия от ВЕИ в брутното вътрешно потребление на електрическа енергия, но и нейното изпълнение с 4%.**

В изпълнение на политиката в областта на големите енергийни проекти през наблюдавания период постигнахме следните значими резултати:

- С подписване на споразумения за подкрепа на проекта (PSA – Project Support Agreements) между **“Набуко газ-пайплайн интернешънъл”** и ресорните министерства на държавите, през чиито територии премина трасето на газопровода (Австрия, България, Унгария, Румъния и Турция), финализирахме правната рамка за проекта “Набуко”. В ход е процедура по осигуряване на финансиране за реализацията на проекта чрез предоставяне на държавна гаранция.

- Подписахме **Пътна карта за ускорено сътрудничество и следващи действия по проект “Южен поток”** със заложен ускорен график за дейностите по проекта и при отчитане на намерението за увеличаване капацитета на газопроводната система. Сключихме Споразумение за предпроектно проучване между БЕХ и Газпром. Избрахме изпълнител на предпроектното проучване, който следва да оптимизира съответните заложиени маршрути и да ги предложи за окончателно решение на българския и руския акционер.

- **Завършихме изпълнението на проекта за изграждане на новата ТЕЦ “Марица-Изток 1”** с мощност от 670 MW при използване на съвременни технологии, осигуряващи висока ефективност и изпълнение на европейските изисквания за опазване на околната среда. Стойността на проекта възлиза на над 1 млрд. евро. Като елемент на системата от мерки за гарантиране сигурността на доставките от природен газ в края на май 2011 г. беше приет технологичен проект за разширението на ПГХ “Чирен”. С реализацията на проекта се цели достигане на 8-10 млн.м³ дневен капацитет на добив и 700 млн. м³ активен газ.

- **Завършихме проекта за модернизация на блокове 1-4 на ТЕЦ “Марица-Изток 2” ЕАД** на стойност 190 млн. евро с финансовата подкрепа на Японската банка за възстановяване и инвестиции, с което бяха рехабилитирани блокове от 1-4, 6 и 8. Общата реално увеличена мощност на централата от реализираната рехабилитация се равнява на повече от 150 MWt. Въведени бяха в

Финализирана бе правната рамка за проекта “Набуко”.

експлоатация сероочистващите инсталации на блокове 1 и 2, както и на блокове 3 и 4.

- Осигурихме институционална подкрепа за АЕЦ “Белене” чрез избор на нов консултант (английската банка HSBC) със задача финансов анализ, реструктуриране на проекта и избор на инвеститори за изпълнение на проекта.

От гледна точка на постигане на целите за гарантиране сигурността на доставките на енергия през периода юли 2010 г. – юни 2011 г. реализирахме следните дейности:

- Въведохме в действие регламенти на ЕК за прилагането на Директива 2004/8/ЕО за насърчаване на високоефективното производство на топлинна и електрическа енергия.

- Приехме изменения и допълнения в Закона за безопасно използване на ядрената енергия и в наредбите за реда за установяване, събиране, разходване и контрол на средствата, и за размера на дължимите вноски във фонд “Извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения”, както и за реда за установяване, събиране, разходване и контрол на средствата и за размера на дължимите вноски във фонд “Радиоактивни отпадъци”.

- Изготвихме Стратегия за управление на отработеното ядрено гориво и на радиоактивните отпадъци до 2030 г.

- Изготвихме и представихме в ЕК Стратегически документ и предложение за финансиране на дейностите по извеждане от експлоатация на блокове 1-4 на АЕЦ “Козлодуй” за периода 2014-2020 г. Заявено беше завършване на извеждането от експлоатация до 2030 г. Поискахме средства в размер на 450 млн. евро за проекти по извеждане от експлоатация и 200 млн. евро за компенсиращи мерки в енергийния сектор.

- Разработихме Комбинирания програмен документ за 2011 г. – част ядрен прозорец.

- Осъществихме мониторинг по изпълнението на проекти в ядрения прозорец, финансирани от Международен фонд “Козлодуй”, и участие в технически съвещания по обсъждане на документи и етапи на изпълнение на проектите в АЕЦ “Козлодуй” и ДПРАО.

- Извършихме комплексни проверки по техническа експлоатация на енергийните обекти: Баташки водносилов път, ТЕЦ “Варна”, ЕОН България - РОЦ Горна Оряховица-Габрово, ЧЕЗ - ОРЗ Перник, ТФ “Сливен”, ТЕЦ към Лукойл, на каскада Белмекен - Сестримо.

- Повишихме контрола по отношение на разпределението на доставената топлинна енергия в сградите. Извършени бяха планови и извънредни проверки на топлофикационни дружества и на лица, регистрирани по чл. 139а от Закона за енергетиката, за правилно прилагане на дяловото разпределение на топлинната енергия. За констатираните нарушения бяха дадени предписания за отстраняването им.

Една от основните цели на правителството на България е месечното увеличаване на дела на свободно договорените количества електрическа енергия на вътрешния пазар да бъде до 30% през 2013 г.

- **В процес на подготовка е разработването на:** Програма за ускорена газификация на Република България, Програма за стабилизация и развитие на топлофикационния сектор, Програма за пазарно развитие на енергетиката и Програма за ефективно използване на местните ресурси.

- **Подготвяме ЗИД на Закона за енергетиката**, в който ще бъдат отразени изискванията на Третия енергиен либерализационен пакет. С него ще въведем всички изисквания по реструктуриране на преносните оператори на електрическа енергия и природен газ и ще бъдат разширени правомощията на регулаторния орган (ДКЕВР).

- С цел гарантиране доставките на природен газ **активно работим по реализиране на проектите за изграждане на газови междусистемни връзки** със Сърбия, Гърция, Румъния и Турция, както и за разширяване капацитета на ПГХ “Чирен”.

- Подписан бе договор между МИЕТ и МРРБ за отпускане на 4 953 190 лв. по **проект “Подготовка, проучване и проектиране за изграждане на междусистемна газова връзка България-Сърбия”**.

- В ход е процедура за избор на изпълнител на ОВОС, предпроектни проучвания и технически проект за **изграждане на газова междусистемна връзка България-Гърция**.

- Договорена бе пътната карта за реализация на проекта за изграждане на **газова междусистемна връзка България-Румъния** (ноември 2010 г.). Текуща е процедурата за избор на изпълнител на проекта в частта от газопровода преминаваща под река Дунав.

- В резултат на проведен технически експертен съвет: “Избор на концептуален вариант за Национално хранилище за погребване на ниско-и средноактивни радиоактивни отпадъци”, бе избран траншеен тип на хранилище, за който ще бъдат изготвени технически проект и междинен анализ на безопасността, със срок за въвеждане в експлоатация 2015 г.

- В сектор **“Не-ядрена” енергетика в процес на изпълнение са 15 проекта** на обща стойност 210.65 млн. евро, финансирани от “Международен фонд “Козлодуй”. В допълнение, в процес на подготовка за подписване на договори за изпълнение са 5 проекта на обща стойност 32.4 млн. евро.

Туризм

С цел изпълнение на една от основните цели на Програмата на Правителството на европейското развитие на България за устойчиво развитие на туризма постигнахме следните резултати:

- Нарасна туристопотокът през 2010 г. с 6.4%.
 - Нараснаха приходите от международен туризъм през 2010 г. с 2.5%.

- Провеждаме рекламни кампании на водещи европейски пазари и налагане имидж на България като целогодишна туристическа дестинация.

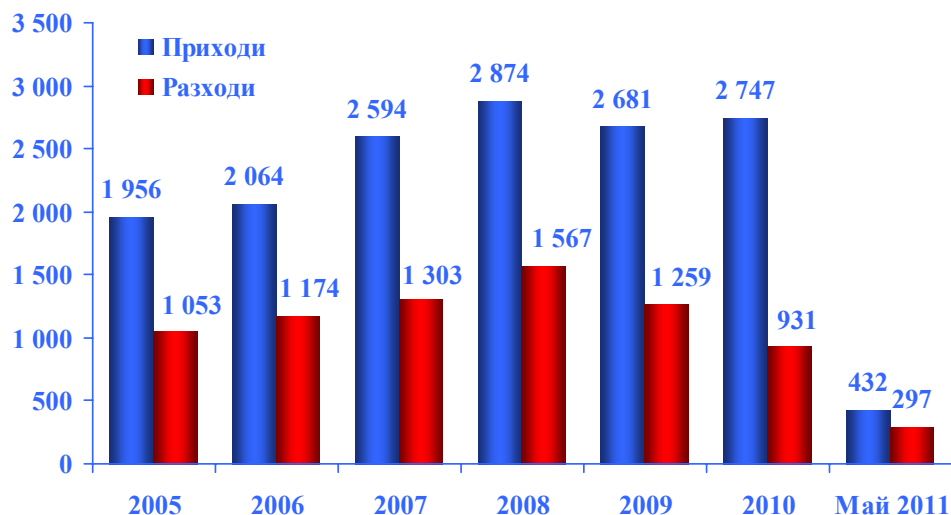
- Министерство на икономиката, енергетиката и туризма стана координатор на Приоритетна ос “Култура, туризъм и мултикултурен диалог” на **Стратегията на ЕС за Дунавския регион**.

2.5% повече приходи
от международен
туризъм през 2010 г.
в сравнение с 2009 г.

– Подготвихме проект на нов Закон за туризма.

Позитивните тенденции в туристопотока като брой и постъпления бяха знак за ефективност на реализираните мерки от правителството през отчетния период в сектора на туризма. През периода януари – декември 2010 г. България бе посетена общо от 8 374 034 чужденци, което е увеличение спрямо предходната година с 6.4%. Тенденцията на ръст продължи и през втората половина на отчетния период, като за периода януари – април 2011 г. чуждестранни посетители са с 5.8% повече спрямо същия период на 2010 г. Приходите от международен туризъм в текущата сметка на платежния баланс по данни на БНБ за периода януари-декември 2010 г. възлизат на 2 747 млн. евро, което бе с 2.5% повече в сравнение със същия период на 2009 г., а за периода януари – април 2011 г. възлизат на 432 млн. евро, което бе с 5.8% повече в сравнение със същия период на 2010 г. Разходите на българските граждани за пътувания в чужбина за периода януари-декември 2010 г. възлизат на общо 931.2 млн. евро, или с 26% по-малко спрямо същия период на 2009 г. През 2010 г. българските граждани са реализирали общо 3 675 936 пътувания в чужбина по всички видове цели. Намалението спрямо предходната година е 26.4%.

Международен туризъм – България платежен баланс, млн. евро



Източник: www.tourism.government.bg

- Успешно продължи реализацията на проектите по Оперативна програма “Регионално развитие”, като през отчетния период приключиха 2 от стартиралите 9 проекта – “Комуникационна кампания за насърчаване на вътрешния туризъм в Република България” и “Провеждане на целогодишна рекламна кампания на България по водещи паневропейски телевизионни канали”. В резултат от тяхната реализация беше осъществена мащабна реклама на българския пазар чрез различни рекламни канали (електронни и печатни медии, външна реклама, информационни събития и т.н.), като едновременно с това България бе презентирана с рекламни видеоклипове като туристическа дестинация на европейския пазар чрез Eurosport, Euronews, National Geographic Channel и Discovery Channel.

Значителен успех в областта на туризма бе определянето на МИЕТ за координатор на Приоритетна ос “Култура, туризъм и мултикултурен диалог” на Стратегията на ЕС за Дунавския регион. Това бе признание както за ролята на България като член на ЕС и водеща европейска туристическа дестинация, така и възможност за интегриране и удовлетворяване на специфичните национални и регионални интереси и потребности.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

- ✚ Запазване на фискалната и финансовата стабилност на България.
- ✚ Запазване на данъците на сегашното ниво.
- ✚ Запазване на бюджетния дефицит до 3% от БВП.
- ✚ Запазване стабилността на валутния борд.
- ✚ Продължаване подготовката на България за членство в Еврозоната.
- ✚ Добро финансово управление и контрол по отношение на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС, предприежителните инструменти, частта за Шенген от Инструмента за подобряване на бюджетните парични потоци и за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение и Европейското икономическо пространство.
- ✚ Защита на обществото, националните интереси и интересите на ЕС чрез ефективни мерки за противодействие на митническите, валутните и акцизните нарушения.
- ✚ Повишаване на административния капацитет на структурите на централната и местните администрации, участващи в усвояването на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.
- ✚ Улесняване на законната търговия чрез модернизиране на работните методи на митническата администрация.
- ✚ Подобряване на обслужването и подпомагането на доброволното спазване на задълженията в условията на икономическата криза.
- ✚ Развитие на държавната финансова инспекция като независим, обективен и ефективен инструмент за последващ контрол за законосъобразността на бюджетната, финансово-стопанската и отчетната дейност на проверяваните организации и лица и защита на публичните финансови интереси.
- ✚ Изготвяне на последваща оценка на въздействието на Закона за независимите оценители.
- ✚ Популяризиране инициативата Business friendly administration на Европейския социален фонд – изготвяне и въвеждане на легална дефиниция. Изготвяне проект на национален План с мерки за реализация на ефективно опростяване на административните процедури с цел улесняване на потенциалните предприемачи да стартират бизнес и да осъществяват стопанска дейност.
- ✚ Изготвяне проект на Методика за определяне на разходоориентиран размер на таксите, събирани от органите, предоставящи административни услуги, и начина на разходване – очакван срок за внасяне в МС – декември 2011 г.
- ✚ Провеждане на регулярни срещи с браншови и съсловни организации за обмен на добри практики и идентифициране на бариери пред бизнеса.
- ✚ Преглед на нормативната рамка и изготвяне на предложения за облекчаване или отпадане на режими и опростяване на административни процедури.

ДЪРЖАВНА АДМИНИСТРАЦИЯ И АДМИНИСТРАТИВНА РЕФОРМА

Още през юли 2009 г. заявихме ясната си воля за предприемане на необходимите действия реформата в администрацията да се осъществи. В началото на мандата на правителството създадохме Съвет за административната реформа (САР), който координира всички инициативи, свързани с реформата на държавната администрация. Под ръководството на САР административната реформа продължи да се изпълнява с добри темпове.

Преструктуриране и оптимизация

През 2010 г. САР постави началото на мащабна инициатива за оптимизация на държавната администрация. Стратегическата цел на инициативата бе изграждане на модерна държавна администрация чрез осъвременяване на нейната организация, подобряване на достъпа и повишаване качеството на предоставяните услуги и постигане ефикасност на публичните разходи. Разработени бяха функционални анализи на всички министерства и на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити към министрите, като в резултат на анализа МС прие План за изпълнение на мерките за оптимизация на държавната администрация. Планът съдържа 572 мерки, като неговото изпълнение се отчита ежемесечно пред САР.

В резултат на водената от нас политика и на реализацията на мерките за оптимизация на държавната администрация от 2009 г. до юни 2011 г. **закрихме 28 структури.**

В Министерството на вътрешните работи бяха обединени главните дирекции “Пожарна безопасност и спасяване” и “Гражданска защита” в Главна дирекция “Пожарна безопасност и защита на населението”. Закрита беше Главна дирекция “Досъдебно производство”.

През периода подготвихме закриването на Фонд “Тютюн” и обединяването на Медицинския институт на МВР и Военномедицинската академия.

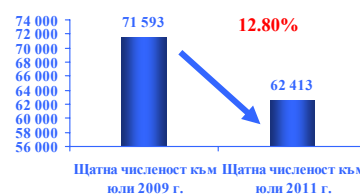
За да се подпомогне реализацията на правителствените политики, създадохме **3 нови структури:**

1. “Комендантство – МО” (за сметка на звена в Министерството на отбраната)
2. Антидопингов център
3. Център за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност.

За повишаване на ефективността и ефикасността **преструктурирахме** следните структури:

Закрити бяха 28
структури на
държавната
администрация.

Намаление на щатната
численост в централната
администрация, брой



Източник: Съвет за административна реформа, МС

1. Министерството на физическото възпитание и спорта (на мястото на Държавната агенция за младежта и спорта);
2. Изпълнителна агенция “Електронни съобщителни мрежи и информационни системи” (на мястото на Държавната агенция за информационни технологии и съобщения);
3. Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол (след обединяването на Агенцията за приватизация и Агенцията за следприватизационен контрол);
4. Българската агенция по безопасност на храните (обединявайки Националната ветеринарномедицинска служба, Националната служба за растителна защита, част от регионалните здравни инспекции, част от Националната служба по зърното и фуражите по официалния контрол върху фуражите и част от областните дирекции “Земеделие”);
5. Регионалните здравни инспекции (28 бр.) (обединявайки регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве (28 бр.) и регионалните центрове по здравеопазване (28 бр.);
6. Националният център по общественото здраве и анализи (обединявайки Националния център по опазване на общественото здраве и Националния център по здравна информация).

Намаляване числеността на държавната администрация

Продължихме да водим целенасочена политика за оптимизиране на щатовете в държавната администрация, като от началото на мандата на управлението **числеността на централната администрация към 6 юли 2011 г. намаля със 9 180 щатни бройки, което представлява оптимизация с 12.80%. Числеността на МВР бе намалена с 3000 щатни бройки – от 61 170 на 58 170 служители.**

Общо за периода числеността на централната администрацията и МВР беше намалена с 12 180 щата. Това е едно от най-значителните съкращения, извършвани в централната администрация през последните години.

Нов Класификатор на длъжностите в администрацията, система за атестиране и модел на заплащане

След извършен задълбочен анализ и приложена методика за оценка на длъжностите спрямо 4 фактора: знания и умения; свобода на вземане на решения; влияние на взетите решения и умения за работа с хора, беше одобрен новият Класификатор на длъжностите в администрацията, който влиза в сила от 1 януари 2012 г. Новият класификатор е справедлив и балансиран след въвеждането на обективни критерии. **Длъжностните нива бяха намалени от 32 на 14, като в едно ниво попадат по голям брой длъжности.** С новия класификатор бяха създадени кореспондиращи си ръководни и експертни нива, като по този начин се дава възможност експертите да се развиват професионално, без да е необходимо непременно да заемат ръководна длъжност, за да израстват в кариерата. Намалени

Одобрили са нов
Класификатор на
длъжностите в
администрацията и
нова Концепция за
заплащане на
служителите в
държавната
администрация.

бяха минималните изисквания за ранг и професионален опит, като се дава възможност за кариера на служителите, както и на млади хора с по-малък професионален опит да имат възможност да кандидатстват за работа в държавната администрация. От друга страна, бяха увеличени изискванията за някои ключови длъжности с цел по-качествен подбор.

Завишени бяха нормативите за численост на административни звена с цел засилване на експертния потенциал и намаляване броя на ръководните кадри в държавната администрация.

Друга основна реформа, която стартира, е свързана с **осъвременяване на системата за оценка на индивидуалното трудово изпълнение** на служителите в администрацията, тъй като настоящата система се прилага формално и е силно субективна. През 2011 г. **стартирахме подготовката на промени в Наредбата за условията и реда за атестиране на служителите в държавната администрация.** Промените ще подобрят цялостно системата за оценка на служителите според обективни критерии и по този начин ще се повиши мотивацията на държавните служители. Съответните подзаконовни нормативни актове са в процес на съгласуване и предстои приемането им от МС.

Одобрихме нова Концепция за заплащане на служителите в държавната администрация. С новия модел очакваме да се преодолеят различията в политиката на отделните администрации при определяне на индивидуалните основни месечни заплати и допълнителните възнаграждения на служителите.

Новият модел на заплащане има за цел да привлечем висококвалифицирани и образовани служители в държавната администрация; да мотивираме служителите да изпълняват по-добре своите задължения; да обвържем заплащането с постигнатите резултати и да задържим служителите, които притежават необходимите знания и компетентности за изпълнение на функциите.

През 2011-2012 г. ще продължим работа в областта на административната реформа. **Основен акцент през 2012 г. ще бъде развитието на човешките ресурси и подобряване на административното обслужване.**

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

-  Развитие на човешките ресурси и на системата за мобилност.
-  Въвеждане и регламентиране на стажантските програми.
-  Подобряване на административното обслужване чрез въвеждане на първи стъпки на комплексно административно обслужване.

УПРАВЛЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ

През изминалите две години, освен че имиджът на България беше значително променен, получихме оценки за съответствието за всички програми. В момента средствата от ЕС са основният инвестиционен ресурс на държавата и през 2011 г. ще формират съществена част от този, който се отделя за инвестиции. Към момента плащанията в България са почти 13%, договорихме почти половината от средствата (46.87% към 17.06.2011 г.).

През последната година бяха предприети решителни стъпки за постигане на справедливо, открито, прозрачно и ефективно управление на европейските фондове с цел използването им като основен ресурс за постигане на реални резултати в полза на българските граждани при нулева толерантност към корупцията. За целта по ефективен начин се отговори на множество предизвикателства, като значително се ускори темпото на разплащанията, предприемайки мерки за оптимизиране на законодателството, засилване на административния капацитет, както и гарантиране прозрачността на процеса по усвояването на средствата.

През втората година от управление на Правителството на европейското развитие на България **насочихме усилията си към оптимизиране и ускоряване процеса на плащания към бенефициентите и към повишаване дела на изплатените средства спрямо общия бюджет на програмите.** Конкретните мерки за ускоряване на плащания бяха свързани с опростяване на процедурата по изплащане на безвъзмездната финансова помощ към бенефициентите, установяване на единни срокове за верифицирането на разходи и извършване на плащанията, ограничаване на практиките за прилагане на прекомерен набор от контролни дейности от превантивен характер по одобрените проекти.

В резултат от последователните мерки за ускоряване изпълнението на оперативните програми сумата на плащанията към бенефициентите от СКФ до 17 юни 2011 г. възлиза на 1 951 275 295 лв. (12.44% от общия бюджет на СКФ за България). За сравнение към 31.07.2009 г. плащанията бяха в размер на 185 млн. лв., т.е. за година и половина бе регистрирано петкратно увеличение по този показател.

Постигнахме съществен напредък и по отношение на сертифицираните разходи – размерът им към 02.08.2011 г. възлезе на 3 022 568 526 лв., или 13.55% от общия бюджет на СКФ за България. Същевременно размерът на договорените средства към 02.08.2011 г. бе 10 457 300 179 лв., което представлява 46.88%.
Приложение: Таблица 1.

Въпреки активния процес по оптимизиране на правилата, с оглед ускоряване на изпълнението бяха **предприети консолидирани действия** най-вече в посока на:

Към момента европейските плащания в страната са почти 13%, договорени бяха почти половината от средствата (46.87% към 17.06.2011 г.).

Въведохме възможността за подаване на документите за кандидатстване по електронен път.

- Бързо договаряне по оперативните програми (ОП) – в почти всички управляващи органи (УО) протече **оптимизация на вътрешните правила в посока на опростяване и намаляване на административната тежест**. Обмисля се и прилагането на подход на договаряне по ОП с оглед избягване на автоматично изгубване на ресурс (правилото $n+2/3$).

- **Приехме Национална методология за налагане на финансови корекции**. С налагането на финансови корекции се цели подобряване управлението на проектите, съфинансирани в рамките на съответните оперативни програми, и възстановяване на неправомерно изразходваните суми. Налагането на финансови корекции има превантивно действие и цели намаляване случаите на нередности. В случаите, в които страната-членка сама налага финансовите корекции, възстановените средства се връщат в бюджета на оперативните програми и могат да се използват повторно по предназначение.

- **Въведохме възможността за подаване на документите за кандидатстване по електронен път**.

- Увеличаване на авансите по договорите за безвъзмездна финансова помощ до 35% за реализиране на инфраструктурни проекти, както и осигуряване на свободен финансов ресурс – предприети бяха действия за подпомагане на бенефициентите чрез **осигуряване на оборотни средства, с които да финансират проектните си дейности до възстановяване на извършените разходи**.

- **Одобрен бе проект на ЗИД на Закона за обществените поръчки**. Основна цел на предложените промени е опростяване на законодателството в сектора, облекчаване процеса на възлагане на обществени поръчки в България и усъвършенстване на предварителния контрол върху процедури за възлагане на поръчки, финансирани от европейските фондове.

- **Оптимизиран беше механизмът за координация на програмите, финансирани от ЕС, и повишаване на ефективността при тяхното управление и наблюдение**. С предложените промени се детайлизират функциите и правомощията на министъра по управление на средствата от ЕС; разписан бе механизъм за координиране на техническата помощ, предоставена от международните финансови институции; извършени бяха промени в състава и функциите на Съвета за координация при управлението на средствата от ЕС.

- С цел укрепване на административния капацитет на бенефициентите и на администрацията, отговорна за управлението на средствата, бяха разработени и се изпълняват планове за обучение на служителите на УО и междините звена (МЗ). Управляващите органи продължават да предоставят на бенефициентите обучения за изпълнението на проектите по програмите. Предприети бяха мерки и за осигуряване на допълнителна експертиза и подпомагане на УО и МЗ, като бе **въведена длъжността “сътрудник по управление на програми и проекти”**.

Одобрен беше проект на ЗИД на Закона за обществените поръчки.

Ще бъдат създадени 27 областни информационни центъра.

- Започнахме създаването на 27 областни информационни центъра, които ще допринесат за ефективното популяризиране на кохезионната политика сред местната общност.

- Активизирахме процеса по сътрудничеството с международните финансови институции във връзка с осигуряването на техническа помощ по програмите, както и изпълнението по европейските инициативи JEREMIE и JESSICA за насърчаване на МСП и устойчивите инвестиции в градските райони.

- Постигнахме значителен физически и финансов напредък в изпълнението на програма ИСПА. Успешно бяха завършени част от проектите, които в периода 2008-2009 г. бяха определени от ЕК като проекти с висок риск от неспазване срока на валидност на разходите. Постигнато бе удължаване на проекта за изграждане на Дунав мост - 2 с две години.

- **Българската страна успешно подготви и депозира в ЕК 6 проектни предложения за големи проекти** (интегриран проект за управление на софийските отпадъци. Постигнато бе решение за финансиране и започна изграждането на първа фаза на проекта.; проект за интегрирания градски транспорт на гр. Бургас; рехабилитация на жп линията Пловдив – Бургас; модернизация на жп линията Пловдив – Свиленград; Софийското метро – фаза 2; модернизация на жп линията Септември – Пловдив).

- Подписано бе Рамково споразумение между правителството на Република България и федералния съвет на Конфедерация Швейцария за изпълнение на **Българо-швейцарската програма за сътрудничество за намаляване на икономическите и социалните неравенства в рамките на разширения ЕС.**

- В рамките на **Норвежката програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие** успешно приключиха общо 19 проекта, като към 30.05.2011 г. бяха извършени бяха плащания в размер на 12 213 000 евро, което представлява 68% от допустимите разходи.

- **По Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство успешно приключиха общо 30 проекта.** Към 30.05.2011 г. бяха направени плащания в размер на 9 163 422 евро (47%), в т.ч. 6 439 461 евро по индивидуалните проекти, 2 034 733 евро в рамките на Фонда за подкрепа на НПО, 568 97 евро по Фонда за стипендии и 120 431 евро по проекта за техническа помощ;

- На 17 юни 2011 г. бе подписан **Меморандум за разбирателство относно изпълнението на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г. (ЕИП)** между Република България и Исландия, Княжество Лихтенщайн и Кралство Норвегия и Меморандум за разбирателство за изпълнението на **Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 г.** между Република България и Кралство Норвегия. В рамките на двата финансови механизма България получи достъп до общо 126.6 млн. евро (78.6 млн. евро по Финансовия механизъм на ЕИП и 48 млн. евро по Норвежкия финансов механизъм) за финансиране на проекти

Успешно завършиха част от проектите, които в периода 2008-2009 г. бяха определени от ЕК като проекти с висок риск от неспазване срока на валидност на разходите.

в приоритетни за България сектори: опазване на околната среда, възобновяеми енергийни източници, възстановяване на културното и природното наследство, инициативи за обществено здраве, деца и младежи в риск, иновации за зелена индустрия, правосъдие и вътрешни работи. **Почти 12 млн. евро предстои да бъдат отделени за подкрепа на НПО и 1.5 млн. евро за предоставяне на стипендии.**

Програмите, финансирани със средства на ЕС, са разгледани подробно в настоящия отчет в частите на отделните политики на Правителството на европейското развитие на България.

Таблица 1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ ЗА ПЕРИОДА, към 02.08.2011, лв.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА	Стойност на програмата			Договорени средства			Реално изплатени суми			Верифицирани разходи*		
	Общо	Финансирани от ЕС	Национално съфинансирани	Общо към 02.08.2011	% Изпълнение	За периода 22.07.2011 02.08.2011	Общо към 02.08.2011	% Изпълнение	За периода 22.07.2011 02.08.2011	Общо към 02.08.2011	% Изпълнение	За периода 22.07.2011 02.08.2011
ОПТ	3 918 468 568	3 177 205 981	741 262 587	2 100 531 545	53.63%	0	507 568 912	12.95%	29 342 695	358 135 483	9.14%	0
ОПОС***	3 521 957 127	2 868 078 949	653 878 178	1 579 760 104	44.85%	256 247 661	311 799 017	8.85%	5 612 545	154 552 974	4.39%	6 529 426
ОПРР	3 131 821 212	2 662 048 030	469 773 182	1 848 944 541	58.04%	3 832 954	466 985 974	14.91%	517 961	364 026 998	11.62%	503 491
ОПРКБ**	2 273 096 041	1 932 131 636	340 964 405	830 575 019	36.54%	0	492 251 758	21.66%	5 259 623	468 210 827	20.60%	572 290
ОПТП	111 129 140	94 459 769	16 669 371	59 486 828	53.53%	454 300	14 163 317	12.74%	362 556	8 755 852	7.88%	0
ОПРЧР	2 374 122 531	2 018 004 152	356 118 379	1 253 004 904	52.78%	0	265 523 522	11.18%	9 806 987	176 157 745	7.42%	0
ОПАК**	353 592 720	300 553 812	53 038 908	175 511 258	49.64%	0	93 403 814	26.42%	925 552	77 570 101	21.94%	862 717
Общо за Структурните инструменти	15 684 187 339	13 052 482 328	2 631 705 011	7 848 814 199	50.04%	260 534 915	2 151 696 314	13.72%	51 827 920	1 607 409 981	10.25%	8 467 924
ПРСР	6 412 720 105	5 167 789 072	1 244 931 033	2 561 582 326	39.95%	8 321 943	1 392 535 866	21.72%	15 014 127	1 401 391 261	21.85%	3 522 669
в т.ч. 1. инвест. Мерки	4 673 459 824	3 741 595 642	931 864 182	2 095 068 719	44.83%	7 909 711	928 179 592	19.54%	14 947 156	934 877 653	20.00%	3 522 699
2. компенсаторни плащания****	1 739 260 281	1 426 193 430	313 066 851	466 513 608	26.82%	412 232	464 356 275	26.69%	66 970	466 513 608	26.82%	0
ОПРСР	208 647 184	156 485 386	52 161 796	46 903 653	22.48%	1 592 288	12 911 322	6.19%	178 021	13 767 284	6.60%	855 962
Общо - земеделски и рибарски фондове	6 621 367 289	5 324 274 458	1 297 092 829	2 608 485 980	39.39%	9 914 231	1 405 447 188	21.23%	15 192 147	1 415 158 545	21.37%	4 378 631
ВСИЧКО	22 305 554 628	18 376 756 787	3 928 797 840	10 457 300 179	46.88%	270 449 145	3 557 143 502	15.95%	67 020 067	3 022 568 526	13.55%	12 846 555

* Верифицираните разходи отразяват само размера на БФП и не включват изплатените аванси по проекти

** Намалението в стойността на договорените средства при структурните инструменти, се дължи на прекратени договори и анекси

*** Намалението на верифицираните суми се дължи на възстановени суми по договорите

**** Включват мерките – допълнения към директни плащания, плащания за природни ограничения и агроекологични плащания.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

- ✚ Ускоряване процесите на ефективно усвояване на средствата от ЕС и увеличаване процентите на договаряне и разплащане с цел максимизиране процента на усвояване на планирания за периода 2007-2013 г. ресурс.
- ✚ Укрепване капацитета на бенефициентите и структурите от централната и местната администрация, отговорни за усвояването на средствата от ЕС
- ✚ Създаване на мобилни групи в подкрепа на общини и критични бенефициенти с цел успешно изпълнение на ключови проекти.
- ✚ Изготвяне и приемане на Закон за еврофондовете.
- ✚ Развитие на електронни услуги за бенефициентите – въвеждане на електронно отчитане от страна на бенефициентите и възможност за проследяване текущото състояние на проектите.
- ✚ Стартиране процеса на ефективна подготовка за следващия програмен период – генериране на качествени проектни идеи; подготовка на зрели технически проекти; реализиране на структурни и административни стъпки с цел осигуряване на ефективна система и структура на централно и местно ниво.

В областта на трудовите отношения изградихме система от норми, конкретни изисквания и задължения, която създаде реална основа за реализиране принципите на единния европейски пазар. Основните ни приоритети са: развитие на законодателството в съответствие с правото на ЕС; подобряване качествените характеристики на работната сила и условията на труд в предприятията; повишаване на ефективността и ефикасността на контрола по спазване на трудовото законодателство и усъвършенстване и развитие на социалния диалог и съдействие за уреждане на колективни трудови спорове. **През 2010 г. допълнихме нормативната уредба на командироването в рамките на предоставяне на услуги в друга държава-членка на ЕС.** Предприехме промени във връзка със зачитане на периоди на заетост в друга държава-членка на ЕС, за целите на ползване на трудови права в България.

С цел гарантиране интересите на работниците и служителите и на работодателите в условия на преодоляване на последиците от икономическата криза бяха предприети следните **законодателни промени:**

- **Усъвършенствахме нормативната уредба на трудовите правоотношения** по отношение на развитието на контролната дейност и засилване ролята на Изпълнителна агенция “Главна инспекция по труда” (ИАГИТ) при изпълнение и прекратяване на трудовите правоотношения.

- **Регламентирахме правата на работниците и служителите за прекратяване на трудовите договори**, когато работодателят преустанови дейността си (Наредбата за реда за извършване на проверка по чл. 327, ал. 2 от Кодекса на труда на министъра на труда и социалната политика). С наредбата бяха определени съдържанието на заявлението за прекратяване на трудовия договор и документите, които работникът или служителят прилага към него, както и реда за извършване на съвместна проверка от дирекция “Инспекция по труда”, териториалното поделение на Националния осигурителен институт и териториалната дирекция на НАП. Във връзка с необходимостта от уведомяване на НАП за прекратения трудов договор бе изменена и допълнена Наредба № 5 от 2002 г. за съдържанието и реда за изпращане на уведомлението по чл. 62, ал. 4 от Кодекса на труда.

- **Усъвършенствахме разпоредбите относно ползването на платения годишен отпуск** ЗИД на Кодекса на труда, (обн. ДВ, бр. 33 от 2011 г., бр. 18 от 2011 г.). Регламентиран бе редът за съставяне, допълване и изменение на графика за ползване на платените годишни отпуски, задълженията на работодателя във връзка с ползването на отпуска, едностранното му предоставяне и отлагане.

- По инициатива на социалните партньори между представителните работодателски и синдикални организации **сключихме национални споразумения за уреждане регулирането**

Усъвършенствана
бе нормативната
уредба на
трудовете
правоотношения.

Регламентирани
бяха правата на
работниците и
служителите за
прекратяване на
трудовете
договори.

на дистанционната работа и надомния труд, за да създадем условия за въвеждане на Рамковото споразумение относно дистанционната работа (подписано на 16.07.2002 г. между социалните партньори на европейско равнище) и Конвенция № 177 на Международната организация на труда за надомния труд (ратифицирана със закон).

В резултат на подписаното споразумение за уреждане регулирането на надомния труд в Кодекса на труда предприехме и съответните законодателни промени. **Изготвен беше проект на Закон за допълнение на Кодекса на труда**, чрез който се регламентират и допълнителни условия за извършване на работа от разстояние (дистанционна работа). В него включихме и разпоредби относно допълнителни условия за извършване на работа чрез предприятие, което осигурява временна заетост, в изпълнение на ангажиментите за въвеждане в българското законодателство на Директива 2008/104/ЕО от 19 ноември 2008 г. относно работа чрез агенции за временна заетост.

- **Развити бяха приоритетите на Стратегията по безопасност и здраве при работа 2008-2012 г.** за продължаващо, устойчиво и равномерно намаляване на трудовите злоупотреки и професионалните болести.

- За периода юли 2009 г. – юли 2011 г. издадохме **пет наредби, с които се определят изисквания за осигуряване на безопасност и здраве при работа**. Създадохме механизъм за обединяване усилията на МТСП и МЗ за подобряване условията на труд в предприятията и защита на правата на работниците и служителите, за осъществяване на адекватен и ефективен контрол по спазване изискванията на законодателството в областта на безопасността и здравето при работа.

- За периода юли 2010 г. – юли 2011 г. фонд “Условия на труд” сключи **17 договора за подобряване условията на труд в различни предприятия** от машиностроенето, шивашката промишленост, производството на селскостопанска техника, печатарската промишленост и др. Подобрени бяха условията на труд на 920 работници. Фондът финансира 24 договора за специализирано обучение за безопасност и здраве при работа, като са обучени 5 850 лица.

- Сравнително високо бе равнището на изпълнение на изискванията на трудовото законодателство и в областта на безопасността и здравето при работа:

- В ИАГИТ бяха направени промени в структурата и технологията на инспекционната дейност с цел постигане по-високи нива на ефективност и ефикасност на контролната дейност. Обособен бе специализиран отдел “Рискови производства и дейности” в рамките на дирекция “Безопасност на труда и анализ на контролната дейност”, ангажиран пряко с контрола в рисковите предприятия и производства.

- Сключиха се двустранни и многостранни споразумения с други институции в страната, организации на социалните партньори

Създаден бе
механизъм за
подобряване
условията на труд
и защита на
работниците и
служителите.

и инспекции по труда в държави от ЕС. През септември 2010 г. между НАП, НОИ и ИАГИТ беше подписано споразумение за разширяване обмена на информация и за общи действия по засилването на контрола по спазването на трудовото, осигурителното и данъчното законодателство.

– Подписахме Споразумение за сътрудничество в областта на условията на труд и защитата на трудовите права между министерствата по труда на България, Гърция и Румъния, за чието изпълнение отговарят инспекциите по труда на трите страни. В рамките на споразумението в края на 2010 г. с представители на Инспекцията по труда на Гърция бяха извършени съвместни проверки в 56 предприятия с гръцко или смесено участие, развиващи дейност в област Благоевград, както и в такива, за които има постъпили сигнали за системно нарушаване на трудовото законодателство. През 2011 г. бяха проведени съвместни проверки с Инспекцията по труда на Румъния на изграждания на територията на двете страни “Дунав мост-2”.

Пенсионна система

На 1 ноември 2010 г. подписахме **Национално споразумение между национално представените организации на работниците и служителите, на работодателите и правителството**, на основата на което бяха изготвени промени в **Кодекса за социално осигуряване**. Заложените в споразумението законодателни мерки са в сила от 1 януари 2011 г. Те обхващат периода 2011-2026 г. и имат за цел подобряване на дългосрочната финансова устойчивост на социално-осигурителната система чрез едновременно увеличаване на приходите и намаляване на разходите и са в следните насоки:

- **Нови условия за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст.** Увеличаването на осигурителния стаж и възрастта, необходими за придобиване право на пенсия, се извършва постепенно – първоначално с 4 месеца за всяка календарна година се увеличава осигурителният стаж, а след достигането (в рамките на 10 години) на максимално определения стаж (37 г. за жените и 40 г. за мъжете) се пристъпва към увеличаване на изискуемата възраст – с по 6 месеца за всяка календарна година.

До 31 декември 2020 г. запазихме възможността за лицата, навършили 65-годишна възраст, които имат не по-малко от 15 години действителен осигурителен стаж, да могат да се пенсионират. Тази възраст ще започне да се увеличава с по 6 месеца от 1 януари 2021 г. до достигане на 67-годишна възраст.

- Увеличихме на 17.8% размера на вноската за фонд “Пенсии” на ДОО - с 1.8% от 1 януари 2011 г.

- Въведохме диференциран минимален осигурителен доход за самоосигуряващите се лица. През септември 2010 г. при договарянето на минималните осигурителни доходи за 2011 г. бе постигнат ръст от 4.85%.

- Разработихме проект на **Закон за изменение на Кодекса за социално осигуряване**. В него предлагаме промени, съгласно които

Подписано бе споразумение между НАП, НОИ и ИАГИТ за разширяване обмена на информация и за общи действия по засилването на контрола по спазването на трудовото, осигурителното и данъчното законодателство.

Има нови условия за придобиване право на пенсия.

социалните пенсии за старост и за инвалидност ще продължат да се отпускат до 31 декември 2012 г. по досегашния ред, предвиден в Кодекса за социално осигуряване, а изплащането по реда на Закона за социалното подпомагане и съответно – по Закона за интеграция на хората с увреждания, ще започне от 1 януари 2013 г.

Заетост и безработица

Социалният диалог е в основата на формирането, изпълнението и мониторинга на политиката по заетостта. За целта функционират различни съвети, като Национален съвет за насърчаване на заетостта (НСНЗ) и Национален консултативен съвет по професионална квалификация на работната сила към министъра на труда и социалната политика, както и Съвет за сътрудничество към изпълнителния директор на Агенцията по заетостта, комисии по заетост на регионално и на местно ниво.

В рамките на НСНЗ бяха обсъдени и подкрепени различни законодателни промени: в Закона за насърчаване на заетостта, в Постановление № 251 от 2009 г. за определяне на условията и реда за предоставяне на ваучери за обучение на безработни и заети лица и др. **Одобрени бяха Национален план за действие по заетостта за 2010 и 2011 г. и преразпределение на средствата по тях.** В подкрепа на развитието на социалния диалог и партньорството при реализация на политиката по заетостта и обучението на възрастни през 2010 г. бяха изпълнени три проекта на социалните партньори, а през 2011 г. още два проекта (проект “Реализация” и проект “Това е моят шанс да намеря себе си”).

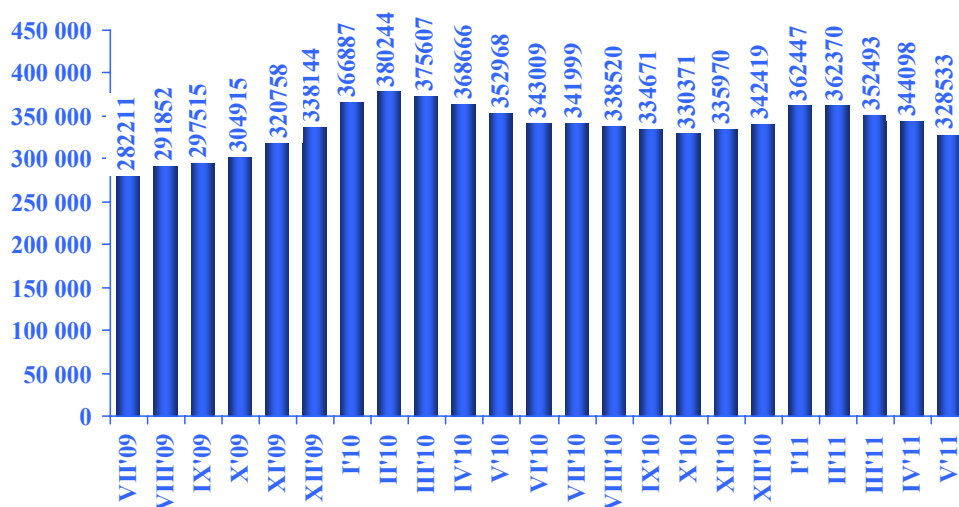
Основните предизвикателства през последните години в областта на пазара на труда **с заетостта на хората, техните доходи и равнището на безработица.** Свиването на търсенето на труд в България оказва задържащ ефект върху доходите на населението. През 2010 г. паричният доход средно на едно лице бе увеличен едва с 0.5% в сравнение с 2009 г. Работната заплата остана с най-голям относителен дял спрямо общия доход, като се наблюдават противоречиви тенденции в нейното развитие. По данни на НСИ през 2010 г. работната заплата беше 52% от паричния доход, а за първото тримесечие на 2011 г. – 53.4%. Същевременно наблюдаваме устойчива тенденция на ръст на средната работна заплата. През 2010 г. средната работна заплата общо за икономиката беше повишена с 6.3% в номинално изражение спрямо 2009 г. През 2011 г. тенденцията се запази. В частният сектор, който е двигател на икономическото развитие, бе отчетена средна заплата от 651 лв., като за първото тримесечие на 2011 г. спрямо същото на 2010 г. заплатите нараснаха номинално с 11.7%, а реално – с 6.2%. Същевременно средномесечният брой на наетите в частния сектор намаля с 2.4% в сравнение с първото тримесечие на 2010 г. През периода минималната работна заплата запази достигнатото ниво от 2009 г. – 240 лв. Съществува трайна тенденция на намаляване на броя на наетите лица с минимален размер на заплащане. Към първото тримесечие на 2011 г. те бяха 111 998.

По данни на Агенцията по заетостта през 2010 г. **средногодишното равнище на безработица бе 9.47%.** От началото на 2011 г. **броят на**

През
2010 г. повишихме
средната работна
заплата общо за
икономиката с
6.3% в номинално
изражение спрямо
2009 г.

регистрираните в бюрата по труда безработни плавно намаля и към края на май те са с близо 34 хил. по-малко спрямо януари.

Брой на регистрираните безработни лица, по месеци

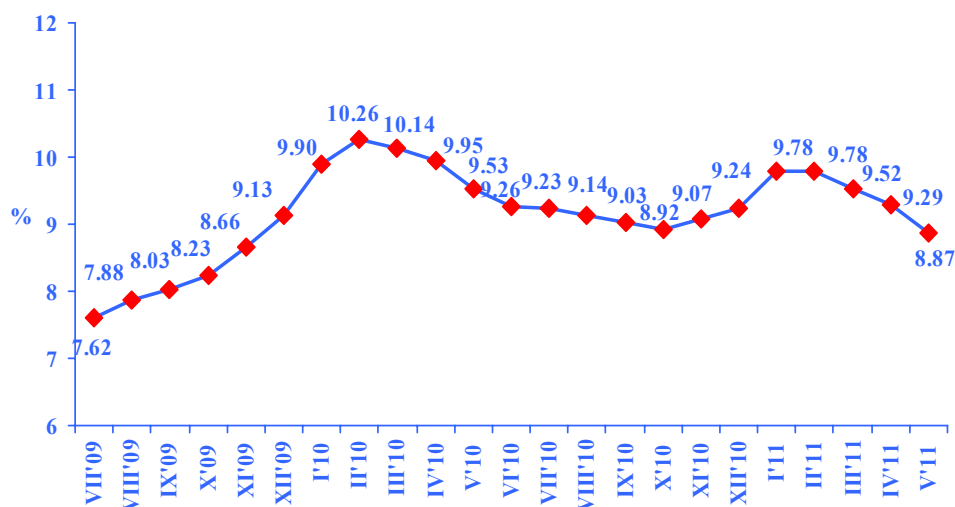


Намаля броят на регистрираните в бюрата по труда безработни лица.

Източник: Агенция по заетостта

Равнището на безработица през май 2011 г. бе 8.87% – с 0.66% по-ниско от май 2010 г.

Равнище на безработицата, по месеци



Източник: Агенция по заетостта

Младежите са целева група на активната политика на пазара на труда и бяха включени приоритетно във всички мерки и програми за заетост и обучение.

По данни на НСИ (Наблюдение на работната сила) **негативните тенденции, които се наблюдават на пазара на труда от началото на кризата, постепенно се забавиха.** Значително намаля темпът на отрицателния прираст на броя на заетите лица. За периода първото тримесечие на 2010 г. – първото тримесечие на 2011 г. броят на заетите лица на възраст 15-64 години намаля с 4% до 2849 хил. души. Въпреки наблюдаваните тенденции очакванията са целите, заложили по отношение на заетостта в Националния план за действие по заетостта през 2011 г., да бъдат постигнати, като допълнителни усилия са необходими за постигане на целта за заетостта сред

младежите. След наблюдавания пик в равнището на безработица през първото тримесечие на годината се очаква намаление в резултат на изпълняваната активна политика на пазара на труда и сезонната заетост, като към края на годината положително влияние ще окаже и възстановяването на икономическия растеж.

През втората година на управление бяха предприети редица действия за намаляване на безработицата и запазване на заетостта:

- Основна мярка, която се прилага на пазара на труда през 2009 и 2010 г., бе **изплащането на компенсации на работници и служители**, преминали на непълно работно време в икономическите сектори “Индустрия” и “Услуги” – за запазване на персонала, който ще бъде необходим след излизане от кризата. През 2009 г. бяха подпомогнати над 20 000 работници и служители и около 500 работодатели, а през 2010 г. – 6 188 работници и служители, работещи при над 200 работодатели.

- През 2010 г. въведохме **задължението безработните лица да се регистрират в 7-дневен срок в бюрата по труда**, с което се създадох условия за своевременното им включване в активни мерки и програми на пазара на труда. С цел ограничаване продължителността на престоя без работа санкционният срок, след който лицата имат право на следваща регистрация в бюрата по труда, бе намален от 12 на 6 месеца.

- **Приоритетно бяха финансирани мерки и програми, насочени към осигуряване заетост на безработни лица до 29-годишна възраст**, безработни лица с трайно намалена работоспособност, самотни родители, безработни над 50-годишна възраст, продължително безработни лица.

- През 2011 г. продължи реализацията на програмата “Старт на кариерата”, която осигурява възможности за безработните младежи с висше образование да придобият трудов стаж в държавната администрация непосредствено след дипломирането си. За 2011 г. беше увеличен броят на новонаетите по програмата на 1 200 (при 600 за 2010 г.). Продължи субсидирането на стажуване на младежи до 29 г. при работодател и насърчаването на работодателите да наемат безработни лица до 29-годишна възраст с трайни увреждания, както и младежи от социални заведения, завършили образованието си. Увеличени бяха средствата спрямо 2010 г. за подпомагане на работодателите, които разкриват работни места за безработни лица до 29-годишна възраст.

- През 2010 и 2011 г. по-големите програми, насочени към групи в неравностойно положение на пазара на труда, които се финансират със средства от държавния бюджет, бяха:

- **Национална програма “От социални помощи към осигуряване на заетост”** с основна целева група продължително безработни лица, получаващи социални помощи и безработни лица, които не са работили по програмата от началото на предходната година. През 2010 г. в заетост по програмата бяха включени 39 125 безработни, а през периода януари – май 2011 г. – 17 492 безработни.

Значително бе
увеличен общият
брой на
безработните и
заетите, на които
се осигурява
обучение по
ключови
компетенции или
професионална
квалификация,
расте броят на
безработните, на
които се осигурява
заетост, както и на
заетите, които
запазват своята
работа.

– **Национална програма “Асистенти на хора с увреждания”**, в рамките на която лични асистенти полагат грижи в семейна среда. През 2010 г. бе осигурена заетост на 4 295 лица, а през периода януари – май 2011 г. – на 2 561 лица.

– **Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания**, по която се осигурява заетост на хора с трайни увреждания и лица, преминали успешно лечение за зависимост към наркотични вещества. През 2010 г. по програмата работиха 2 230, а през периода януари – май 2011 г. – 1 775 лица.

- От 2011 г. прилагаме и **нова мярка, подкрепяща създаването на т.нар. “зелени работни места”**, свързани с производство на стоки и предоставяне на услуги, подпомагащи опазването на околната среда. За периода януари – май 2011 г. бяха разкрити 455 нови работни места.

- **Подобрена беше нормативната база за подбор и оценка на програмите и проектите за заетост и обучение, включително на регионалните програми.** Въведена бе възможност за разработване на регионални програми за осигуряване заетост за лица, освободени от работа в резултат на масови уволнения, както и възможността за повече от веднъж годишно разработване, оценяване и финансиране на регионални проекти за заетост и обучение. В резултат на тези действия през 2010 г. се реализират 80 регионални програми за заетост, като общият брой на включените в заетост лица бе 1 288, а в началото на 2011 г. техният брой бе 153 с включени в заетост 2 095 лица.

- За повишаване знанията и уменията на работната сила в съответствие с потребностите на пазара на труда бяха организирани различни видове обучения и услуги по професионално ориентиране. През периода юли 2010 – май 2011 г. броят на безработните лица, преминали през мотивационно обучение, организирано от бюрата по труда, беше 1096, а броят на лицата, които бяха професионално ориентирани, бе 50 121. През същия период в обучение за придобиване на професионална квалификация със средства от държавния бюджет бяха включени 1 117 безработни. От началото на 2010 г. се прилага иновативен механизъм за финансиране обучението на възрастни – ваучери за обучение на заети и безработни в рамките на Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”.

- Започнаха дейности по **изграждане на “Национално звено за прогнозиране развитието на пазара на труда в България”**, в рамките което ще се изготвят и публикуват прогнози относно потребностите на работодателите в краткосрочен и средносрочен аспект от работна сила с определени характеристики.

- Продължи разработването на **интегрирана система за търсене на работна сила и предлагането ѝ**, както и за улесняване на достъпа до безплатна информация за съществуващите свободни работни места. Продължи организацията и провеждането на местни трудови борси (за специфични групи, сектори, EURES), които предоставят възможност за осъществяване на директен контакт между работодатели и търсещи работа лица. За отчетния период бяха

Приети бяха промени в Кодекса за социално осигуряване и в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2010 г.

проведени 106 трудови борси, от които 68 общи и 38 специализирани. На борсите бяха обявени над 8 200 свободни работни места, като бяха устроени на работа почти 5 900 лица и усвоени над 70% от местата. Близко 4 500 от започналите работа бяха безработни.

Социална сигурност и социално включване

През втората година на управление на правителството бяха приети промени в Кодекса за социално осигуряване и Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2010 г., в резултат от което:

- Осигурителят изплаща на осигуреното лице за първите три работни дни от временната неработоспособност 70% от среднодневното брутно възнаграждение, но не по-малко от 70% от среднодневното уговорено възнаграждение.

- Паричното обезщетение за временна неработоспособност, настъпила след прекратяване на трудовия договор или осигуряването, се изплаща, когато временната неработоспособност настъпила до един месец от прекратяването на трудовия договор или осигуряването за срок не повече от 30 календарни дни.

- Паричното обезщетение за временна неработоспособност, настъпила преди прекратяване на срочни трудови или служебни правоотношения, се изплаща за не повече от 30 календарни дни след прекратяване на правоотношенията или договорите, с изключение на паричното обезщетение за трудова злополука и професионална болест, което се изплаща до възстановяване на работоспособността или до установяване на инвалидност.

- Увеличаването на добавката от пенсията или сбора от пенсиите, които е получавал починалият съпруг/съпруга, се отлага за 2012 г. Отменя се разпоредбата, с която се предвижда отпускане на добавки към пенсиите на лица, навършили 75-годишна възраст.

- Продължи действието на антикризисната мярка при безработица: обезщетението е 60% от осигурителния доход на лицата, без да се определя максимален размер (таван). Максималният размер на обезщетението при несъстоятелност на работодателя е в размер на 1 000 лв. от средата на 2010 г. (Закона за гарантираните взимания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя и Закона за бюджета на ДОО за съответната година).

Основен приоритет продължава да бъде осигуряването на адекватна социална защита на най-уязвимите рискови групи, което налага следните промени в законодателството:

- Отпадна ограничението в срока за непрекъснато получаване на месечни социални помощи от безработни лица в трудоспособна възраст от 1 януари 2011 г.

- С цел обезпечаване финансирането на целевите помощи за отопление за сезон 2010/2011 кампанията за приемане на молби-декларации стартира от 01.08.2010 г., като изплащането в текущата година се раздели на два пъти: до 30 ноември (за отпуснатите

Основен приоритет
на правителството
продължава да
бъде
осигуряването на
адекватна
социална защита
на най-уязвимите
рискови групи.

помощи през август и септември) и до 31 декември (за отпуснатите помощи за ноември и декември).

- Осигурена бе социална закрила на семействата с деца, като през 2010 г. средномесечно над 570 000 семейства получават подкрепа от държавата.

- С целеви помощи за отопление през зимния сезон 2010-2011 г. бе осигурена социална закрила на над 206 000 най-нуждаещи се лица и семейства с ниски доходи.

- През април 2010 г. отпадна заплащането на автобусния транспорт на лицата с увреждания. Реализираните икономии бяха насочени за осигуряване на основните жизнени потребности на най-нуждаещите се лица и семейства, възрастни самотни хора и лица с увреждания.

- Бяха въведени следните законодателни промени:

- В Закона за държавния бюджет на Република България за 2011 г. бе разписано задължение на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити да предвиждат средства за реализиране на мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда за хора с увреждания.

- Месечната добавка в размер на 70% от минималната работна заплата за децата с трайни увреждания премина в Закона за семейни помощи за деца и в него се съдържа регламент за изплащането ѝ на родителите (осиновителите) и семействата на роднини, близки и приемни семейства, при които са настанени деца с трайни увреждания.

- С последните промени в Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания бе променен редът за отпускане на целевите помощи за изработване, покупка и/или ремонт на медицински изделия и/или помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания, като се прецизира режимът за изплащането ѝ. Предоставена е възможност за получаване на отпуснатите целеви помощи по касов или безкасов път.

- От 1 януари 2011 г. беше променен размерът на възстановяваните осигурителни вноски от работодатели от национално представителните организации на хора с увреждания от 30 на 50%. За периода юли 2010 – юни 2011 г. бяха възстановени средства по Наредба № 4 от 2005 г. на 75 предприятия в размер на 485 857.08 лв.

- Изготвен бе План за реформиране на специализирани институции за възрастни хора с увреждания 2010-2011 г.

- През април 2011 г. Агенцията за хора с увреждания (АХУ) стартира проект “Създаване на единна система за управление на цялостния процес по реализация на държавната политика за работа с хората с увреждания в България” по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”.

- От юни 2010 г. на територията на цялата страна се реализира проект “Детство за всички”. Този проект залегна в Плана за действие към Визията за деинституционализация и е с продължителност 54 месеца. Основната цел е да се планират и

Предстои да бъде
създадена
ефективна и
работеща
информационна
база данни за
хората с
увреждания.

приложат конкретни и ефективни мерки за реална деинституционализация на децата с увреждания, настанени в специализирани институции. В края на 2010 г. бе **изработена карта на социалните услуги** от резидентен тип, както и съпътстващи услуги по проекта. Извършен бе преглед на функциониращите и регионално планираните услуги. Идентифицирани бяха общините, които ще откриват социални услуги за деца по компонент 2 на проекта.

- **Процесът на развитие на нови социални услуги бе подпомогнат от Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”.** За периода юли 2010 – юли 2011 г. бяха обявени 3 процедури, насочени към подкрепа на уязвими групи, от които 2 процедури за подбор на проекти (“Нови възможности” и “Шанс за всички”) и 1 процедура за директно предоставяне “Алтернативи”.

- През 2010 г. стартира изпълнението на **нов подход за превенция на социалното изключване на децата и семействата в риск** чрез реализацията на Проекта за социално включване, който се финансира със заем от Международната банка за възстановяване и развитие (Световна банка) в размер на 40 млн. евро. Проектът дава възможност на общините да развиват услуги за ранно детско развитие, за превенция на рисковете в ранна детска възраст, за подобро обхващане и подобряване готовността на децата за включване в образователната система, за подобряване на семейната среда и т.н.

Одобрени бяха за финансиране проектите на 63 общини. С 33 от тях, които имат пълна проектна готовност, бяха сключени споразумения за финансиране през май 2011 г. на обща стойност над 35 млн. лв.

- **В периода юли 2010 – април 2011 г. МТСП организира следните мероприятия за интеграция на ромите:**

- Обучение за повишаване капацитета на представители на институции, които работят по въпросите на интеграцията на ромите (ноември – декември 2010 г.) – представени бяха европейските политики за равнопоставеност и равни възможности в контекста на социалната интеграция на лица, принадлежащи към различни етнически групи, както и национални политики, програми и мерки за равнопоставеност и равни възможности, подкрепящи процеса на социално включване.

- Обучение за журналисти за преодоляване на предразсъдъците към ромите (декември 2010 г.) – съвместно със Съвета на Европа и кампанията “ДОСТА!” и с финансовата подкрепа на правителството на Словения.

- През октомври 2010 г. **стартира проект на ЕК по програма Progress, P 883/2004 – за въвеждане на пълен електронен обмен на данни с ЕК и всички държави-членки на ЕС, относно социалната сигурност и задълженията към социалните системи.** Дейността по проекта ще продължи и през 2012 г.

- По отношение на **правата на българите, работещи извън ЕС**, се работи за максимално **разширяване на мрежата от международни договори в областта на социалната сигурност.**

Продължава
изпълнението на
политиката за
интеграция на
ромите.

- През 2010 и 2011 г. продължиха действията на правителството за превръщане на България в надежден партньор на Европейската общност:

- Сключено бе тристранно споразумение в областта на условията на труд и защитата на трудовите права между правителствата на България, Гърция и Румъния.

- Подписан бе Меморандум за сътрудничество с Министерството на труда и социалната солидарност на Португалия.

- Подписан бе Меморандум за сътрудничество в областта на социалната политика между МТСП и Министерството на здравето, социалната политика и равенството на Кралство Испания.

- Подписан бе Меморандум за разбирателство за сътрудничество между МТСП и Министерството на заетостта и труда на Република Корея.

- Съвместна декларация между МТСП и Министерството на социалните въпроси и социалните услуги на Държавата Израел.

- Програма за сътрудничество с Министерството на здравеопазването и социалното развитие на Русия в изпълнение на подписания през 2009 г. Меморандум за сътрудничество между двете министерства.

- В процес на съгласуване са: проект на ново Споразумение за сътрудничество с Министерството на труда и социалните въпроси на Федерална република Германия; проект на Меморандум за сътрудничество с Министерството на труда и имиграцията на Кралство Испания; проект на Меморандум за сътрудничество с Департамента за бизнеса, иновациите и уменията на Обединеното Кралство Великобритания и Северна Ирландия.

- През 2010 г. продължи работата по изпълнението на **Националната стратегия на Република България по миграция и интеграция (2008-2015 г.)**. Изготвен бе годишен отчетен Доклад за изпълнението на Плана за действие за 2010 г. към стратегията.

Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” 2007-2013 г.

По Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” 2007-2013 г. (ОПРЧР) бяха програмирани над 98.3% от наличните по програмата средства. По отделните приоритетни оси нивото на програмиране бе между 92% и 100%. В средата на програмния период Управляващият орган (УО) в лицето на МТСП и междинните звена в лицето на Министерството на образованието, младежта и науката (МОМН), Агенцията по заетостта (АЗ) и Агенцията за социално подпомагане (АСП) разполагат с ясна финансова и времева рамка за изпълнението на оперативната програма.

За сравнение към началото на май 2010 г. по ОПРЧР бяха програмирани средства в размер на 1.482 млрд. лв., което представлява малко над 62% от наличния ресурс, като към средата на 2009 г. бяха програмирани средства в размер на 977 млн. лв., или малко над 41% от бюджета на програмата.

Към 13 юни 2011 г. по ОПРЧР се изпълняват общо 99 процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на обща стойност

Отчитаме напредък
в усвояването на
средства по ОПРЧР.

1.783 млрд. лв. Сключени бяха 1 771 договора на обща стойност 1.195 млрд. лв. Към началото на юни бяха извършени плащания в размер на 248.9 млн. лв. Размерът на верифицираните средства бе 178.5 млн. лв., а на сертифицираните средства – 109.5 млн. лв.

От началото на юли 2010 г. по ОПРЧР стартираха 32 процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на обща стойност 450.7 млн. лв. Сключени бяха 333 договора на обща стойност над 191 млн. лв. За периода бяха извършени плащания в размер на 111.9 млн. лв., верифицирани бяха средства в размер на 82.2 млн. лв. и бяха сертифицирани средства за 60.9 млн. лв.

Анализът показва, че за последната година бе постигнат съществен напредък по отношение на усвояването на средствата по програмата. Така например само за периода от началото на юли 2010 г. бяха изплатени средства в размер на близо 45%.

Положителни резултати от изпълнението на ОПРЧР се наблюдават във всички приоритетни области на програмата¹ – пазар на труда, образование и социално включване.

Особено отчетлив бе напредъкът в сферата на пазара на труда, където бяха усвоени над 4 пъти повече средства спрямо целия период от началото на оперативната програма. По операция “Аз мога”, която дава възможност на наети и самостоятелно наети лица да повишат своите знания и умения към средата на месец юни бяха включени близо 47 хиляди души, от които обучение са завършили приблизително 32 хиляди души. По операция “Развитие”, даваща възможност на безработни лица да бъдат обучени и впоследствие включени в заетост – бяха включени близо 20 хиляди безработни, а заетост бе осигурена на над 12 500 лица. По операция “Отново на работа”, по която безработни лица се наемат като детегледачи на деца от 1 до 3-годишна възраст – бяха създадени над 1 100 работни места. С голям интерес се ползва и операция “Създаване на заетост за младежите чрез осигуряване на възможност за стаж”, която улеснява прехода от образование към заетост за безработни младежи без натрупан стаж по специалността. **Операцията стартира през ноември 2010 г., бяха подадени заявки от 424 работодатели за над 1 100 свободни работни места.** Над 1 200 младежи подадоха заявки за включване в проекта, а за 481 от тях бе осигурено работно място.

¹ 1) Подкрепа за политиката на пазара на труда – плащания по приоритетна ос 1 и 2 на ОПРЧР; 2) Подкрепа за образователните политики – плащания по приоритетна ос 3 и 4 на ОПРЧР; 3) Подкрепа за политиката за социално включване – плащания по приоритетна ос 5 на ОПРЧР

Информация за физическия напредък по приоритетна ос 1 и 2 на ОПРЧР към 23.06.2011 г.



Източник: МТСП

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” (ОПРЧР) оказва значителна подкрепа за насърчаване на социалното включване на уязвимите групи и развитието на социалните услуги в общността. От старта на оперативната програма бяха разкрити близо 250 нови форми на социални услуги в общността и бяха подкрепени 153 съществуващи. Броят на доставчиците на социални услуги бе увеличен със 145, а броят на лицата, ползващи социални услуги в общността – с над 1 900 души. С над 36 000 бе увеличен и броят на лицата, ползващи социални услуги в семейна среда.²

Един от успехите в управлението на ОПРЧР беше постигнатото в сферата на деинституционализацията на грижите за деца. Осигурен бе необходимият финансов ресурс за закриване на всички специализирани институции за деца през следващите 15 години.

Оперативната програма допринася и за продължаващата модернизация на образователната система в България. От старта на програмата до края на 2010 г. 578 преподаватели преминаха обучения за повишаване на своята квалификация, а други 1 453 специалисти бяха включени в обучителни програми за провеждане на външно и вътрешно оценяване. Общо около 10 хиляди ученици и студенти бяха включени в училищни и студентски практики, а около 2 хиляди млади учени бяха включени в програми за развитие.

В Индикативната годишна работна програма на ОПРЧР за 2011 г. бяха включени 47 процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с общ бюджет над 1 млрд. лв. Процедурите са насочени не само към развитието на българския пазар на труда, но и към модернизиране на образователната система и подобряване на достъпа до образование на уязвимите групи.

От началото на 2011 г. по оперативната програма стартираха 27 процедури на стойност близо 400 млн. лв.

² Информацията е към 31.12.2010 г.

Приет бе План за действие за изпълнение на Националната стратегия “Визия за деинституционализация на децата в Република България”.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

-  **Ограничаване на безработицата** чрез обезпечаване търсенето на труд с качествена работна сила и включване в заетост на неравнопоставените групи на пазара на труда.
-  **Продължаване на реформата в пенсионната система** и поддържане на социалноосигурителната система в състояние, което да може да гарантира финансовата ѝ устойчивост и защита на социалните права на осигурените лица и пенсионерите.
-  **Повишаване качеството на контролната дейност по спазване на законодателството** по осъществяване на трудовите правоотношения, законодателството в областта на безопасността и здравето при работа и на законодателството за насърчаване на заетостта във всички предприятия и места, където се осъществява трудова дейност или се провежда обучение.
-  **Ускоряване процеса на деинституционализация в специализираните институции за възрастни хора с увреждания.**
-  **Постигане максимално усвояване на средствата** и ускоряване на плащанията по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”.

РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО

Стабилното положително развитие на икономиката на Република България през последните години намали относителната тежест на земеделието по отношение на създадената от него брутна добавена стойност (БДС) – от 13.9% за 2000 г. на 5.3% през 2010 г., все още значително по-висок от средния за ЕС – 1.8%. Въпреки това аграрният сектор и в бъдеще ще продължи да играе важна роля, особено предвид значението му за развитието на икономиките на селските райони. Земеделието ще остане основен източник на доходи за голяма част от населението и главна допирна точка между хората и околната среда.

През 2010 г. спадът, регистриран през предходната година, бе преодолян и бе генериран растеж на БДС в отрасъл “Селско, горско и ловно стопанство” (аграрен отрасъл). По предварителни данни създадената в него БДС през 2010 г. беше 3 190 млн. лв. и представлява 5.3% от общата БДС и 4.5% от БВП на България. Следва да се отбележи, че за 2010 г. темпът на прираст на БДС в аграрния сектор (на тримесечна база) бе най-висок в сравнение с този в другите отрасли, определящи структурата на икономиката на страната.

Само за селското стопанство беше налице близо 11% нарастване на БДС спрямо предходната година. Стойността на селскостопанската продукция също бележи увеличение от 1.4%, до голяма степен в резултат на ръста на цените.

Земеделието бе един от малкото сектори на българската икономика, който формира положително търговско салдо. През 2009 г. салдото беше в размер на 385 млн. щ.д., а за 2010 г. търговското салдо в сектора бе достигнало 944 млн. щ.д. Делът на селскостопанския износ от общия за Република България бе значителен – около 17% за последните две години (при внос в рамките на около 10% от общия).

България беше една от държавите - членки на ЕС с най-голямо нарастване на средния доход от земеделска дейност през 2010 г. спрямо 2009 г. – с 23%, което я нарежда между първите осем държави членки по този показател. За сравнение, средно за ЕС през 2010 г. доходите на земеделските производители се увеличиха с 12.3%, като България изпревари дори някои от старите държави членки, като Германия, Португалия, Испания, Гърция, Великобритания и други.

Извършена бе цялостна промяна на законодателството в сектора (в областта на поземлените отношения и опазването на земеделските земи, качеството и безопасността на храните, горите, генетичните ресурси, тютюнопроизводството и т.н.), което позволи успешното стартиране и реализация на намеренията на правителството за дълбоки реформи в отрасъла.

Изпълнението на
заложените в
началото на
мандата
амбициозни цели
за извършване на
сериозни промени
и за реформиране
на ключови за
земеделието
сектори през
втората година от
управлението
придоби вече
реално изражение.

През втората година на управление на правителството бе постигнат значителен напредък в процеса на административна реформа на структурите в системата на МЗХ. Закрити бяха Изпълнителната агенция по хидромелиорации и бяха обединени три самостоятелни второстепенни разпоредители с бюджетни кредити – Националната ветеринарномедицинска служба, Националната служба за растителна защита и Националната служба по зърното и фуражите – в Българска агенция по безопасност на храните. Извършена бе оптимизация на персонала на Селскостопанска академия и на Изпълнителната агенция по горите. През юни 2011 г. беше закрыта и Изпълнителната агенция по почвени ресурси, а численият състав на Националната служба за съвети в земеделието бе намален с 40%. С проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за тютюна и тютюневите изделия, който вече се обсъжда в Народното събрание, се предвижда закриване на Фонд “Тютюн”. През последната година намаля числеността на персонала в системата на МЗХ с над 320 щатни бройки.

Поземлени отношения

- Наред с преустановяването на порочната практика на замените на земи още в началото на мандата бе разработена нормативната база за регулиране процеса на промяна на предназначението на земеделските земи. Към настоящия момент вече действат разпоредбите на изменения Закон за опазване на земеделските земи (ЗОЗЗ), с който са регулирани отношенията при промяна на предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди. Въведена бе забрана за ползването на високопродуктивни земи (от I-ва до IV-та категория) или на поливни площи за изграждане на фотоволтаични системи. Целта бе постигане на по-добър баланс при опазването на земите за земеделско ползване и нуждите на инвестиционния растеж.

- Създадени бяха възможности за насърчаване на инвестициите в земеделието, като ЗОЗЗ предвижда условия за изграждане на обекти и съоръжения на земеделски земи без промяна на тяхното предназначение само в случаите, когато те са свързани с извършване на земеделски дейности.

- Предприети бяха действия за “изваждане на светло” на всички земи от държавния поземлен фонд (ДПФ). За първи път бе изготвена стойностна оценка на земите от ДПФ. Наложени бяха санкции на всички неправомерно ползващи земи от ДПФ, които да заплатят на държавата трикратния размер на средната рентна цена за района.

- Проведоха се търгове за предоставяне на земи от ДПФ под наем и аренда за стопанската 2009/2010 г. и бяха открити тръжните сесии за отдаване на земи от ДПФ под наем и аренда за стопанската 2010-2011 г. За първи път средната рентна цена на земята от ДПФ бе определена съобразно пазарните цени за наем и аренда по региони, а не както при предишните управления – по категории земя. Това доведе до почти трикратно увеличаване на началната тръжна цена на земята от ДПФ по райони и до значително увеличаване на приходите

Извършена бе административна реформа в сектора на земеделието, храните и горите.

Предстои да бъде разработен електронен регистър на земите.

за бюджета – през 2010 г. постъпленията от наеми и аренды за земите от ДПФ възлизат на 21.8 млн. лв. при 12 млн. лв. за 2009 г.

- Открита бе обществена поръчка за **разработване на електронен регистър на земите от ДПФ**, който ще послужи за анализ, управление, отчетност и контрол върху държавните земи.

- Извършени бяха промени в **Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и в правилника за неговото прилагането**, с които се въведоха правила и норми за уедрено ползване на земеделските земи чрез споразумения за ползване, включително регламентиране на възмездно ползване на имоти, за които не е регистрирано правно основание за ползване.

Хидромелиорации

Неглижирането на сектор “Хидромелиорации” през последните двадесет години доведе до незадоволителното състояние на хидромелиоративната система, което налага предприемането на адекватни мерки за нейното възстановяване, разширяване и модернизиране. Под ръководството на Министерството на околната среда и водите и с участието на Министерството на земеделието и храните (МЗХ) бе **разработена Национална стратегия за развитие на водния сектор**, която дава общата стратегическа рамка за управлението на водните ресурси на национално ниво. След нейното приемане тя ще стане основа за **изготвяне на Закон за хидромелиорациите**, който да регламентира въпросите на собствеността, експлоатацията и поддържането на хидромелиоративните системи и съоръжения, както и взаимоотношенията между различните субекти и ползватели на хидромелиоративни услуги.

Качество и безопасност на храните. Здравеопазване на животните

През втората година на управление на правителството бе **изградена Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ)**. Със създаването ѝ се изпълни основната цел на Програмата на Правителството за европейско развитие на България за **създаване на единен орган за контрол по цялата хранителна верига, спазвайки подхода на контрол “от полето и фермата до масата”**, гарантиращ високо ниво на доверие у потребителите, прилагане на най-добрите европейски практики и високи стандарти при контрола в областта на безопасността и качеството на храните, хранителните добавки и напитките, ветеринарната медицина и здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, растителната защита и торовете, фитосанитарния контрол, фуражите, граничния контрол и др. **Намалена беше административната тежест върху операторите с храни чрез избягване на двойна регистрация на обектите за производство и търговия с храни.**

- През последната година бяха разработени и се прилагат **стандарти за месни продукти** – “Стара планина”, кисело мляко, сирене, кашкавал, брашно и хляб, което дава възможност на потребителя да избере гарантирано качествени продукти.

Създаден бе
единен орган за
контрол по
качество и
безопасност на
храните.

Регламентирани бяха нормативно националните мерки и правила (Наредба № 26 от 14 октомври 2010 г. за специфичните изисквания за директни доставки на малки количества суровини и храни от животински произход), които дават възможност на производителите да извършват директни доставки на малки количества суровини и храни от животински произход до крайния потребител или до местни обекти за търговия на дребно.

- Ликвидирани бяха появилите се през януари 2011 г. огнища на шап по животните в Югоизточна България и успешно бе спряно разпространението на болестта. Европейската комисия изрази пълно удовлетворение от мерките по отношение на борбата с разпространението на болестта и се ангажира да направи необходимото за финансово компенсиране на засегнатите фермери съгласно максимално разрешените по европейското законодателство 60%.

- **В ход е процедура по изграждане на защитна мрежа** (с дължина 181 км, както и да бъде ремонтирана съществуващата мрежа с дължина 28.5 км) **между Република България и Република Турция** с оглед ограничаване разпространението на заболяването шап и други заразни болести по животните и предотвратяване преминаването на диви и селскостопански животни, която следва да приключи най-късно до октомври 2011 г.

- Като основен контролен орган по Закона за защита на животните се прилага политиката в сферата на хуманното отношение към животните и популяризиране на тяхната защита. В началото на месец април 2011 г. бяха **приети промени в Наказателния кодекс, чрез които се инкриминира актът на жестокост към животните**. По този начин чрез инкриминиране на жестокостта към животните се изпълняват целите на генералната превенция и се постига възпитателно и предупредително въздействие върху всички членове на обществото.

Финансово подпомагане

Към началото на юли 2011 г. за кампания 2010 бяха **усвоени над 96% от предвидения финансов ресурс за директни плащания с европейски и национални средства**. Оторизирани бяха над 982 млн. лв., в т. ч. и средства за подкрепа на животновъдния сектор. Само по Схемата за единно плащане на площ бяха **подпомогнати над 91 хил. земеделски производители**, броят на които през последните години непрекъснато нараства.

- Компенсирано беше изоставането в обновяването на цифровата ортофотокарта (ЦОФК) на България (за периода 2007-2009 г. актуализация на ЦОФК не е извършвана) и съответно бяха **осигурени актуални данни в Системата за идентификация на земеделските парцели (СИЗП)**. През 2010 г. бяха заснети 59 940 кв. км от територията на страната, или 90.54% от планираната за заснемане за годината площ. Въз основа на новата ЦОФК се извърши обновяване на базите данни на СИЗП, което позволи предоставянето на директните плащания за кампания` 2010 и кандидатстване за кампания` 2011.

До месец юни за кампания` 2010 бяха усвоени над 96% от предвидения финансов ресурс за директни плащания с европейски и национални средства.

- Земеделските стопани продължиха да се възползват от възможността да измерват площите си посредством GPS устройства с цел спестяване на време и улесняване идентифицирането на площи върху ортофотокартата. В началото на 2011 г. бяха закупени и доставени допълнително 110 броя геоинформационни GPS устройства на областните дирекции “Земеделие” с цел извършване на адекватни теренни проверки за оценка на допустимостта на заявените земеделски площи. **Постигнатият напредък бе оценен положително по време на одитна мисия на ЕК през март 2011 г.**

- Иницириано беше създаването и актуализирането на система за индивидуални справки по директните плащания, която отразява реално изплатеното финансово подпомагане на кандидата, както и размера на площите, които не попадат в слой “Площи, подходящи за подпомагане по СЕПП”.

- Със старта на директните плащания по кампания 2011 земеделските стопани получиха възможността да кандидатстват по мярка 213 “Плащания по Натура 2000 и плащания, свързани с Директива 2000/60/ЕО – за земеделски земи” от Програмата за развитие на селските райони.

- През август 2010 г. тютюнопроизводителите получиха пълния допустим размер на премиите за изкупуване на тютюн от реколта` 2009 г. (116 млн. лв.).

За кампания` 2010 за първи път бе създадена възможност за подпомагане на тютюнопроизводителите чрез национални доплащания, за които бяха осигурени 70 млн. лв. До края месец май 2011 г. бе преведен първият транш от бюджета по схемата. При подадени 31 951 заявления плащания бяха оторизирани за 29 530 броя или на крайните бенефициенти бяха изплатени 34 073 138 лв. Останалата част от средствата ще бъде предоставена на производителите до края на август 2011 г.

От края на 2010 г. политиката на държавата бе насочена към постепенна либерализация на сектор “Тютюн” и прилагане на ефективен мониторинг, регулиране и контрол върху съдържанието и емисиите на тютюна и тютюневите изделия в контекста на политиката на ЕС в областта на здравеопазването. Значителен напредък в това отношение беше постигнат с приетите **изменения в Закона за тютюна и тютюневите изделия**, с които преминаха режимите, изкривяващи конкуренцията на пазара – елиминира се посредничеството по веригата. Същевременно бяха предприети стъпки за реструктуриране на сектора и за прилагане на мерки за осигуряване на алтернативна заетост на тютюнопроизводителите. Възможности се търсят в две направления: стимулиране развитието на сектори от растениевъдството, например овощарство и зеленчукопроизводство, и от животновъдството – млечно и месно, доказали се във времето като подходящи за отделните тютюнопроизводителни райони.

- В максимална степен бяха използвани възможностите на **Националния млечен резерв** изключително за насърчаване

Тютюнопроизводителите получиха пълния допустим размер на премиите за изкупуване на тютюн от реколта` 2009 г.

За първи път бе създадена възможност за подпомагане на тютюнопроизводителите чрез национални доплащания, за които бяха осигурени 70 млн. лв.

Успешно се прилагат и инструментите за пазарна подкрепа в земеделието.

преструктурирането на сектора на кравето мляко, за подобряване конкурентноспособността на млекопроизводителите и производството на суровина, отговаряща на всички изисквания на ЕС за качество. В резултат на това се наблюдаваше нарастване дела на фермите и на производството на качествено краве мляко.

- В сравнение с предходните години, през 2010 г. на производителите на животновъдна продукция бяха предоставени повече възможности за подкрепа на дейността чрез въвеждане на нови пет схеми: национални доплащания за крави с бозаещи телета и за клане (две схеми) и специфично подпомагане за поддържане производството на краве мляко (три схеми). Общо по всички схеми, в т. ч. схемите за държавни помощи и пазарни мерки в сектора, бяха изплатени над 109 млн. лв. за кампания` 2010.

- За 2011 г. бяха нотифицирани две нови схеми за животновъдството – специфична подкрепа за овце-майки и кози-майки в икономически уязвими общини в Южна България и необлагодетелстваните райони на България за периода 2011-2013 г. (европейско финансиране в размер на 14 794 101 лв.) и промяна в обхвата на схемата за необвързано подпомагане с национални доплащания за едър рогат добитък, включваща подпомагане и на биволи.

- Успешно се прилагаха и инструментите за пазарна подкрепа в земеделието. През 2010 г. за първи път в България стартира схемата “Училищен плод” (за учебната 2010/2011 г.). Изплатени бяха средства в размер на 628 729.57 лв.

- Увеличен бе отпуснатият за България бюджет за програма “Благотворителни операции – помощ за най-нуждаещите се лица в Общността” от 8 565 832 евро за План` 2010 на 11 042 840 евро за План` 2011.

- Запази се интересът към Националната програма в лозаро-винарския сектор за периода 2008/09 – 2013/14 г. За периода юли 2010 – юни 2011 г. бяха сключени 29 договора за финансова помощ на стойност 14 031 709.60 лв. Извършени бяха плащания за 22 108 068.41 лв. За прием 2009/2010 г. усвояемостта по програмата, особено по мярка “Преструктуриране и конверсия на винени лозя”, надхвърля 80%.

- През 2010 г. приключи действието на Националната програма по пчеларство за тригодишния период 2008-2010 г., по която българските пчелари получават финансова помощ в размер на 5 021 296 лв. (усвоени около 68% от средствата). В резултат на успешното прилагане на програмата в края на 2010 г. ЕК одобри нова програма по пчеларство за следващия тригодишен период с почти три пъти по-висок бюджет и предвидени нови възможности за подпомагане. За следващия програмен период 2011-2013 г. бюджетът бе в размер на 19 588 639.56 лв. (50% от ЕФГЗ и 50% НБ). Сключени бяха 1379 договора за финансова помощ в размер на 5 661 700.40 лв., или само за първата година от прилагането на новата програма бяха договорени близо 29% от общия бюджет.

Одобрена бе нова
програма по
пчеларство за
следващия
тригодишен период с
почти три пъти по-
висок бюджет и
предвидени нови
възможности за
подпомагане.

- Нарасна и интересът на бизнеса по отношение на представянето на международните пазари на традиционни специфични земеделски и хранителни продукти чрез възможностите на финансираните от ЕС промоционални програми. **Към месец юни 2011 г. България има две одобрени от ЕК промоционални програми** – “Европейско сирене, моля” и “Информационен проект за промотиране на млечни продукти на вътрешния пазар” – на обща стойност над 8 млн. евро. Изплатените средства по тях бяха в размер на 2 543 771.75 лв. През 2011 г. ЕК одобри и **трета промоционална програма за преработени плодове и зеленчуци**, насочена към вътрешния пазар, за която предстои да излезе решение. **Още две нови промоционални програми – за вино и за млечни продукти**, получиха одобрение на национално ниво.

- В рамките на възможностите на държавния бюджет беше **осигурена подкрепа за отрасъла чрез системата за държавни помощи**. За периода юли 2010 – юни 2011 г. по схемите за подпомагане с национални средства бяха предоставени общо 33 млн. лв. субсидии. Бяха нотифицирани пред ЕК нови схеми за държавни помощи в земеделието.

- В съответствие с целите на политиката на правителството в областта на земеделието бяха реализирани значими идеи за подобряване на условията **за модернизиране и развитие на сектора чрез нови инвестиции. Въведени бяха схеми за държавни помощи за реализация на проекти за:**

- Инвестиции, свързани с постигане на минималните изисквания за защита и хуманно отношение към кокошки-носачки и за качество при производство и съхранение на сурово мляко;
- Инвестиции за изграждане на търговски помещения и закупуване на търговско оборудване за земеделски производители, осъществяващи директни доставки на малки количества суровини и храни от животински произход;
- Инвестиции в земеделски стопанства чрез преотстъпване на корпоративен данък.

За всички кредити по инвестиционни схеми от май 2011 г. годишният лихвен процент по рефинансираните със средства на фонда кредити през търговски банки бе намален от 9% на 7%. Намален беше и размерът на събираната еднократна такса за обслужване на отпусканите пряко от Държавен фонд “Земеделие” инвестиционни кредити.

- Пред ЕК бяха нотифицирани и схеми за държавни помощи за участие в изложения и панаири и за намаляване на акцизната ставка върху газьола, използван за обработка на земеделска земя, чрез използване на система от ваучери за гориво. Стартира изплащането на субсидии по т. нар. помощ “de minimis” за изхранване на животните във връзка с последиците от болестта “шап”.

- С цел осигуряване на финансов ресурс за реализация на проектите по мерките от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР), през май 2011 г. бе **утвърдена Схема за рефинансиране на търговските банки за кредити по проекти** по мерки 121, 122, 123,

Нотифицирани бяха
нови схеми за
държавни помощи в
земеделието.

223, 226, 311 и 312 от ПРСР. В условията на затруднен достъп до банково кредитиране, схемата дава възможност на по-широк кръг кандидати да се възползват и да реализират одобрените проекти, вследствие на което ще се повиши усвояемостта на средствата по ПРСР.

През изминалите две години **успяхме да наваксахме със закъснението, натрупано от късното стартиране и прилагане на мерките на ПРСР.** Само за последната година темпът на обработка на проектите по програмата бе ускорен значително, като договорените към юни 2011 г. средства представляват 35%, а реално изплатените – 21%, от бюджета на програмата.

За периода юли 2010 – юли 2011 г. бе обявен прием по всички мерки от ПРСР с изключение на мярка 112 “Създаване на стопанства на млади фермери” и мярка 313 “Насърчаване на туристическите дейности”. Постъпиха 3 441 заявления по 4-те оси на ПРСР и 105 заявления по мярка 511 “Техническа помощ” на обща стойност 2 148 927 735 лв. Извършиха се плащания на крайни бенефициенти на стойност 328 444 575.84 лв., като бяха сключени договори за 710 568 121.22 лв.

През 2010 г. започна детайлната разработка на две нови мерки по ПРСР – мярка 125 “Подобряване и развитие на инфраструктура, свързана с развитието и адаптирането на земеделието”, по която ще се подпомагат инвестиции за възстановяване и реконструкция на хидромелиоративната инфраструктура, с бюджет от около 90 млн. евро и мярка 215 “Плащания за хуманно отношение към животните”. Мерките ще стартират през следващата година.

С цел постигане на оптимални резултати по отношение на изпълнението на заложените цели по ПРСР беше предприето своевременно актуализиране на текстовете от ПРСР, свързани с преразпределение и прехвърлянето на средства към мерки, където нуждите от инвестиции са големи. На базата на резултатите от Доклада за междинната оценка на Програмата за периода 2008-2010 г. се предвижда преразпределение на 305 млн. евро към трите най-атрактивни за бенефициентите мерки – към мярка 112 “Създаване на стопанства на млади фермери” – 40 млн. евро, към мярка 121 “Модернизиране на земеделските стопанства” – 142 млн. евро, и към мярка 321 “Основни услуги за населението и икономиката в селските райони” – 123 млн. евро.

Предприети бяха и действия за гарантиране на качеството и ефикасността на прилагането на програмата. В рамките на прилагания орган (Държавен фонд “Земеделие” – Разплащателна агенция) бяха извършени структурни промени, които да улеснят управлението на дейността и да подобрят ефективността на работата. Като директен резултат бе приемането на строг и индивидуален график за обработка на заявленията за подпомагане, което ще съкрати сроковете за работа по отделните проекти. Акцент бе даден на последващия контрол на обществените поръчки, където като цел е поставено ускорено приключване на всички постъпили към момента заявления. Въведен беше и децентрализиран подход при вземане на

Само за последната година темпът на обработка на проектите по ПРСР бе ускорен значително, като договорените към юни 2011 г. средства представляват 35%, а реално изплатените – 21%, от бюджета на програмата.

решения, което направи системата за обработка на проекти по-гъвкава.

Подновена беше сертификацията по ISO 9001 2008 “Системи за управление на качеството” на Разплащателната агенция, като след постигане на съответствие с критериите тя ще получи и сертификат по ISO 9001 27001 “Системи за управление на сигурността на информацията”.

Децентрализирано бе прилагането на мерки 141 (на ниво договориране и на ниво оторизация) и 112 (на ниво договориране), като Централното управление на Разплащателната агенция бе изключено от процедурата, което ще съкрати значително времето за обработка на заявленията за подпомагане и заявките за плащане.

- Предприети бяха решителни действия за компенсиране на изоставането и за ускоряване прилагането на Оперативната програма за развитие на сектор “Рибарство” (ОПРСР). **Основният резултат за периода бе получената от ЕК през декември 2010 г. положителна оценка за съответствие на изградените системи за финансово управление и контрол по ОПРСР.** Още през същия месец Сертифициращият орган по ОПРСР изпрати първото заявление за междинно плащане, на стойност 6 669 679.94 лв. до ЕК, която през февруари 2011 г. преведе цялата стойност на искането.

С цел улесняване достъпа на български фирми до банково финансиране и ускоряване изпълнението на инвестиции по проекти в сектор “Рибарство” през декември 2010 г. **беше сключено финансово споразумение с Националния гаранционен фонд към Българската банка за развитие, чрез което се осигуряват допълнителни гаранции и контрагаранции по банкови кредити за осъществяване на проекти по ОПРСР.**

За периода юли 2010 – юни 2011 г. беше регистриран чувствителен напредък по ОПРСР. Подадените проекти се увеличиха два пъти, а броят на сключените договори само през тези дванадесет месеца се равняваше на общия брой договори, сключени за три години (2007-2009 г.). Данните за 2009 г. показаха 3.34% договорирані средства, докато към юни 2011 г. този процент нарасна до 21.75%. Разплащанията бяха съответно 0.19% за 2009 г. и 5.29% към юни 2011 г., като и при двата показателя се наблюдава трикратен ръст.

В рамките на второто полугодие на 2010 г. бяха завършени първите три инвестиционни проекта по ОПРСР. Признати бяха и първите три местни инициативни рибарски групи (МИРГ) – “Шабла – Каварна – Балчик”; “Главиница – Тутракан – Сливо поле” и “Батак – Девин – Доспат”, на които през май 2011 г. бе изплатена безвъзмездна финансова помощ в размер на 2 110 698.60 лв. за покриване на текущи разходи.

През 2010 и в началото на 2011 г. беше изготвена/актуализирана подзаконовата нормативна уредба, регламентираща условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по 16 мерки от Програмата в три основни направления:

Получихме
положителна оценка
от ЕК за
съответствие на
изградените
системи за
финансово
управление и
контрол по ОПРСР.

За периода юли 2010
– юни 2011 г.
отчитаме
чувствителен
напредък по
Оперативната
програма за развитие
на сектор
“Рибарство”.

- Съкращаване на сроковете за оценка на проектни предложения и сроковете за разплащания по проекти с един месец;
- Увеличаване на авансовото плащане с 10%;
- Намаляване на изискванията, по-специално на изискуемите за кандидатстване документи и опростяване на процедурата за разглеждане.

Горски сектор

През втората година на управление на Правителството на европейското развитие на България беше **поставено реално началото на генерална реформа в горския сектор**. Във влезлия в сила през април 2011 г. **нов Закон за горите** бяха отразени и защитени ключовите световни тенденции за развитие на горския сектор. Гарантирани бяха обществените интереси и правото на равнопоставеност на различните видове собственост. Определени бяха ясни и подходящи режими за ползване на ресурсите и за достъп до горите. Регламентирано бе участието на обществото при планирането, което ще се извършва на три нива – национално, областно и местно. Децентрализирани бяха отговорностите и бяха въведени регламенти за опазване и защита на горите.

Законът съдържа много нови моменти: разделянето на контролно-административните от стопанските функции в горския сектор, горската сертификация, остойностяването и заплащането на екосистемните функции, начините за ползване на природни ресурси и услуги от горите, така че средствата, които се получават от горите, да остават за горите. Един от най-важните елементи на реформата в горския сектор е отделянето на стопанската от контролната дейност в горите.

Извършено бе структуриране на шест горски предприятия с определяне на териториалния административен обхват, назначаване на управителни съвети и провеждане на конкурс за избор на изпълнителни директори.

В процеса на преструктуриране на горския сектор получихме подкрепа от Световната банка, която подпомага Агенцията при търсенето на подходящ и по-универсален модел за институционалната реформа и за разработването на подзаконова нормативна уредба. Въз основа на безвъзмездната финансова и консултантска помощ, получена от Световната банка, в момента реализираме **проект за подкрепа на реформирането на горския сектор**, който акцентира върху: институционалните структури в горите, разработването на бизнес – модели за икономическо управление на дейността на държавните горски предприятия, изготвянето на наредба за ползването и подходящи методи за продажба на дървесина, изграждане на капацитет и обучение.

Равносметката на горския сектор за 2010 г. е положителна, и то не само в чисто икономически аспект. Въпреки икономическата криза и значителното изоставане през първите 6 месеца на годината – почти с 30% от заложените показатели, както натурални, така и финансови – в края на годината бяха постигнати 95%, а някои държавни горски стопанства и държавни ловни стопанства изпълниха

Един от най-важните елементи на реформата в горския сектор е отделянето на стопанската от контролната дейност в горите.

над 100% от предвиденото. За годината по всички начини на ползване са реализирани общо 4333 хил. куб. метра дървесина, или 95% от годишния план. **Отчетената реализация на дървесина през 2010 г. бе най-висока за последните шест години.** Спрямо 2009 г. бе отчетен ръст от 32%, или 1 062 хил. куб. метра, а спрямо 2008 г. – ръст от 4%, или 148 хил. куб. метра дървесина. Данните за производството и реализацията за годината показаха стабилно подобрение при реализирания обем дървесина и извеждат 2010 г. на водещо място от 2005 г. до момента.

Наука и образование в областта на селското стопанство

През втората година на управление беше **разработена и приета Концепция за развитието на Селскостопанската академия.** Създаден е и **Консултативен съвет по земеделие**, като постоянен консултативен орган към министъра на земеделието и храните. **Въведен бе принципно нов подход за финансиране на научните изследвания в земеделието**, при който научните звена получават публични средства на конкурсен принцип за изпълнение на тематични проекти, заложи като държавни задачи в одобрена годишна програма.

През 2010 г. бе началото на процеса на **децентрализация на училищната мрежа в земеделието и горите**, обхващаща 95 професионални учебни заведения. Извършихме задълбочен функционален анализ, въз основа на който бяха определени училищата с общонационално значение, които ще бъдат запазени в системата на МЗХ; учебните заведения, за които е налице възможност за сливане на принципа на териториална близост, и тези за които е подходящо преминаване от държавно към общинско финансиране. Осъществена бе необходимата кореспонденция и координация с МОМН и съответните общини за поетапното решаване на тези въпроси.

Приета бе
Концепция за
развитието на
Селскостопанската
академия.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

-  Завършване на реформата в животновъдния сектор във връзка с приключване на периода за привеждане на млечните ферми в съответствие с изискванията на европейското законодателство за качество на суровото краве мляко.
-  Ускоряване процесите на реформиране в областта на хидромелиорациите. Приемане на Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор и разработване на Закон за хидромелиорациите.
-  Извършване на промени в Закона за Селскостопанската академия. Подобряване на връзките с бизнеса и засилване на приложното начало на научните разработки.
-  Задълбочаване процеса на децентрализация на мрежата от професионални училища в системата на МЗХ след конституирането на новите общински съвети.
-  Либерализиране и раздържавяване на част от дейностите в областта на сортоизпитването, апробацията и семеконтрола, като контролната дейност се запази в структурата на МЗХ.
-  Стартиране на дейността по модернизиране на рибарските пристанища в Созопол, Балчик и Варна чрез Оперативна програма за развитие на сектор “Рибарство”.

През отчетния период реализирахме съществени промени в структурата на административните органи в системата на здравеопазването. Обединихме съществуващите регионални центрове по здравеопазване и регионални инспекции за опазване и контрол на общественото здраве, като значително бе намалена тяхната численост. По този начин на територията на всяка област вече функционира само една административна структура, която провежда държавната здравна политика и отговаря за предоставянето на административните услуги по места.

Предприехме мерки за подобряване дейността МЗ и Изпълнителната агенция по трансплантация. Оптимизирахме организационните им структури чрез промени в съответните устройствени правилници.

С обединяването на Националния център по опазване на общественото здраве и Националния център по здравна информация в Национален център по общественото здраве и анализи се очаква подобряване на организацията на работа и повишаване ефективността на експертно-консултативната, научно-изследователската и аналитичната дейност в областта на опазване на общественото здраве.

Извършени бяха нормативни промени, насочени към усъвършенстване дейността на Център “Фонд за асистирана репродукция” и подобряване качеството на дейността на лечебните заведения, които извършват дейности по асистирана репродукция.

Закрит бе Националният медицински координационен център, като неговата дейност е поета от МЗ. Закрихме и Център “Фонд за трансплантация” като самостоятелно юридическо лице, а неговата дейност се пое от Център “Фонд за лечение на деца” – по отношение на лицата до 18 години, и от МЗ – за лицата над 18 години.

Предприехме редица мерки за реструктуриране на болничната помощ и определяне на адекватен статут на лечебните заведения съобразно здравно-демографските реалности и потребностите на населението от медицински услуги за съответния регион.

В края на 2010 г. всички лечебни заведения за болнична помощ приведоха структурата и дейността си в съответствие с утвърдените от министъра на здравеопазването нови медицински стандарти за качество на оказваната в България медицинска помощ. Издадени бяха 306 нови разрешения за осъществяване на лечебна дейност на болници, комплексни онкологични центрове, центрове за психично здраве и центрове по кожно-венерически заболявания. На всички лечебни заведения бяха определени нива на компетентност на отделните клиники, отделения и лаборатории.

• Утвърдена бе нова Национална здравна карта на Република България.

• За осигуряване достъп на гражданите до определени видове медицински услуги, които не се гарантират от системата на

Утвърдена беше
Национална здравна
карта на Република
България.

задължителното здравно осигуряване, през 2011 г. бяха субсидирани дейностите, свързани с медицинската помощ при спешни състояния, диализно лечение, интензивно лечение, трансплантация на тъкани, органи и клетки, високоспециализирани изследвания и процедури, диспансерно наблюдение и лечение на лица със социалнозначими заболявания – онкологично болни, психично болни и др.

- За гарантиране устойчивост на политиката в областта на спешната медицинска помощ бе разработена и представена за обществено обсъждане **Концепция за развитие на спешната медицинска помощ в Република България**, с която се предвижда подобряване достъпа на населението до своевременна и качествена спешна медицинска помощ. **Акцент беше поставен върху рискови групи със затруднения в достъпа до медицинска помощ.** Предприехме комплексни и целенасочени мерки за подобряване на системата за спешна медицинска помощ в страната, в т.ч. организацията на дейността на 28-те центъра за спешна медицинска помощ в страната и на спешния медицински транспорт.

Въведохме възможността за разкриване на дежурни кабинети в лечебните заведения за извънболнична помощ с цел осигуряване на достъпна и качествена първична извънболнична медицинска помощ на здравноосигурените лица през нощта, в почивните и празничните дни. Регламентирахме ясни правила за избор на лекар или лекарски екип от страна на пациентите в лечебните заведения.

- Предприехме мерки за намаляване на дълготрайната болнична изолация на хората с психични разстройства и намаляване на болничния престой. Намалени бяха леглата в държавните психиатрични болници (от 2 710 на 2 518), където болните се лекуват дълготрайно и често по социални индикации. За сметка на това в лечебните заведения, в които се оказва психиатрична медицинска помощ, бяха увеличени програмите тип “дневни грижи”, както и други за рехабилитация и интеграция в общността. След **промени в Закона за лечебните заведения бяха реструктурирани съществуващите психиатрични диспансери** в 12 центъра за психично здраве, които предлагат предимно програми за рехабилитация и интеграция на лица с психични разстройства. Успоредно с това бе направена и законодателна промяна, която дава възможност на държавните психиатрични болници да предоставят социални услуги. По този начин бе намален болничният престой на лицата с психични разстройства до овладяване на остроото им състояние.

- **Постигнати бяха значителни успехи в изпълнението на националните програми за превенция и контрол на СПИН и туберкулоза.** С финансиране от държавния бюджет беше осигурена безплатна диагностика и лечение за всички лица, болни от СПИН и туберкулоза, независимо от здравния и социално-осигурителния им статус и се гарантира сигурността на всяка единица дарена кръв. Със средства от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария е предоставено допълнително финансиране на здравни и лечебни заведения за ранно откриване на случаите, проследяване

Изготвена беше
Концепция за
развитие на
спешната
медицинска помощ в
Република България.

Въведена беше
възможността за
разкриване на
дежурни кабинети в
лечебните заведения
за извънболнична
помощ.

лечението на пациентите, както и лечение със скъпоструващи лекарства на болни от мултирезистентна туберкулоза.

Изградени бяха и функционират мрежи от неправителствени организации, нископрагови центрове и мобилни медицински кабинети, които съвместно с лечебните заведения предоставят здравни и социални услуги за лицата от най-уязвимите групи и за лицата с нисък здравен и социален статус. В резултат на улеснения достъп до здравни услуги се наблюдават тенденции за трайно намаляване на заболяемостта от туберкулоза и задържане ниското ниво на разпространение на ХИВ/СПИН сред населението.

Гарантиране достъпността на здравните дейности

- **Предприети бяха мерки за насърчаване на раждаемостта** чрез покриване разходите на семействата за лечение на стерилитета и инвитро зачеването. През 2010 г. в Център “Фонд за асистирана репродукция” са постъпили 5 406 заявления от пациенти (отделни жени или двойки), като за сравнение през 2009 г. постъпилите заявления бяха 5 448. От всички пациенти с подадени заявления през 2010 г. финансово бяха подпомогнати 4 360 пациенти. Финансирането на посочения брой пациенти през 2010 г. бе осъществено в рамките на 15 000 000 лв., като в това число бяха включени и другите разходи за дейността на фонда. Разходваните средства бяха изцяло за сметка на прихода от бюджетна субсидия на Център “Фонд за асистирана репродукция”. Относителният дял на постигнатите клинични бременности бе в рамките на 32%, т.е. около 1386 от финансираните случаи. От така постигнатите клинични бременности бяха реализирани 467 раждания. В резултат на посочените раждания бяха родени 648 деца, като от тях 303 бяха случаите на родените деца от двуплодни и триплодни бременности.

- Стартира работата по проект на УНИЦЕФ по закриване на ДМСГД - Шумен, чрез извеждане на отглежданите там деца и замяна на дома със здравно - социални услуги по превенция на изоставянето и подкрепа на детето и семейството.

- В рамките на Националната програма за действие по околна среда и здраве 2008-2013 г. бе създаден Междуведомствен съвет за управление на нейното изпълнение като орган за координация на дейностите на държавните институции по ограничаване и предотвратяване на рисковете за здравето на населението от неблагоприятните въздействия на околната среда.

- В изпълнение на Националната програма за ограничаване на тютюнопушенето 2007-2010 г. бе организирана Национална линия за отказ от тютюнопушене, създадена беше интернет страница на програмата, проведена бе медийна кампания на тема “Вреди от тютюнопушенето” чрез излъчване в националната и регионалната мрежа на аудио и видеоклип, подарен от Световната белодробна фондация. Изготвен и публикуван бе доклад по прилагането на Рамковата конвенция за контрол на тютюна на Световната здравна организация съвместно с експерти от МИЕТ, МЗХ, Агенция “Митници”, МФ, Института по тютюна и тютюневите изделия.

Правителството

предприе мерки за
насърчаване
раждаемостта.

Функционира

Обществен съвет за
правата на пациента.

- По Националната програма за ограничаване на остеопорозата бе проведена кампания за оценка на личния риск от остеопороза. Изготвен бе доклад по национално представително проучване на разпространението на остеопорозата в България. Изготвени бяха указания до регионалните здравни инспекции с предложение за реализиране на план-програма за съвместна дейност с Асоциация “Жени без остеопороза – 21” при провеждането на информационни и скринингови кампании за профилактика през 2011 г.

- В изпълнение на Националната програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0-18 г. в Република България в края на 2010 г. приключи мащабно епидемиологично проучване за установяване на оралния статус на деца от три възрастови групи, като са прегледани общо 20 160 деца от цялата страна.

- В рамките на Националния план “Храни и хранене 2005-2010” са извършени проверки за спазването на нормативните изисквания за здравословно хранене на учениците. От проверените общо 848 работещи обекта в 213 бяха констатирани нарушения, направени бяха 199 предписания, съставени бяха 23 акта за установяване на административни нарушения и бяха издадени 17 наказателни постановления.

За гарантиране качеството на извършваната в България медицинска дейност голямо значение има и дейността на неправителствените организации в сектора на здравеопазването. В началото на 2011 г. за първи път в страната бе **учреден и вече функционира Обществен съвет за правата на пациента**, в който участваха представители и на четирите национално представени пациентски организации.

Лекарствена политика

В резултат от извършените нормативни промени от 1 януари 2011 г. лекарствените продукти, необходими за лечението на състояния след трансплантация на тъкани и органи, редки заболявания и лекарствените продукти за поддържаща хормонална терапия, се осигуряват от Националната здравноосигурителна каса, което от своя страна гарантира по-добър и ефективен механизъм за достъп до тези лекарствени продукти.

- **Въведени бяха облекчения и по-голяма прозрачност в административния режим по включването на лекарствени продукти в Позитивния лекарствен списък** с цел осигуряване на по-ефективен достъп на пациентите до необходимите им лекарствени продукти.

- Изготвен и одобрен от МС бе **законопроект за изменение и допълнение на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина**. В законопроекта е предвидено **създаването на Комисия по цени и реимбурсиране** на мястото на досега функциониращите два самостоятелни и независими един от друг органа: Комисия по цените на лекарствените продукти и Комисия по Позитивния лекарствен списък. Това ще доведе до еднократно представяне на документация от страна на заявителите, както и до съкращаване на сроковете за произнасяне по административните процедури.

Въведени бяха
облекчения и по-
голяма прозрачност в
административния
режим по
включването на
лекарствени
продукти в
Позитивния
лекарствен списък.

- За намаляване на злоупотребата с наркотични вещества бе приета законодателна промяна, с която са поставени под контрол 25 нови вещества, т.нар. “дизайнерски дроги”.

- Продължихме с реализацията на Програмата за изпълнение на Плана за действие на Националната стратегия за борба с наркотиците (2009-2013 г.) в областта на намаляване търсенето на наркотици. **В процес на изготвяне беше Концепция за развитие на система за лечение и психосоциална рехабилитация на лица, зависими от наркотици**, на национално и общинско ниво въз основа на проведено проучване за състоянието и оценка на нуждите от лечение и психосоциална рехабилитация.

- **Разширихме мрежата от лечебни заведения и програми, извършващи медикаментозно-асистирано лечение на лица, зависими от наркотични вещества.** За разширяване обхвата на предоставяне на специфични медицински дейности сред целевите групи бяха изготвени нови програми, насочени към лечение на наркозависими от ромското население със съпътстващи инфекциозни заболявания.

Осигурихме финансиране на дейностите по лечение и психосоциална рехабилитация на лица, зависими от наркотични вещества, осъществявани от държавни и общински центрове за психично здраве.

Утвърждаване авторитета на българските лекари

Предприети бяха мерки за осъвременяване образованието на медицински персонал и развитие на системата за професионална квалификация в здравеопазването.

- **Въведен бе облекчен прием на специализанти по специалностите “Анестезиология и интензивно лечение“, “Обща и клинична патология“, “Педиатрия“ и “Инфекциозни болести“, както и на работещите лекари в центрове за спешна медицинска помощ.**

- Актуализирахме Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалностите от регулираните медицински професии и учебните програми за придобиване на специалност в системата на здравеопазването.

- **Приехме Наредба за професионалните дейности**, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно. Въведохме нови специалности в системата на здравеопазването – “спешна медицинска помощ“, “специфични грижи за пациенти с онкологични заболявания“ и “апаратно поддържане на извънтелесно кръвообращение“ за медицински сестри и фелдшери. Въведохме професионално обучение за болногледач и здравен асистент.

- Изготвени бяха предложения за промени на Наредба № 34 за придобиване на специалност в системата на здравеопазването. Предвижда се определянето на броя на местата за специализанти за всяка следваща календарна година да се основава на анализ на състоянието на специалистите в системата на здравеопазването.

Създадена бе
Комисия по цените
на лекарствените
продукти.

Удължени бяха сроковете за утвърждаване на места за специализанти, като по този начин ще могат да кандидатстват и завършващите през съответната година лекари.

- Облекчен бе приемът на специализанти по “спешна медицина”. Въведено бе изискването висшите училища да осигуряват качеството на обучението за придобиване на специалност в системата на здравеопазването чрез вътрешна система за оценяване, поддържане и развитие на качеството на обучението, която включва и проучване на мнението на специализантите най-малко веднъж годишно.

Проекти в областта на здравеопазването

- Изпълняват се **четири проекта** по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” (ОПРЧР) на обща стойност 33 822 225.93 лв. до края на 2013 г. (“Информирани и здрави” – удължаване до 21 май 2013 г. с бюджет 4 692 754.30 лв.; “СПРИ и се прегледай” – удължаване до 21 октомври 2013 г. с бюджет 19 558 281.73 лв.; “ПУЛСС – Практически увод в лечението на спешните състояния” – удължаване до 10 декември 2013 г. с бюджет 6 258 653.64 лв.; “Акредитация на лечебните заведения и продължителното обучение на медицинския персонал” – удължаване до 10 декември 2013 г. с бюджет 3 312 536.26 лв.).

- Одобрен бе още един проект по ОПРЧР на стойност 9 999 977.13 лв., който ще се изпълнява до юни 2014 г. Това е **проект “ПОЛЕТ” – Продължаващо обучение на лекари с ефективни технологии.**

- **Завършен бе процесът по разработване, подаване и одобряване на Средносрочна рамкова инвестиционна програма на МЗ (СРИП на МЗ) по Схемата за безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.1-08/2010 “Подкрепа за реконструкция, обновяване и оборудване на държавни лечебни и здравни заведения в градските агломерации” с общ бюджет 143 687 021.53 лв.**

В изпълнение на СРИП на МЗ бяха сключени договори с 13 държавни лечебни заведения за изпълнение на проекти по предвидените в СРИП дейности на обща стойност 132 млн. лв.

- Продължи изпълнението на **проект “Правителствена социална отговорност: Иновативен подход на качество в правителствените действия и резултати, Модел G.S.R.”** на стойност 120 000 евро. Договорени и съгласувани бяха 147 млн. лв. за ремонт и оборудване на 30 общински лечебни заведения.

- Подписано бе споразумение между МЗ, МТСП и БЧК в изпълнение на **проект “Домашни грижи за достоен и независим живот”**. Бюджетът на проекта е 1.9 млн. швейцарски франка.

Разработени бяха и се изпълняват проекти в областта на здравеопазването.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

- ✚ Промени в механизма на финансиране на лечебните заведения за болнична помощ – изпълнители на медицинска помощ.
- ✚ Надграждане на съществуващата система за ценообразуване и реимбурсиране на лекарствени продукти чрез разработване и въвеждане на ясни правила, регламентиращи формирането на цената и съставянето на позитивния лекарствен списък.
- ✚ Стартиране на процеса по разработване и утвърждаване на фармакотерапевтични ръководства, включващи критерии за оценка на ефикасността на прилаганата терапия, както и препоръки за алгоритми за лечение с лекарствени продукти, предложени от съответните национални консултанти, медицински научни дружества и експертни съвети. Въвеждане на ясни правила, гарантиращи достъп до лекарствена терапия на пациентите.
- ✚ Транспониране на Директива 2011/24/ЕС за упражняване на правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване и Директива 2010/45/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно стандартите за качество и безопасност на човешките органи, предназначени за трансплантация.
- ✚ Превенция и контрол на СПИН и туберкулоза – запазване ниското ниво на разпространение на ХИВ/СПИН под 1% от общото население. Продължаване на тенденцията за намаляване на заболяемостта от туберкулоза до 32 на 100 000 население.
- ✚ Засилване контрола на дейностите с наркотични вещества за медицински цели за спазване изискванията на регулаторните режими, въведени със Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите.
- ✚ Разработване на методика за устойчиво финансиране на дейностите по лечение и психосоциална рехабилитация на лица, зависими от наркотици.

Училищно образование

В областта на предучилищното и училищното образование се извършват реформи към подобряване на достъпа и качеството на образованието и обучението, към по-добра практическа приложимост на придобитите в системата знания и умения като условие за повишаване качеството на живот.

Независимо от разработването и прилагането на политики, които осигуряват по-добра проходимост на системата, все още е голям броят на напусналите училище през отчетния период. Само за първия срок на учебната 2010/2011 г. са напуснали 2 518 ученици, като от тях в задължителна училищна възраст бяха 2 211 ученици.

Оценяването на качеството бе основополагащо за системата за управление на дейностите в образованието. Отчитаме добри резултати по отношение на традиционната образователна парадигма при въвеждането и прилагането на нови сегменти от политики в областта на достъпа до предучилищно и училищно образование и при външното оценяване в системата, особено като резултати от държавните зрелостни изпити през майската сесия на 2011 г.

За преодоляване на проблемите и за развитие на цялостна система за осигуряване на **достъп до качествено образование** през изминалия период бяха предприети следните стъпки:

- С **изменение на Закона за народната просвета** бе въведена **двугодишна задължителна предучилищна подготовка**.
- Осигурена бе **целодневна организация на учебния ден** за учениците от I клас в държавните и общинските училища.
- **Разработена беше Концепция за основните принципи и иновативните моменти** в проекта на нов Закон за предучилищното и училищното образование, която представя съгласувана визия за посоката на реформата, опорните точки на промяната и пътна карта на развитието на системата. В изработването и обсъждането бяха включени всички заинтересовани страни, включително бе създадена и ученическа работна група за съгласуване на политиките за децата и учениците.
- С цел подобряване на организацията и на резултатите от дейността на учебните заведения бяха изготвени промени на подзаконовите нормативни актове в областта на средното образование за учебната 2011/2012 г.
- **Подготвя се актуализация на Националната програма за училищно образование и предучилищно възпитание и подготовка (2006-2015 г.)** в съответствие с националните цели за изпълнение на НП за развитие “България-2020” и Концепцията за

Въведена беше
двугодишна
задължителна
предучилищна
подготовка.

основните принципи и иновативните моменти в проекта на нов Закон за предучилищното и училищното образование.

- Във връзка с подобряването на резултатите от образователния процес и разработването на нови държавни образователни изисквания за учебното съдържание и учебните програми за първи път беше направен анализ с препоръки от резултатите от всички проведени до момента 6 сесии на ДЗИ и 4 сесии (2008, 2009, 2010 и 2011 г.) на външното оценяване в IV клас.

- **Направихме проучване за процеса на интегрираното обучение на деца със специални образователни потребности в детски градини и училища** в 9 области на България, в резултат на което правителството увеличи от 194 лв. на 287 лв. добавката, която детските градини и училищата получиха за всяко обучавано дете или ученик със специални образователни потребности. Резултатите се използват при разработването на Стандарт за приобщаващо образование.

- **Осигурихме финансирането на 9 национални програми за развитието на средното образование за 2011 г.** по сегменти от политики, които не се финансират пряко чрез делегираните бюджети на училищата или се нуждаят от допълнително финансиране. С най-голям относителен дял бяха националните програми за по-пълно обхващане на учениците в задължителна училищна възраст – усвоени бяха 19.7 млн. лв., и оптимизация на училищната мрежа, по която бяха усвоени 26.7 млн. лв. Усвоените средства по национални програми за 2010 г. бяха в размер на 60.6 млн. лв., а за 2011 г. бяха планирани 30.3 млн. лв.

- Разработихме **проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение.**

- Създадохме **модел за осигуряване на качеството в системата на професионалното образование и обучение**, който предстои да бъде обсъден със социалните партньори.

- **Актуализирахме програмата “С грижа за всеки ученик”**, организирано беше изпълнението на дейностите. Общо за двата модула броят на обхванатите училища бе 571, а броят на учениците, включени в програмата – 14 492. От тях по модул “Осигуряване на обучение на талантили ученици за участие в ученическите олимпиади” участваха 1 244 ученици в националните кръгове на олимпиадите, а 136 станаха лауреати на съответните олимпиади. По модул “Осигуряване на допълнително обучение на учениците за повишаване на нивото на постиженията им по общообразователна подготовка” от общо обхванати 6 015 ученици бе отбелязан напредък при 4 372.

- Разработихме **проект на Национална квалификационна рамка** за общото образование в съответствие с планираното актуализиране на държавния образователен стандарт за учебно съдържание.

Създаден бе модел за осигуряване на качеството в системата на професионалното образование и обучение.

- **Актуализирахме методологията на външното оценяване,** като я доближихме до тази на международните изследвания, в които участва България.

- Продължава утвърждаването и въвеждането в практиката на държавни образователни изисквания и национални изпитни програми за придобиване на квалификация по професии.

- **Увеличихме броя на паралелките в професионалните гимназии** за различните степени на професионална квалификация. Увеличен бе план-приемът по професии за придобиване на първа степен на професионална квалификация, вечерна и задочна форма на обучение и за професионално обучение на деца със специални образователни потребности.

- Проведени бяха процедури по оценяване и одобряване на проекти на учебници за V и VI клас след извършени обективно необходими промени на съдържанието, графичния дизайн и полиграфическото изпълнение с оглед ползването им повече от една учебна година.

- **Утвърдена бе Програма с мерки за закрила на деца с изявени дарби.**

- Продължават усилията за прекратяване на непрецизирания прием на ромски деца в помощни училища.

- Увеличен бе броят на назначените педагогически съветници и училищни психолози в образователната система.

- **Създадена бе база данни за педагогическите съветници и училищните психолози,** която допринесе системата да бъде насочена към унифициране на знанията, професионалния език, повишаване на квалификацията с цел повишаване качеството и ефективността на специализираната помощ в учебните заведения.

- **Разработен бе проект за създаване и въвеждане от учебната 2011/2012 г. на Национална мобилна група за психологическа подкрепа,** която ще оптимизира участието на представители на образователната система в мултидисциплинарните екипи за кризи по силата на настоящия координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца – жертви или в риск от насилие, и за взаимодействие при кризисна интервенция на местно ниво, особено в районите, където няма такива специалисти.

- Чрез проект **“Училище на две скорости”** – Компонент 11 “Без звънец”, **бяха обучени 1 344 детски и начални учители,** които да работят с децата, чиито семеен език не е български, и с такива с обучителни трудности. В сформираните групи в проектните училища и детски градини бяха обхванати над 7 000 деца от подготвителните групи и ученици от началния етап на основното образование. Основната цел бе улесняване на достъпа и засилване на мотивацията за активно включване в образователния процес, а специфичните цели бяха насочени към намаляване на риска от ранно напускане на образователната система и разработване на мерки за подкрепа на деца в риск от ранно напускане на училище.

Увеличен бе броят на паралелките в професионалните гимназии за различните степени на професионална квалификация.

Изпълнява се проект за улесняване на достъпа и засилване на мотивацията за активно включване в образователния процес.

Правителството продължи работата по повишаване на административния капацитет на началниците и на държавните служители в регионалните инспекторати по образованието за повишаване на качеството и ефективността на дейностите им по отношение на контрола на училищната система по места. Подобрена беше координацията и взаимодействието между образователните структури, органите на държавната и местна власт, регионалните структури на социалните партньори и неправителствените организации във връзка с контролната дейност на училищната система.

Продължават действията за осигуряване на условия за целодневна организация на учебния ден за учениците и от втори клас, като етап от повсеместното му въвеждане до VII-ми клас. С оглед осигуряването на финансовите параметри на тази организация бяха приети две Постановления на МС за допълнително финансиране на съпътстващите дейности – столово хранене, транспорт, заплащане на труда на педагогическите специалисти.

В процес на разработване е система за оптимизиране на специалните училища и за реформиране на дейността им по отношение на осигуряването на подкрепяща среда за включващо обучение и за обучение на деца и ученици с тежки и множество увреждания, но все още се забавя процесът на изготвянето на анализ на училищната мрежа на специалните училища и определянето на най-добрите идеи за реформирането им.

В системата на училищното образование и обучение през изминалата година бяха постигнати следните резултати:

- Намален беше броят на маломерните и слети паралелки в училищата, повишаване на качеството на образованието, успоредно с повишаването на общественото доверие в училищните институции.

- Популяризиран беше българският език и култура чрез финансиране по НП “Роден език и култура зад граница” (2.4 млн. лв. за 2011 г.) на училищни и извънучилищни дейности сред българските общности зад граница за осигуряване конституционното право на българските граждани за изучаване на майчин език.

- Увеличен беше броят частни училища, колежи и детски градини, като условие за осигуряване на конкурентен избор на родителите и техните деца, както и обогатяване на педагогическия опит и традиции.

- Създаден бе регистър на училищните настоятелства.

- Частично бе въведена системата за кариерно развитие на педагогическите специалисти.

- Разработен бе **проект за Стандарт за статута на педагогическите специалисти и директорите на образователните институции** с цел по-нататъшното повишаване на социалния статус и изграждането на ефективна система за квалификация и кариерно развитие, ориентирани към постигането на основните стратегически цели на образователната система – създаване на условия за

Разработен бе модел на система за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение в България.

равнопоставеност и включване в качествен образователно-възпитателен процес.

- Поетапно бе въведена задължителната предучилищна подготовка за децата, навършили 5 г., до постъпването им в I-ви клас до достигането на обхват 98%.

- Въведена бе целодневна организация на учебния ден в I-ви клас в 46% от училищата в България и осигуряване на финансови и материални условия за въвеждането ѝ от учебната 2011/2012 г. и във II клас.

- Увеличен бе броя на учениците, придобили степен на професионална квалификация. В сравнение с миналата учебна година придобилите степен на професионална квалификация са с 15.5% повече (периода на юнска и септемврийска сесии на 2010 г.).

- Увеличен бе процентът на участие на работодателите в провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация.

- Разработен бе Национален подход за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение в България.

- Разработен бе модел на система за осигуряване на качество в професионалното образование и обучение в България.

- Разработен бе подход за внедряване на кредитната система в професионалното образование и обучение чрез единици резултати от ученето.

- Осигурено бе допълнително обучение на ученици от прогимназиалния етап чрез национална програма “С грижа за всеки ученик”.

- Стартира обучение на учители за включване в обучението на предприемачеството от най-ранна възраст. Стартът на инициативата за развиване на предприемачески умения бе поставен в 200 пилотни училища от цялата страна за учениците от начален етап през 2010-2011 учебна година.

- Обучени бяха педагогически съветници и психолози от гр. Шумен и областта, от София-град и София-област на тема, свързана с трафика на хора и предпазване на подрастващите от това най-грубо посегателство върху човешките права.

- Изграден бе нов модел за превенция и работа с ученици с девиантно поведение.

- Разработен и спечелен бе външен проект за 600 хил. лв. (за две години) на тема: “Десегрегация на ромското образование в проблемни общини”; проведени бяха две конкурсни процедури и бяха подкрепени 90 проекта за 174 744 лв.

- За подобряване на техническата осигуреност на училищата бяха закупени 81 200 броя лицензи за операционни системи и офис пакети за компютри, налични в образователната система и 4 000 лицензи за сървъри, а в рамките на НП “ИКТ в училище” над 2 500 училища получиха високоскоростен интернет и достъп до

образователни национални и европейски учебни ресурси, посредством центъра за управление на комуникациите и съдържанието. Всички училища получиха безвъзмездно актуализираните модули на информационната система на образованието.

Висше образование

Основните цели и приоритети в областта на висшето образование се свързват с въвеждането на европейски критерии за модернизиране на висшето образование в посока гарантиране качеството на предлаганото обучение, отваряне на образователната система и създаване на условия за осъществяване на концепцията за учене през целия живот. Протичащата реформа се извършва в контекста на международните договорености и изисквания на Общоевропейското пространство за висше образование.

Постигнати бяха следните резултати, които имат конкретно обществено значимо измерение и конкретен ефект по прилагане на образователната политика в областта на висшето образование:

- **Законът за развитие на академичния състав в Република България**, в сила през май 2010 г., претърпя редица изменения и допълнения като замени съществуващата остаряла и неефективна централизирана система на управление на израстването на академичния състав със система, предоставяща широки възможности на самите автономни висши училища и научни организации, да развият собствена кадрова политика като привличат и осигуряват кариерното развитие на младите хора, посветили се на науката. По този начин се създадоха оптимални условия за повишаване на конкурентоспособността на академичния състав, което е главна предпоставка за осигуряване на качеството на висшето образование.

- Действащата рейтингова система на висшите училища в Република България, разработена и поддържана по проект на ОПРЧР, осигури благоприятна среда за активизиране на процесите, свързани с достигане на стратегическата цел – модернизиране на висшето образование чрез създаване на условия за сравнимост между тях и избор на висше училища съгласно нагласите на потребителите. Въз основа на ключовите показатели от рейтинговата система и допълнителни критерии се изготвя промяна във финансирането на университетите – най-добрите професионални направления ще получат допълнително до 5% от бюджета, а най-добрите от областите “Природни науки”, “Математика и информатика”, “Технически науки”, “Аграрни науки и ветеринарна медицина” и “Изкуства” ще получат допълнително 10% върху субсидията за издръжка на обучението.

- Чрез втория изпълнен проект по ОПРЧР – “Повишаване квалификацията на преподавателите във висшите училища” бяха обучени над 1000 преподаватели от цялата страна. Основната цел бе подобряване качеството на образователните услуги, предоставяни от българските висши училища и изграждане на ефективна система за квалификация и кариерно развитие на преподавателите.

Изменен беше
Законът за развитие
на академичния
състав в Република
България.

Разработена бе
рейтингова система
на висшите училища
в Република
България.

- Със стартирането през 2011 г. на **регионалната програма на Световната банка** за безвъзмездна техническа помощ се подкрепят следните ключови области от стратегическите реформи в сферата на висшето образование: усъвършенстване на модела на акредитация и оценка на качеството на висшите училища и на модела на управление на висшите училища и разработване на модели за финансиране, ориентирани към резултатите.

- Чрез разширяване на обхвата на системата за студентско подпомагане и предоставяне на студентски стипендии и парични награди се въведоха ефикасни стимули за по-широк достъп на всички социални групи до висше образование. В тази връзка бяха предоставени 160 000 месечни стипендии и 15 000 семестриални награди по проекта “Студентски стипендии и награди” към ОПРЧР. През юни 2011 г. стартира и изпълнението на втората двугодишна фаза на проект “Студентски стипендии и награди”, финансиран по същата оперативна програма.

- С цел осигуряване на равен достъп до образование в системата за висшето образование са извършени редица дейности, свързани с финансовото подпомагане на студентите и докторантите със субсидии от държавния бюджет за студентски стипендии в държавните висши училища, в размер на 25.6 млн. лв. През май 2011 г. бяха осигурени допълнително 6 млн. лв. за студентски стипендии.

- **За първи път през 2011 г. бе одобрен размер на държавна гаранция за студентско кредитиране в размер на 40 125 000 лв.,** което осигури стартирането на програма, чрез която за изминалия период са договорени студентски кредити в размер на 20 353 358.52 лв.

- **Осигурено бе финансиране за студентските общежития и столове,** управлявани от държавните висши училища, в размер на 15 730 165 лв., както и субсидия от държавния бюджет в размер на 850 000 лв. за изплащане на помощи за свободно наета квартира от студенти, които са класирани за студентско общежитие, но не са настанени поради липса на достатъчно места.

- В посока насърчаване на академичния обмен и регионалната академична мобилност в рамките на международните договорености по Програма СЕЕРУС и в изпълнение на националните ангажменти беше ратифицирано Споразумението, регламентиращо третата фаза на Програмата.

- По линия на изпълнението на Финансовия механизъм на ЕИП в подкрепа развитието на двустранната академична мобилност, свързана с обмена на студенти, преподаватели, учени и административен персонал се задълбочават двустранните отношения със страните – донори Исландия, Норвегия и Лихтенщайн.

Учене през целия живот

През отчетният период продължи изпълнението на Националната стратегия за учене през целия живот 2008-2013 г. чрез приетия двугодишен план за нейното изпълнение.

Обучението на
възрастни е важен
елемент от
провежданите
политики в областта
на образованието и
обучението и на
пазара на труда в
България.

Усилията ни бяха насочени към повишаване на пригодността за заетост на неграмотните или с ниска грамотност безработни лица, като им се предоставя “втори шанс” за учене чрез включване в курсове за огромотяване с оглед последващо включване в обучение за придобиване на професионална квалификация и устройване на подходяща за тях работа.

Постигнахме следните резултати, свързани с прилагане на политиката в областта на ученето през целия живот:

- Разработихме **проект на Национална квалификационна рамка за учене през целия живот**, която изпълнява функцията на инструмент за обяснение на съдържанието и повишаване на разбираемостта на квалификациите в България и чрез Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот установява връзки между националните квалификационни системи на страните членки от ЕС.

- Република България взе участие в Програма “Учение през целия живот” на ЕС – реално действащ инструмент, който спомага за прилагане на концепцията за учене през целия живот в националната ни практика. Секторните програми “Коменски”, “Еразъм”, “Леонардо да Винчи” и “Грундвиг” допринасят за развитието на училищното образование, на студентската и преподавателската мобилност и обучението на възрастни. **Спрените средства по Програма “Учение през целия живот” през периода 2006-2008 г. бяха отворени и допълнително бяха договорени 1 300 000 евро, с което средствата за България по програмата надвишиха 14 млн. евро.**

- През първата половина на 2011 г. **стартира проектът “Огромотяване на възрастни” с бюджет 15 млн. лв.**

Младежка политика

Приоритетите на Правителството, свързани с младежката политика за изминалия едногодишен период продължават да бъдат свързани със стимулирането на младите хора при разработването и осъществяването на секторните политики. Целта е подобряване на качеството на живот на младите хора и на условията за техния успех чрез въвеждане на устойчиви механизми за инвестиране.

През изминалия период бяха постигнати следните резултати:

- Изготвена и приета от МС бе **дългосрочна Национална стратегия за младежта (2010-2020 г.)**, ориентирана към изграждане и реализиране на единна, последователна и устойчива младежка политика в България, основана на подхода, включващ междусекторното сътрудничество. Към стратегията бе разработен и проект на **План за действие за нейното изпълнение за 2011 г.**

- **Изготвен бе проект на Закон за младежта.**

- Разработва се **Годишен доклад за младежта за периода 2009-2010 г.**, който предстои да бъде внесен в МС.

- Въз основа на оценката на действащите до момента програми за младежки дейности се разработва проект на **нова Национална програма за младежта за периода 2011-2015 г.** Тя

Разработихме проект на Национална квалификационна рамка за учене през целия живот, която изпълнява функцията на инструмент за обяснение на съдържанието и повишаване на разбираемостта на квалификациите.

Разработена бе дългосрочна Национална стратегия за

младежта (2010-2020).

Програмата “Младежта в действие” на ЕК има над 98% усвояемост на средствата за 2010 г. и се очаква 100% усвояемост за 2011 г.

предвижда финансирането на проекти по следните основни направления: развитие на мрежата от младежки информационно-консултантски центрове, национални младежки инициативи и кампании и младежко доброволчество.

- **Продължаваме тенденцията за максимално усвояване на средствата за субсидиране на младежки дейности чрез националните и европейски програми.** Програмата “Младежта в действие” на ЕК има над 98% усвояемост на средствата за 2010 г. и се очаква 100% усвояемост за 2011 г.

Наука

Основните цели и приоритети в областта на развитието на науката в България за изминалата година се свързват с основните политики и тенденции в ЕС. Те са насочени към превръщането на България в страна, в която знанието и иновациите са двигател на икономиката и отговарят на целите на Стратегия “Европа 2020” и Визия 2020 за европейското изследователско пространство.

Постигнати бяха следните резултати, които имат обществено значимо измерение с конкретен ефект по прилагане на политиката в областта на научните изследвания:

- **Приет бе Закон за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на научните изследвания.** Подготвя се Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, който ще даде възможност за подобряване качеството на научните изследвания посредством въвеждане на международните стандарти, подобряване на управлението, прозрачността и отчетността на резултатите.

- **Приет бе Закон за ратифициране на Споразумението за сътрудничество между Република България и Европейския център за средносрочни метеорологични прогнози.**

- **Приета от МС бе Национална стратегия за развитие на научните изследвания,** предстои нейното приемане в НС. Стратегията има за цел да подпомогне развитието на науката в България за превръщането ѝ във фактор за развитието на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности. Проектът на стратегия бе представен за публичен дебат, като бяха отразени всички конструктивни предложения от заинтересованите институции.

- **Приета бе Национална пътна карта, релевантна на целите на регионалната и европейска пътна карта за развитие на научната инфраструктура.** Пътната карта обхваща национално значими научни комплекси и/или съоръжения, разположени на територията на България, които имат потенциал за развитие в национален, регионален или европейски мащаб. Стартираха предпроектни проучвания за изграждане и разширяване на националните инфраструктури, включени в националната пътна карта, с оглед включването им в европейски инфраструктурни проекти.

Разработена бе
Национална
стратегия за развитие
на научните
изследвания.

Приета беше
Национална пътна
карта за развитие на
научната
инфраструктура.

- Осигурен бе достъп до пълно текстова научна информация, чрез достъп до дигитални бази данни на ScienceDirect, SCOPUS, ProQuest, ISI Web of Knowledge, Embase, Engineering village.

- Извършена бе актуализация на данните в информационна система “Регистър на научната дейност в Република България”, в която бяха отразени структурните промени в Българската академия на науките и Селскостопанската академия.

- Във връзка с изпълнението на стратегическата цел “Превръщането на България в средносрочен план в страна, в която знанието и иновациите са двигателя на икономиката” **стартира проект “Наука-бизнес” по ОПРЧР с основна цел създаване на благоприятна среда за активно взаимодействие между науката и бизнеса, на стабилни и устойчиви партньорства между основните компоненти на “триъгълника на знанието” – учени, научни изследвания и реализация на научните резултати.** Договорените средства бяха в размер на 4 996 397.51 лв.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

- ✚ Разработване на проект и приемане на нов Закон за предучилищното и училищното образование и на необходимата подзаконова нормативна уредба.
- ✚ Окончателно въвеждане на задължителна предучилищна подготовка за децата от 5 г. възраст до постъпване в I-ви клас.
- ✚ Разработване на Стратегия за мониторинг, анализ и оценяване на резултатите в средното образование.
- ✚ Подготовка за преминаване от учебно-предметна към модулна система на обучение и въвеждане на кредити в професионалното образование и обучение.
- ✚ Приемане и внедряване на модел за осигуряване на качеството в системата на професионалното образование и обучение.
- ✚ Създаване на нормативна възможност за прилагане на модел на дуалната система в професионалното образование.
- ✚ Подкрепа на училищата за привличането на повече ученици от I-ви и II-ри клас в целодневна организация на учебния ден.
- ✚ Продължаване дейностите по превенция от отпадането с включване в НП “С грижа за всеки ученик”
- ✚ Разработване на проект на Национална стратегия за включващото обучение.
- ✚ Реформиране на специалните училища със специално внимание към повишаване квалификацията на учители и специалисти за прилагане на нови модели за работа с деца с девиантно поведение и значително увеличаване на броя на децата и учениците със специални образователни потребности, включени за обучение в общообразователна среда.
- ✚ Разработване и въвеждане на система за управление на професионалното образование и обучение в професионалните училища.
- ✚ Приемане на нов Закон за науката и висшето образование и актуализиране на подзаконовата уредба.

- ✚ Усъвършенстване на модела на акредитация на висшите училища и подобряване на модела на управление на висшите училища (разделяне на академичното от стопанското ръководство и формиране на Съвети на настоятелите с разширени функции).
- ✚ Създаване на гъвкава система за идентифициране и признаване на знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално и самостоятелно учене; подобряване на достъпа до образование и обучение чрез осигуряване на равнопоставеност на различните видове учене.
- ✚ Приемане на Закон за младежта.
- ✚ Приемане на План за действие за 2011 г. в изпълнение на Националната стратегия за младежта (2010-2020 г.).
- ✚ Приемане на Национална програма за младежта (2011-2015 г.).
- ✚ Издаване на Наредба за условията и реда за финансиране на младежки дейности.
- ✚ Изготвяне на проект на План за действие за 2012 г. в изпълнение на Националната стратегия за младежта (2010-2020).
- ✚ Поддържане на Национална информационна система за младежта.
- ✚ Реализиране на форуми, инициативи и кампании с участието на младите хора в България.
- ✚ Стимулиране въвличането на млади хора в разработването и осъществяването на секторни политики с акцент върху програмите за финансиране на младежки проекти.
- ✚ Оценка и анализ на резултатите от научно-изследователската дейност, осъществявана от научните организации и на дейността на фонд "Научни изследвания".
- ✚ Разширяване на обхвата на междудържавните и междуетаботствените споразумения за научно-техническо сътрудничество и научен обмен".
- ✚ Осигуряване на общата координация и допълняемост между основните инструменти на ЕО за насърчаване на научните изследвания (Седмата рамкова програма, програма КОСТ, Програмата за конкурентоспособност и иновации, Изследователски фонд за въглища и стомана).
- ✚ Анализ на участието на България в Рамковите програми на ЕС за научни изследвания с оглед подобряване на успеваемостта на българските научни колективи в програмите на ЕС и във връзка с подготовката на национална визия за следващото поколение Рамкови програми на ЕС в областта на научните изследвания.

КУЛТУРА

В изпълнение на заложената задача, през втората година на управление бе **извършена реформа в сферата на сценичните изкуства**. Целта е се изяснява и регулира мястото и функционирането на сценичните институти в съвременната законова и икономическа среда, да се стимулират истински работещите творчески екипи при създаване и разпространение на художествени продукти. В резултат бяха освободени 550 щатни бройки, а 16 института бяха преобразувани чрез сливане и реструктуриране. Промяната на статута на институтите чрез вливане и реструктуриране на някои от тях постига нов подход към тяхната реална значимост в националния и регионален пейзаж. **Предвидено е за втората половина на 2011 г. внасянето в МС на Закона за сценичните изкуства**, който да допринесе за **нова регламентация в сектора**.

Извършена бе
реформа в сферата на
сценичните изкуства.

В изпълнение на целите, поставени в Програмата на Правителството на европейското развитие на България, бяха извършени следните дейности:

- В контекстът на финансовите инструменти на ЕС, бе предложена **реформа в Националната стратегическа референтна рамка за следващия планов период 2014-2020 г.**, като целта е да бъде създадена и Оперативна програма “Култура”.

- В сферата на културното наследство бе приет на първо четене **Закон за изменение и допълнение на Закона за културното наследство (ЗКН)**. Разработени, приети или в различен етап на разработване са подзаконови актове, произтичащи от ЗКН. Тези изменения целят:

- Усъвършенстване на националната нормативна рамка, във всички аспекти касаещи културата и нейното опазване и промотиране.

- Засилване на сътрудничеството в областта на проучването и опазването на културното наследство.

- Повишаване на ефективността на ограничения финансов и кадрови ресурс в условията на криза, както и внедряване на съвременни стандарти и добри практики в цялостната дейност.

- Направихме **подробен анализ на състоянието на читалищата** по отношение на финансирането, видовете дейности, сградния фонд, ролята на държавата, общините, регионалните експертно-консултантски и информационни центрове “Читалища” и техния потенциал за развитие. На тази база беше разработена **Концепция за управление на читалищата**. Промените в системата на читалищата се наложиха с цел на подобряване на механизма за субсидирането им, въвеждане на стандарти за дейност, пряко свързани с получаването на държавна субсидия, активизиране и обогатяване на образователната, културната и социалната им

дейност. Осъществяването на реален контрол над държавните средства е една от най-важните цели.

- Стартира актуването на недвижими културни ценности – публична държавна собственост за стопанисване и управление от министъра на културата. Бяха актувани 57 обекта от световно и национално значение, като се очаква до края на годината общият брой да достигне 100. Целта на актуването е да се създадат условия за упражняване на по-ефективен държавен контрол по опазване и закрила на културното наследство и неговото целесъобразно стопанисване и управление. **По-голямата част от тези обекти след първоначалното актуване ще бъдат предоставени на областни управи и общини** с оглед на това, че местните власти могат по-гъвкаво да организират и контролират поддържането, опазването и развитието на културните ценности със съществуващите при тях технически, организационни и финансови ресурси.

- Извършени бяха промени в секторната мрежа на сценичните изкуства и бе въведена системата на делегираните бюджети.

- Проведени бяха конкурси за директори на училищата по изкуствата и културата, с цел излизане от статута на досегашните им постоянни договори. Актуализирани бяха учебни планове и програми и продължава процедурата за отпускане на стипендии за даровити деца.

- Финансирани бяха приоритетно над 20 броя значими международни и национални фестивали в областта на сценичните изкуства, както и 132 проекта в областта на танцовото, музикалното и театралното изкуство.

- Подписани бяха редица двустранни спогодби за сътрудничество. Бяха проведени дни на руската, арменската, тайландската и корейската култура, **изготвена бе Концепция за дейността на българските културни институти в чужбина**. Открит бе Български културен институт в Лондон.

- Активизиран бе културният диалог с европейските страни с особен акцент върху регионалното сътрудничество с държавите в Югоизточна Европа.

- В областта на културните политики, за първи път в програмите за подкрепа на любителското творчество бяха заложили средства за цифровизация на културното съдържание в сферата на нематериалното културно наследство. Целта е постепенно тези средства да се увеличават и да започне съвместна работа с музеите, с общините и областните администрации за синхронизиране на усилията в тази посока.

- През 2010 г. бе отпусната финансова помощ на 31 филмови продукции в това число игрални, документални и анимационни филми на обща стойност около 10 милиона лв. (игрални, документални и др.). Някои от по-известните заглавия са “Love.net”, “Стъпки в пясъка”, “Подслон”, “Островът” и др.

- **Завършен бе първи етап от проекта “Софийски Арсенал – музей на съвременното изкуство”** на стойност 1 247 789 евро,

Изготвена бе
Концепция за
дейността на
българските
културни институти
в чужбина.

Извършени бяха
промени в
секторната мрежа на
сценчните изкуства и
бе въведена система
на делегираните
бюджети.

Открит беше
Български културен
институт в Лондон.

финансиран от Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство.

- През периода от 01.07.2010 г. до 17.06.2011 г. служителите от Отдел “Инспекторат по авторско право” в Министерството на културата са извършили 343 проверки. **Бяха съставени 281 констативни протокола и 215 акта за установяване на административни нарушения.** Всички тези проверки бяха извършени с участието и съдействието на МВР и МИЕТ.

- През септември и октомври 2010 г. беше проведен втория етап на кампанията на МК в сътрудничество със Сдружението на издателите на бизнес софтуер, за ограничаване на софтуерното пиратство. Разпратени бяха 5000 уведомителни писма и въпросници до компании в България. Кампанията има изненадващо голям положителен ефект сред бизнеса в страната, което се отразява в масово закупуване на софтуер и легализиране на дейността на фирмите в тази област. **След двата етапа на кампанията делът на използвания нелицензиран софтуер в България спадна с 2%, достигайки рекордно ниско ниво от 65%.**

Делът на
използвания
нелицензиран
софтуер в България
спадна с 2%,
достигайки рекордно
ниско ниво от 65%.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

- ✚ Въвеждане на европейски модели за управление и развитие на културното наследство.
- ✚ Етапно усъвършенстване на мрежата на музеите в София, изграждане на материалната база и развитие на дейността на музеите с цел подобряване опазването и социализирането на културното наследство.
- ✚ Активиране мобилността на колекциите и професионалистите, стимулиране на изобразителните изкуства и туризма, свързан с културното наследство, въвеждане на система за отпускане на държавна гаранция за изложби, обучение на кадри и развитие на музейни образователни програми.
- ✚ Утвърждаване на българската национална и културна идентичност като част от европейското културно пространство чрез популяризиране на културното наследство на България.
- ✚ Подкрепа на културната мисия на книгата чрез реализиране на проекти и програми за нейното популяризиране; утвърждаване на библиотеките, като културно-информационни центрове чрез повишаване на информационния им капацитет и внедряване на нови информационни и комуникационни технологии.
- ✚ Изготвяне на проект за Стратегия в областта на опазването на културното наследство и изобразителните изкуства, за развитие на книжния сектор и повишаване на интереса към четенето и утвърждаване на стандарти за библиотечно-информационно обслужване.
- ✚ Разработване на механизми и критерии за държавно подпомагане на дейности по опазването и стимулиране на опазването на движимите и недвижими културни ценности.
- ✚ Внасяне на Закон за сценичните изкуства в Народното събрание.
- ✚ Активизиране на диалога и комуникацията с общините в посока на децентрализацията за преминаване на досегашни държавни културни институти в областта на сценичните изкуства към общините, като делегирани държавни дейности.
- ✚ Нова Стратегия за дейността на българските културни институти в чужбина.
- ✚ Насърчаване на мобилността на творци и произведения на изкуството, задълбочаване на межкултурния диалог и утвърждаване на достъпа до култура.
- ✚ Институционалното укрепване на читалищата и превръщането им в съвременни центрове за култура и информация, запазване на автентичния фолклор и традиции.
- ✚ Разширяване на обхвата от дейности, свързани с интеграцията на етническите общности в България, по-широкото им участие в културата и защита на културната им идентичност.
- ✚ Доразвиването на административния капацитет на звената работещи за усвояване на средства от различните финансови инструменти.
- ✚ Създаване на нов Закон за аудиовизуалните медийни услуги, превключване от аналогово към цифрово излъчване на радио и телевизионни програми.

ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ

В изпълнение на заложената, в Програмата на Правителството на европейското развитие, цел за насърчаване на физическото възпитание на гражданите и стимулиране развитието на спорта за високи постижения през втората година от управлението вниманието е насочено към повишаване физическата активност на населението, обществената значимост на физическото възпитание и спорта, както и социалния туризъм. Провеждането на по-значими спортни събития и състезания и обновяването и развитието на спортната инфраструктура, разпределението на бюджетните средства за финансиране на отделните спортове и програми за подготовката на българските спортисти. В изпълнение на политиката за повишаване физическата активност на населението:

- Одобрихме Национална стратегия за развитието на физическото възпитание и спорта в Република България 2011-2020 г. Създадени са условия за усъвършенстване на образователната система чрез държавни спортни училища за двойна кариера – добро образование и по-добри условия за развитие на таланти спортисти. В процес на подготовката е нов Закон за физическо възпитание и спорт.

- Създадохме ново ефективно разпределение на бюджетните средства за финансиране на отделните спортове и програми за подготовка на българските спортисти за участие в Олимпийските игри, световни и европейски първенства в съответствие с постиженията в отделните спортове.

- Усъвършенствахме подходът при разработване на програмата “Олимпийска подготовка” на базата на специализирани потребности в няколко различни групи спортове:

- летни олимпийски видове спорт – пред олимпийска година за индивидуални и отборни видове, подготовка на олимпийски резерв за летните олимпийски игри през 2016 г.
- олимпийска подготовка за хора с увреждания.
- зимни олимпийски видове спорт.

- Увеличен беше броят на програмите за повишаване на социалната значимост на заниманията с физическо възпитание и спорт.

- Разработихме Програма за олимпийска подготовка на олимпийските спортове за 2011 г. и формуляр за кандидатстване с проект по нея.

- Разработихме Програма за развитие на спорта за високи постижения на неолимпийските спортове за 2011 г. и формуляр за кандидатстване с проект по нея.

Одобрена е
Национална
стратегия за
развитието на
физическото
възпитание и спорта
в Република
България
2011-2020 г.
Подготвяме нов
Закон за физическото
възпитание и спорт.
Увеличен бе броят на
програмите за
повишаване на
социалната
значимост с
физическо
възпитания и спорт.

- **Разработихме Методика за разпределение на финансовите средства** за подпомагане дейността на спортните клубове, членове на спортни федерации.

- **Разработихме система за определяне на степента на реализация на международния спортен календар**, залегнал в договорите на спортните федерации.

- **Разработихме Наредба за професионалната правоспособност и квалификация на спортно-педагогическите кадри.**

- **По програма “Спорт за децата в свободното време”** през 2011 г. бяха одобрени, финансирани и се изпълняват 191 проекта на спортни клубове в 60 населени места на 245 спортни обекта. Планираният общ брой на децата, включени в програмата е над 10 000. Заниманията се провеждат по 44 вида спорт под ръководството на 418 спортни специалисти и треньори.

- **По програма “Научи се да плуваш” за безплатно начално обучение по плуване на деца, от I-V клас (7-11г.).** През първите месеци на 2011 г. бяха одобрени, финансирани и се изпълняват 21 проекта на спортни клубове в 13 населени места на 20 басейна. Планираният общ брой на децата, включени в програмата е над 3200. Заниманията се провеждат под ръководството на 79 спортни специалисти и треньори.

- **Чрез “Програма за развитие на спорта за всички”** в началото на 2011 г. е подпомогната дейността на лицензирани многоспортови организации, асоциации и съюзи. По Програмата бяха одобрени и частично финансирани проекти на 12 спортни организации. По одобрените си проекти по програмата спортните организации реализираха 252 прояви, по 46 вида спорт включени в държавния и международния им спортен календар, броят на участниците е около 145 000. Част от тези спортни организации предоставиха спортни услуги за около 5700 граждани. По Програмата през 2011 г. бяха одобрени и частично финансирани проекти на 8 спортни организации.

- **Подпомогнати бяха финансово други проекти и програми на спортни организации:**

- През 2011 г. се изпълнява **Програма за развитие на детския футбол на Българския футболен съюз**, с планирани общо 40 турнира в страната и с участието на 320 отбора;

- През сезон 2010/2011 г. се реализира **Проект “Научи се да караш ски”** на Българска федерация по ски, с включени над 2020 деца.

- **Разработена през 2010 г. и реализирана през 2011 г. бе Програма “Спорт за хора с увреждания и деца в риск”.** В изпълнение на дейностите по програмата бяха създадени оптимални условия за практикуване на занимания с адаптирани физически упражнения и спорт от хората с увреждания и е постигнато преодоляване на изолацията, интегриране и адаптиране в обществото на децата в риск. Подпомогнати бяха общо 36 проекти на спортни

Създадени бяха
оптимални условия
за практикуване на
занимания с
адаптирани
физически
упражнения и спорт
от хората с
увреждания и се
постига
преодоляване на
изолацията,
интегриране и
адаптиране в
обществото на
децата в риск.

организации, провеждащи занимания с адаптирани физически упражнения и спорт за хората с увреждания на териториален принцип, като в дейностите по програмата бяха обхванати около 1500 деца в риск и хора с увреждания.

- През м. ноември 2010 г. беше открит **Консултативен център за работа с хората с увреждания**. Дейността му е ориентирана към създаване на предпоставки за интеграция и социализация на хората с увреждания и насочването им към подходящи спортове и спортни обекти с възможности за практикуване на адаптиран спорт. Изготвен бе и периодично се допълва информационен масив за достъпност на спортни съоръжения, както и на спортни организации, предлагащи достъп до адаптирани спортни занимания.

- Правителството оказва **методическа помощ за подпомагане**, организационното състояние и изграждане и оптимизиране на структурата и организацията на работа на асоциацията за студентски спорт “Академик” и Българска асоциация “Спорт за учащи”, с оглед увеличаване броя на активно спортуващите ученици и студенти.

- Във връзка с **изменение и допълнение на Закона за физическото възпитание и спорта (ЗФВС)** от юли 2010 г. бяха разработени нови и изменени, действащи нормативни документи, свързани с учебно тренировъчната и спортно състезателна дейност в спортните училища, както и критерии и показатели за оптимизиране на мрежата от държавни спортни училища. Получени бяха предложения за преобразуване от общински в държавни на две спортни училища – СУ “Г. Бенковски”, гр. Плевен и СУ “М. р Атанас Узунов”, гр. Русе.

- Приехме **Наредба за условията и реда за прием и спортна подготовка на учениците в спортните училища**. С тази наредба са определени както условията и реда на прием, така и организацията, управлението и контрола на спортната подготовка на учениците в спортните училища.

- Разработихме и утвърдихме **Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби през 2011 г.**, чрез която държавата предостави финансови средства за стипендии на талантиливи деца с перспективи за спортно развитие. През 2010 г. по тази програма предоставихме 100 броя стипендии на деца от държавното спортно училище и 29 стипендии на деца с увреждания от специалните училища, практикуващи спорт. През 2011 г. предвидихме 105 стипендии за учениците от държавните спортни училища и 20 за учениците с увреждания от специалните училища.

- Продължихме своята успешна дейност свързана с **реконструкция и модернизация на спортните обекти и съоръжения** и изграждането на нови.

- През 2010 г. изпълнихме предвидените ремонти в сградата на МФВС, ремонти в общежитие “жени” към СУ “Ген. Вл. Стойчев” и Проектиране на Антидопинговата лаборатория и ЦКУСТ.

- **“Многофункционална спортна зала – София”**. Залата беше официално открита на 30.07.2011 г.

На 30.07.2011 г.

официално бе

открита

Многофункционална

спортна зала –

София.

- **Продължи усъвършенстването на нормативната база в областта на физическото възпитание и спорта.** В периодът от юни 2009 до юни 2011 г. бяха направени четири изменения и допълнения на Закона за физическото възпитание и спорта, целящи да усъвършенстват съществуващата нормативна уредба, която да задоволява общонационалните потребности в областта на физическото възпитание и спорта и приведат в съответствие с установените международни изисквания в областта.

- **Детайлизирана бе уредбата на държавните и общинските спортни училища,** чрез което са създадени комплексни условия за провеждане на високоефективен учебно-възпитателен и тренировъчен процес за по-пълно разкриване и развитие на учениците със способности за постигане на високи спортни резултати.

- **За отчетния период бяха извършени спортно-педагогически наблюдения** на работата по научно – приложна дейност на 15 спортни федерации – бокс, борба, художествена гимнастика, спортна гимнастика, ски бягане, джудо, шорт трек, таекуондо WTF, биатлон, стрелба с лък, скокове на батут, лека атлетика, фехтовка, бадминтон и борба за глухи.

Резултатите от проведените 26 наблюдения бяха анализирани и обсъдени с тренъорските ръководства, като бяха набелязани мерки за подобряване на дейностите.

- **В изпълнение на Програма “Олимпийска подготовка”** продължи успешната организация за оказване на методическа помощ на българските спортни федерации, при планирането на тренировъчните натоварвания и дейностите за контрол и управление на спортната подготовка. Обект на наблюдения, чрез дейностите по програмата бяха 217 спортисти от националните отбори на всички нива на спортната подготовка, като броят на наблюдаваните състезатели с натрупване бе 1 192. Обект на изследване, чрез видео анализ, бяха и 357 спортисти от клубни и чуждестранни отбори. За отчетния период 22 спортни федерации осъществиха НПД по изискванията на програма “Олимпийска подготовка”. През 2011 г. броят на федерациите, провеждащи дейности за контрол на спортната подготовка, чрез спортно-педагогически методики, бе увеличен с 22%.

Обучени бяха представители на 5 спортни федерации за работа със специализирана апаратура за контрол “Сунто”, а в 3 вида спорт бе направена демонстрация на софтуера за видеоанализ на спортната техника “Дартфиш”.

Във връзка с реализирането на програма “Олимпийска подготовка”, в частта за научно-приложна дейност, бяха осъществявани наблюдения и контрол на дейността на експертите по НПД към БСФ, финансирани чрез програмата, като по тази дейност бяха изготвени 12 месечни анализи, един тримесечен анализ, 2 шестмесечни анализи и един годишен анализ.

В направление – дейности за възстановяване след високи тренировъчни натоварвания на спортистите от националните и

Правителството
продължи своята
успешна дейност,
свързана с
реконструкция и
модернизация на
спортните обекти и
съоръжения и
изграждането на
нови.

олимпийски отбори на всички нива на спортната подготовка, беше извършено възстановяване на 696 състезатели от 18 вида спорт, като бяха извършени 1 760 възстановителни процедури.

Извършени бяха 735 комплексни функционални тестирания на национални и клубни състезатели от 26 вида спорт. Изработени и анализирани бяха 4 392 бр. лактатни проби – с тест ленти и течен реактив.

- **Проведени бяха следните инициативи:**

- **Проект “Искам да бъда”** в изпълнение на Рамковата програма на “Десетилетието на ромското включване 2005-2015”. От 30 май до 1 юни 2011 г. в гр. Несебър за осма поредна година се проведе финалният кръг на футболния турнир “Искам да бъда”. За първи път проявата има международен характер. В турнира взе участие етнически смесен отбор от Унгария.

- **Спартакиада за български младежи, живеещи в чужбина**, съвместно с Държавната агенция за българите в чужбина и община Банско. Проведена за втора поредна година. В сравнение с миналогодишната първа Спартакиада в град Каварна, тази година в град Банско бе отчетен голям интерес към инициативата от страна на българските младежи, живеещи в чужбина. Освен спортно мероприятие, инициативата предостави и възможност за межкултурен диалог и социална интеграция.

- Значително постижение бе работата по **изграждането на Национален допинг център** и изпълнение на необходимите условия за получаване на лиценз, като дейност по изпълнение на нашите ангажименти по подписаната международна конвенция за борба срещу допинга.

- Подобрена бе медийната политика за популяризиране на проектите и програмите, свързани с физическото възпитание, спорта в свободното време и социалния туризъм и за значението им за здравословният начин на живот за всички слоеве на населението.

Независимо от тежката икономическа криза в България и в частност в системата на спорта, правителството ще продължи да работи още по-активно за създаване на условия за развитие, както на професионалния, така и на аматьорския спорт.

Създаден бе
Национален
допинг център.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

-  Приемане на Нов закон за физическо възпитание и спорт и разработване на подзаконовите нормативни документи.
-  Изготвяне на Програма за олимпийска подготовка.
-  Създаване на условия за развитие на физическото възпитание и спорта за учаци, в т.ч. и за хората с увреждания, чрез разширяване обхвата на системно практикуващите физически упражнения и спорт и утвърждаване на физическото възпитание и спорта.
-  Модернизация на спортната инфраструктура.
-  Подобряване на квалификацията на работещите в спортния сектор и на тяхната пригодност за пазара на труда.

РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Регионално развитие и териториално устройство

Правителството на европейското развитие на България и през втората година на управление продължи работата за създаване на благоприятна среда за живот и модернизация на инфраструктурата, създаваща условия за растеж, заетост и подобряване качеството на живот.

Продължаване на процесите на децентрализация и укрепване на общинското самоуправление, са две от основните цели, върху които е концентрирано правителството във връзка с регионалното развитие на държавата. Във връзка с децентрализацията на държавното управление беше **разработена актуализирана Стратегия за децентрализация и програма за нейното изпълнение за периода 2010-2013 г.**, която бе приетата от МС. Мониторингът за постигане на целите на Стратегията се изпълнява от Съвета по децентрализация на държавното управление при МС.

Осъществена равнопоставеност с представителност в съвета между централната и местна власти предоставя възможност за дискусии и представяне на различни гледни точки, което е добра предпоставка за провеждане на адекватна държавна политика в интерес на българските граждани и за европейско развитие на България. Механизмите на институционален диалог функционират добре, общините участват пълноценно при формирането и вземането на решения. Налице е добро взаимодействие и конструктивен диалог в процеса на наблюдение и координация на процеса на децентрализация. Чрез **Порталът за децентрализация** бе решен и проблема с липсата на публичност за дейността на съвета.

Основен приоритет на Правителството на европейското развитие на България са националните мерки за действие в изпълнение на целите на Стратегията за иновации и добро управление на местно ниво на СЕ. В резултат на успешната подготвителна работа, на 7 декември 2010 г., на заседание на Европейската платформа на заинтересованите страни към СЕ в Страсбург, **България отлично защити документите, по които ще работи и първа получи акредитация за присъждане на Етикета за иновации и добро управление на местно ниво.**

Пътна инфраструктура

- Изготвени бяха следните стратегически документи:
 - Приоритети за изграждане на пътна инфраструктура на България до 2020 г., одобрени от Съвета за развитие към МС;
 - Генерален план за транспорта, одобрен от МС.
- **Нова ревизирана и разширена транс европейска пътна мрежа TEN-T 2011** – успешно бяха проведени преговори, които

„Трансперънси
интернешънъл”
излезе с
изключително
положителен
мониторингов
доклад относно
прозрачността и
обективността на
провеждане на
процедурите за
строителство на
автомагистрала
“Тракия”.

приключиха на техническо ниво, в резултат на които седемте български магистрали, в това число автомагистрала (АМ) “Хемус”, и 7 скоростни пътища са вече европейски приоритет.

- Създадена бе работна група, която ще подготви **въвеждането на електронните винетки**.

- **Проведена беше реформа в пътния сектор, с цел деполитизация и повишаване експертността.** Дефинирани бяха ясни приоритети и мерки за ускоряване на работата по тях.

- Първи етап – връщане на Агенция “Пътна инфраструктура” (АПИ) към Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) и премахване на Надзорния съвет, намаляване на числеността на администрацията с 600 служители; Създаване на дирекция за контрол дейността на АПИ; въвеждане на правила за поемане на финансови ангажименти и създаване на регистри, план графици, т.н. “Библия” за ускоряване на проектите по Оперативна програма “Транспорт”.

- Втори етап – създаване на проект на компания за Държавно предприятие “Стратегически инфраструктурни проекти”, с цел подготовка и ускоряване на големите инфраструктурни проекти – АМ “Струма”, АМ “Черно море” и АМ “Хемус”.

- Трети етап – международните финансови институции в лицето на Европейската инвестиционна банка и Световната банка завършват реформата в секторите на текущ ремонт и поддръжка, система за мотивация на служителите, механизми за продажба мениджмънт и др.

- **Завършени бяха някои стратегически инфраструктурни проекти:** към днешна дата има вече 52 км построени магистрали с акт 16:

- АМ “Люлин” – 19.2 км – първата изцяло готова и законна магистрала. За нейното успешно завършване бяха проведени тежки преговори, в резултат на които бе намалена цената от 230 на 185 млн. евро. Правителството успя да се справи със строителството в срок, като по този начин спаси поне 50 млн. евро, европейско финансиране.

- АМ “Марица” – 31 км

- Южна дъга от Софийския околоръстен път – 1.8 км

В момента се строят още 132 км

- АМ “Тракия” – 116 км

- СОП “Южна дъга” до жк “Младост” – 4 км

- АМ “Марица” – 12 км.

Предишните правителства са изградили общо 177 км магистрали за периода 1990-2009 г. или по 9 км на година. За сравнение построените към момента отсечки са 52 км, тези в процес на строителство са 132 км и планираните за стартиране 117 км или общо 300 км магистрали.

Отчетен бе напредък по стратегическите инфраструктурни проекти:

- Доизграждане на АМ “Тракия” – лотове 2, 3 и 4 – формулярът за кандидатстване за проекта бе одобрен от ЕК в

Проведена бе реформа в пътния сектор, с цел деполитизация и повишаване на експертността.

Вече е изцяло готова автомагистрала “Люлин”.

Към днешна дата има вече 52 км построени магистрали с акт 16.

Отчитаме напредък по изпълнението на стратегически инфраструктурни проекти.

Брюксел през декември 2010 г. В настоящият момент се извършват строителни дейности по всичките участъци (лотове) включени в проекта за доизграждане на АМ “Тракия”, като степента на изпълнение на строително-монтажните работи по отделните участъци е приблизително 25%.

Съвместно със Столична община усилено се работи по подготовката на проекта за АМ „Калотина – София”, за която МРРБ планира да бъде завършена до края на 2014 г.

– **Строителство на АМ “Струма” - лотове 1 и 4** – стартираха тръжните процедури за Лот 1 “Долна Диканя – Дупница” и Лот 4 “Сандански – Кулата”, предстои подписване на договори за строителство и надзор с избраните кандидати.

– **Строителство на АМ “Марица”** – стартираха тръжните процедури за строителството на Лот 1 “Оризovo – Димитровград” и Лот 2 “Димитровград – Харманли”, като са отчетени рекорден брой кандидати. Избран бе изпълнител.

– **Връзка на АМ “Хемус” със СОП – п.в. “Яна”** – тръжните процедури за отсечката ще се проведат в рамките на месец юли, а очакваният старт на строителството ще е през септември 2011 г.

– Правителството продължи работа и по приоритетни проекти за първокласни пътища – “Кърджали – Подкова”, “Враца (Мездра) – Ботевград”, “Видин – Монтана”.

• Реконструкция и рехабилитация на пътната мрежа

В момента 56% от съществуващата пътна мрежа II и III клас е в средно и лошо състояние. Статистиката показва, че най-големият срив е през последните 15 години, докато броят на колите за последните 20 години е нараснал три пъти. Изключително тежко е състоянието на третокласната пътна мрежа, която е от важно значение за общините и не е ремонтирана в по-голямата си част над двадесет години. В тази връзка за 2011 г. е планирано да се инвестират около 1 млрд. лв. в основен ремонт и строителство на пътища II и III клас, които ще дойдат от ОП “Регионално развитие”, държавни инвестиционни заеми и националния бюджет. **Така между 2001 и 2009 г. бяха рехабилитирани между 300 и 400 км пътища, докато сега те са около 1500 за година или три пъти повече.**

Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013 г.

През отчетния период бе постигнат значителен ръст в обема на договорените средства по Оперативна програма “Регионално развитие” 2007-2013 г. (ОПРР), както и в реално изплатените средства спрямо периода юли 2009 – юни 2010 г. Това е резултат както на подобрените вътрешни процедури и правила на УО на ОПРР, така и на положените усилия за подобряване на административния капацитет на УО, както и капацитета на бенефициентите по програмата.

През 2010 г. УО на ОПРР насочи своите усилия преди всичко към ускоряване както на процеса на договаряне, така и на плащанията към бенефициентите по програмата. **В резултат бяха договорени 1.8 млрд. лв. и разплатени над 550 млн. лв.**

Три пъти повече бяха
рехабилитирани
пътищата в
България.

През втората година
на управление
приключи
изпълнението на 117
проекта по ОПРР.

Сертифицираните разходи през 2010 г. бяха в размер на 115 млн. евро. Темпът на сертифицираните разходи през 2010 г. спрямо сертифицираните през 2009 г. бе увеличен единадесет пъти.

През отчетният период бе одобрен от страна на УО на ОПРР **първият голям проект** в рамките на приоритетна ос 1 “Устойчиво и интегрирано градско развитие”. Това е **“Интегриран градски транспорт на Бургас”**, на обща стойност 67 млн. евро.

Обявени бяха и две схеми за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ свързани с “Мерки за предотвратяване на наводнения в 178 малки общини” с обща стойност на безвъзмездна финансова помощ 16.5 млн. евро и “Подкрепа за реконструкция/обновяване и оборудване на общински лечебни заведения в общини, извън градските агломерационни ареали” с обща стойност на безвъзмездна финансова помощ 20.8 млн. евро. По схема “Подкрепа за реконструкция, обновяване и оборудване на държавни лечебни и здравни заведения в градските агломерации” бяха финансирани общо 13 държавни болници на обща стойност 133 млн. лв.

През периода приключи изпълнението на 117 проекта по договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, разпределени по приоритетни оси.

По съвместната европейска инициатива за устойчиви инвестиции в градските райони JESSICA до края на месец юли 2011 г. се очаква да се сключат договори и установяване на първите Фондове за градско развитие в България – един за София и един за другите 6 големи града – Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора и Плевен.

Водоснабдяване и канализация

Усилено се работи над **проект за реализация на реформа във Водоснабдяване и канализация (“ВиК”)** отрасъла за устойчиво развитие и повишаване качеството на ВиК услугите, като вече има изготвен план за действие, в който са описани краткосрочните, средносрочните и дългосрочните дейности за осъществяване на реформата. Дефинирани бяха проекти за повишаване на административния капацитет, които ще бъдат реализирани с финансиране по европейските фондове и международните финансови институции.

Успешно приключи изграждането и пускането в експлоатация на няколко рискови в миналото проекти за изграждане на пречиствателните станции в градовете Бургас, Стара Загора, Димитровград, Хасково, а в Русе проектът бе на финала. **Едновременно с реализирането на АМ “Люлин” усвоените средства по ИСПА бяха 95%.**

Жилищна политика и енергийна ефективност

През втората година на управление на правителството усилията ни бяха насочени върху Закона за етажната собственост и изработването на програма за обновяване на жилищни сгради, с цел подобряване на енергийната им ефективност.

Правителството на европейското развитие на България продължи да работи за реализация на реформа във ВиК.

Успешно приключи изграждането и пускането в експлоатация на рискови в миналото проекти за изграждане на пречиствателни станции.

- Подготвихме проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за управление на етажната собственост.

- През периода продължихме стартиралата през 2007 г. съвместна инициатива на МРРБ и Програмата на ООН за развитие (ПРООН) – проект **“Демонстрационно обновяване на многофамилни жилищни сгради”**. Целта на проекта бе да се разработи и тества за пръв път в България пълният цикъл от обновителни дейности по многофамилни сгради, като начин да се придобие практически опит и да се извлекат поуки за бъдещото изпълнение на Националната програма за обновяване на жилищни сгради, както и добри практики за изпълнението на Операция 1.2 “Жилищна политика” от ОПРР. Проект “Демонстрационно обновяване на многофамилни жилищни сгради” получи една от шестте награди на ЕС в конкурса “Устойчивата енергия на Европа” (The Sustainable Energy Europe Awards Competition 2011).

В продължителен период от време състоянието на жилищния фонд и правоотношенията в жилищния сектор са политически negliжирани и оставени единствено на регулацията на пазара. Въпреки приетите Национална жилищна стратегия и Национална програма за обновяване на жилищните сгради в Република България реални действия в сектора не са провеждани, с изключение на **проект “Демонстрационно обновяване на многофамилни жилищни сгради”**. Използвайки опита и основните изводи от проекта, бе изготвена **Концепция за реализиране на мерки за повишаване на енергийната ефективност или т.нар. “енергийно саниране” на жилищни сгради**, за което само на един първи етап от страна на ЕС бяха предвидени средства в размер на 63 млн. лв., 50 млн. лв. от които бяха безвъзмездна финансова помощ. Планирана бе мярката “Жилищна политика” по ОПРР да стартира в средата на 2011 г. Успешното ѝ реализиране за около 600 жилищни сгради ще бъде от решаващо значение за създаване на устойчива, мащабна, многогодишна програма за обновяване на съществуващия жилищен фонд.

Други инвестиционни проекти

- Пуснахме два нови гранични контролно-пропускателни пунктове (ГКПП) при Ивайловград и Златоград и в момента работи по пускането на още един при Кърджали. По този начин улеснихме достъпът на туристи и преминаващи чуждестранни граждани през територията на изолирани до сега райони на България.

- В условията на продължаваща криза бяха предприети мерки за подкрепа на регионални стратегически проекти като пътен възел “Меден рудник”, рехабилитацията на Дунав мост, реконструкцията на моста при гр. Бяла, завършването на бкм от Южната дъга на околновръстния път на София, което доведе след себе си реализирането на мащабния инвеститорски проект на ИКЕА.

Ограничаване на незаконното строителство

През изминалата година бяха извършени множество проверки на дирекцията за национален строителен контрол (ДНСК), както и съвместни проверки с представители на МОСВ за установяване

Усилията на правителството са насочени върху Закона за етажната собственост и изработването на програма за обновяване на жилищни сгради.

Изградени бяха два нови гранични контролно-пропускателни пунктове – при Ивайловград и Златоград, предстои и в Кърджали.

наличието или липсата на незаконно строителство. За първи път бе демонстрирана политическа воля за премахване на констатираните незаконни обекти. Изготвен бе **регистър на незаконните обекти, публикуван на сайта на МРРБ**. Като резултат за изпълнението на стратегическата цел на ДНСК за недопускане и отстраняване на незаконно строителство на територията на България свидетелстват за 1011 премахнати незаконни строежи през втората година от управлението на Правителството.

Намаляване на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия

- **Приет бе Проект за национална позиция по Дунавската стратегия**, който отчитайки важните за България приоритети, предлага конкретни проекти за изпълнение по **Стратегия на ЕС за Дунавското пространство**. България беше определена за водеща по приоритетна ос “Туризм и мултикултурен диалог”, а в оста “Сигурност и опазване на обществения ред” е съкоординатор с Германия.

- **Трансгранично сътрудничество** – през изминалата година бяха подписани Меморандуми за разбирателство с Турция, Гърция, Македония и Сърбия, като меморандумът между Румъния и България вече е ратифициран и обнародван в закон.

Програмите за трансграничното сътрудничество с всичките съседни държави имат положителна оценка за съответствие от ЕК – многонационалните и хоризонтални програми на ЕС също отбелязаха значителен напредък след ратифицирането и обнародването на меморандуми и споразумения за разбирателство по Оперативната програма за транснационално сътрудничество в Югоизточна Европа, Съвместната оперативна програма в Черноморски басейн 2007-2013 г., Оперативната програма за междурегионално сътрудничество Интеррег IVC, Оперативна програма “УРБАКТ II”.

Законодателна дейност и гражданска регистрация

- **Изготвихме проекти на Закони за изменение и допълнение на Закона за водите, Закона за пътищата, Закона за устройство на територията, Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, Закона за държавната собственост**. Разработен бе **проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за кадастъра и имотния регистър**, за облекчаване и подобряване на обслужването на гражданите с кадастрална информация.

- В противодействие на т.нар. “изборен туризъм”, временна парламентарна комисия подготви **проект на Изборен кодекс**.

Концесии, устойчиво строителство, държавни предприятия

В края на юни 2011 г. действаша 60 концесионни договора и 26 договора за наем на морски плажове.

В резултат на засиления контрол по изпълнение на концесионните договори за морски плажове, в т. ч. и извършени внезапни проверки

Изготвени бяха

проекти на ЗИД на:

1. Закон за водите;
2. Закон за пътищата;
3. Закон за устройство на територията;
4. Закон за устройството на Черноморското крайбрежие;
5. Закон за държавната собственост;
6. Закон за кадастъра и имотния регистър.

на място, в края на 2010 г. наложихме санкции и неустойки общо на 23 концесионери на морски плажове, в размер на 586 090 лв.

Прекратихме по реда на Закона за концесиите 7 концесии за морски плажове – 6 в резултат на осъществения контрол, поради неизпълнение на основни задължения на концесионерите и 1 от страна на концесионера, поради причини, възпрепятстващи ползването на морския плаж. Извършен бе анализ на европейското законодателство и практики в областта на устойчивото строителство и сертификационните системи на страните членки на ЕС, с цел избор на вариант за разработване на национална сертификационна система за устойчиво строителство.

Засилен беше
контролът по
изпълнение на
концесионните
договори на
морските плажове.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

- ✚ Ускоряване изграждането и модернизация на транспортната инфраструктура на Република България, в т.ч. автомагистралите “Тракия”, “Марица”, “Струма”, “Хемус”, Южна дъга на Софийския околновръстен път и други.
- ✚ Ускорено усвояване на средствата по Оперативна програма “Регионално развитие” и публикуване на нови схеми за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.
- ✚ Подготовка и одобрение на интегрирани проекти за подобряване градското развитие – подобряване на системата за управление на трафика и цялостния градски транспорт в София, Пловдив, Стара Загора, Бургас, Варна, Русе и Плевен.
- ✚ Реализиране на схема за обновяване на многофамилни жилищни сгради с участие на гражданите, в условията на създаване на партньорства сред собствениците на жилища и държавната администрация.
- ✚ Създаване на подходящ механизъм за осигуряване на нови достъпни жилища за уязвими, малцинствени и социални слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение.
- ✚ Продължаване борбата с незаконното строителство, чрез засилени проверки и актуализация на водените от ДНСК регистри (вкл. Публичния регистър на влезлите в сила заповеди за премахване на незаконни строежи).
- ✚ Развитие и повишаване качеството на ВиК услугите. Изготвяне на регионални генерални планове за водоснабдяване и канализация за територията на цялата страна за всички обособени територии с изключение на София - град. Регионалните генерални планове ще съдържат анализ на състоянието и нуждите на ВиК системите, на качеството и цената на ВиК услугите и цели и приоритети за развитието на ВиК системите.
- ✚ Развитие на интегрирана информационна система на кадастъра и имотния регистър и предоставяне на нови електронни услуги.
- ✚ Активно участие в процеса на реализиране на основните приоритети на стратегията на ЕС за Дунавския регион.
- ✚ Форсиране изпълнението на програмите за Трансгранично сътрудничество.

УСКОРЕНО ИЗГРАЖДАНЕ, ПОДДЪРЖАНЕ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ТРАНСПОРТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

С цел постигането на високи резултати в сферата на транспорта, информационните технологии и съобщенията, в началото на мандата формулирахме **основните цели и приоритети** в своята дейност, а именно:

- Осигуряване на лесно достъпен и безопасен транспорт във всички райони на България;
- Поддържане, модернизация и изграждане на транспортната инфраструктура;
- Създаване на условия за ефективно противодействие на нелоялната конкуренция в транспортния сектор;
- Подобряване управлението и реализацията на проекти, в т.ч. на средства от фондовете на ЕС;
- Развитие на електронните съобщения и пощенските услуги;
- Развитие на информационните технологии;
- Развитие на електронното управление;
- Изграждане на електронни съобщителни мрежи и информационни системи.

Дейностите по изпълнението на тези стратегически приоритети продължиха и през втората година от управлението на Правителството на европейското развитие на България.

Транспортна политика

- Продължи преразглеждането на **Насоките за развитие на Трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T)**. Изготвени бяха предложения за основните направления и възли от транспортната инфраструктура на Република България, които да се включат в обхвата на мрежата. Предложенията бяха надлежно обосновани и защитени по време на проведените в гр. Брюксел двустранни срещи в рамките на Комитета за развитие на TEN-T. Финализирани бяха разговорите по разширената мрежа, а направленията на основната мрежа, където ще се концентрира голяма част от европейското финансиране, все още се обсъждат.

- С активната подкрепа на Международната банка за възстановяване и развитие бе подготвена Програма за реформа в железопътния сектор, която да се финансира чрез поредица от три програмни заема за политиката за развитие на сектора през периода 2011-2013 г. и един специфичен инвестиционен заем за Национална компания “Железопътна инфраструктура” (НКЖИ). Програмата бе разработена в два стълба, които разглеждат две основни групи политики и институционални средства: Стълб 1: Подобряване на управлението на сектора и Стълб 2: Подобряване на корпоративното управление, ръководството и работата на двете ключови държавни

Подготвихме
Програма за
реформа в
железопътния
сектор.

компании –НКЖИ и “Холдинг БДЖ” ЕАД. Общата цел на документа е до 2020 г. да се създаде финансово стабилен железопътен сектор в Република България.

- В изпълнение на политиката за насърчаване на комбинирания транспорт в Република България бе изготвен **План за действие за развитие на Ро-Ла превозите в България**. Документът предвижда редица подпомагащи административни мерки, част от които вече са факт, а други предстои в краткосрочен план да бъдат въведени. Ро-Ла технологията представлява модерна технология за превоз на пътни превозни средства с нископлатформени железопътни вагони, чрез която се търси възможност да се намали вредното въздействие на един от основните замърсители на околната среда – автомобилния товарен транспорт.

- Стартира подготовката на **нов Договор между Държавата и НКЖИ** за дългосрочно планиране и финансиране на дейностите по изграждането, поддържането, развитието и експлоатацията на железопътната инфраструктура на България. Договорът е с петгодишен срок на действие и регламентира: участието на страната във финансирането на железопътна инфраструктура, задълженията и финансовите взаимоотношения между страните и дейностите по последващ мониторинг и отчетност.

- Правителството на България активно участва в разработването на **Стратегията на ЕС за развитие на Дунавския регион**. Подготвени бяха **позиции по редица важни европейски стратегически документи за развитието на транспорта**, между които „Бялата книга: Пътна карта за постигането на Единно европейско транспортно пространство – към конкурентоспособна транспортна система с ефективно използване на ресурсите”, Регламент за установяване на програма за подпомагане на бъдещото развитие на Интегрирана морска политика за периода между 2011-2013 г. и Резолюция на Европейския парламент за подготовка на “Стратегия на ЕС за Черно море”.

- Продължи **координацията на Правителството за ефективна държавната политика по енергийна ефективност в областта на транспорта** в съответствие с ангажиментите си по изпълнението на Първи национален план за действие по енергийна ефективност 2008-2010 г.

- **Введена бе забрана за движение на тежкотоварни автомобили:**

- през летния сезон, в дните петък и неделя от 15.00 ч. до 20.00 ч.;

- по републиканските пътища I клас и по автомагистралите на България от 16.00 ч. до 22.00 ч. за последния работен ден от седмицата или предпразничен ден и от 16.00 до 20.00 ч. за последния почивен ден на седмицата или празничен ден.

- **Бе изменен и допълнен Законът за пътищата**, като продължава работата по съпътстващата го наредба. Изменението е с цел транспониране в българското законодателство на разпоредбите

През септември 2010 г. бе открит национален телефонен номер за безплатни консултации на пострадали при катастрофи.

Продължава координацията на Правителството за ефективна държавна политика по енергийна ефективност в областта на транспорта.

на Директива 2008/96/ЕО за управление на безопасността на пътните инфраструктури.

• **Открит бе национален телефонен номер за безплатни консултации на пострадали при катастрофи.**

Инфраструктурни проекти

В качеството си на Управляващ орган на Оперативна програма “Транспорт” 2007-2013 г. (ОПТ) Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС) е отговорно за осигуряване на ефективност, ефикасност и коректност при управлението и изпълнението на операции по програмата, съфинансирана от Кохезионния фонд и Европейския фонд за регионално развитие, в съответствие с изискванията на Регламентите на ЕС за Кохезионния и Структурните фондове.

• Към 15.06.2011 г. по ОПТ 2007-2013 г. бяха **одобрили 58 проекта с обща стойност на безвъзмездната финансова помощ 2 101 672 333.35 лв.**, което бе около **53% от бюджета на програмата**. Изплатените средства по програмата към 15.06.2011 г. бяха в размер на 412 649 435 лв., което бе 10.5% от бюджета на програмата.

За сравнение към 30.06.2010 г. бяха одобрени 41 проекта с обща стойност на предоставената безвъзмездна финансова помощ 1 162 455 727.44 лв. или около 29% от бюджета на програмата. Към същата дата по програмата бяха изплатени 151 523 328 лв. или около 3.9% от бюджета на програмата.

Значителното увеличение на размера на одобрената безвъзмездна финансова помощ по ОПТ 2007-2013 г. се дължи основно на одобрението от УО на следните големи инфраструктурни проекти над 50 млн. евро:

- Реконструкция и електрификация на железопътна линия Пловдив – Свиленград по коридори IV и IX, Фаза 2: участък Първомай – Свиленград.
- Подновяване на участъци от железопътната инфраструктура по жп линия Пловдив – Бургас.
- Разширение на метрото в София: Етап II Лот 1 “Обеля – Надежда” и Лот 2 “Младост I – Цариградско шосе”.
- Модернизация на жп участък Септември – Пловдив – част от Трансевропейската железопътна мрежа.
- Доизграждане на автомагистрала “Тракия” лотове 2, 3 и 4.

Формулярът за кандидатстване за проекта за автомагистрала “Тракия” е одобрен от ЕК на 21.12.2010 г., останалите 4 проекта бяха одобрени от Управляващия орган на ОПТ 2007-2013 г. и изпратени в Комисията за окончателно одобрение.

По време на Деветото заседание на Комитета за наблюдение на ОПТ 2007-2013 г., бе обсъдено предложението за прехвърляне на 60 млн. евро (45 млн. от Кохезионния фонд и 15 млн. национално финансиране) от Приоритетна ос 2 “Развитие на пътната инфраструктура по Трансевропейските и основните национални транспортни оси” в Приоритетна ос 1 “Развитие на железопътната

Към 15.06.2011 г. по
ОП “Транспорт”
2007-2013 г. бяха
одобрили 58 проекта с
обща стойност на
безвъзмездната
финансова помощ
2 101 672 333 лв.,
което е около 53% от
бюджета на
програмата.

инфраструктура по Трансевропейските и основните национални транспортни оси”. По този начин бяха осигурени средства в приоритетна ос 1 за изпълнение на етап II от проекта за разширение на софийското метро – Лот 1 “Обеля – Надежда” и Лот 2 “Младост I – Цариградско шосе”. Предложението за изменение на ОПТ 2007-2013 г. бе изпратено в ЕК за окончателно одобрение на 17.01.2011 г. и в момента е в процес на одобрение.

През периодът м. юли 2010 г. – м. юли 2011 г. бе отчетен следния напредък в изпълнението на някои от основните инфраструктурни проекти:

– Разширение на метрото в София: I етап – II метродиаметър: участък пътен възел Надежда – бул. “Черни връх”

За обособена позиция 1 – 60% изпълнение на строително-монтажните работи; за обособена позиция 2 – 65% изпълнение на строително-монтажните работи.

– Разширение на метрото в София: II Етап – Лот 1 “Обеля – Надежда” и Лот 2 “Младост I – Цариградско шосе”

Лот 1 “Обеля – Надежда” – 70% изпълнение на строително-монтажните работи; Лот 2 “Младост I – Цариградско шосе” – 84% изпълнение на строително-монтажните работи.

– Доизграждане на автомагистрала “Тракия”, Лотове 2, 3, 4

Лот 2 – 33% изпълнение на строително-монтажните работи; Лот 3 – 43% изпълнение на строително-монтажните работи; Лот 4 – 26% изпълнение на строително-монтажните работи.

– Строителство на автомагистрала “Люлин”

На 15.05.2011 г. обектът бе пуснат в редовна експлоатация. Договорираните средства по проекта възлизат на 191,48 млн. евро. Отчетено бе 96,2% финансово изпълнение на сключените договори.

– През отчетният период бе разработен Общ генерален план за транспорта, който през м. март 2011 г., представен и одобрен беше от Съвета за развитие към МС. Документът бе изпратен в ЕК, като е в процес на оценка.

– Реализиран бе проект “Техническа помощ за подпомагане стратегическото развитие на железопътния сектор в Република България”. В резултат от изпълнението на сключените договори бяха разработени проекти на следните стратегически документи:

– Проект на Стратегия за внедряване на технически спецификации за оперативна съвместимост на конвенционалната железопътна система в Република България (2010-2013 г.);

– Проект на Дългосрочен план за внедряване на технически спецификации за оперативна съвместимост за конвенционалната железопътна система в Република България (2010-2030 г.);

Усилено се работи за разширение на метрото.

Продължава доизграждането на автомагистрала Тракия.

- Проект на Стратегия за внедряване на европейска железопътна система за управление на трафика (ERTMS) в Република България;
- Проект на Национален план на Република България за внедряване на ERTMS.

През отчетният период започна извършването на **проучвания за изграждане на трети мост на река Дунав**. През м. май 2011 г. бе проведена процедура за “Изготвяне на документация за възлагане на обществена поръчка за разработване на прединвестиционни проучвания с технико-икономическа обосновка за проект: Изграждане на нов мост на река Дунав при Силистра – Кълъраш”.

Концесии и контрол върху дейността на търговските дружества и държавните предприятия

В изпълнение на заложената в Програмата на Правителството на европейското развитие на България цел за ефективно използване на механизмите на публично-частното партньорство, през отчетния период бяха извършени **подготвителни действия за предоставяне на концесия на:**

- Пристанищен терминал Русе-Запад, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Русе;
- Пристанищен терминал Видин-Юг, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Видин;
- Пристанищен терминал Видин-Център, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Видин;
- Пристанищен терминал Никопол, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Русе;
- Пристанищен терминал Тутракан, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Русе;
- Пристанищен терминал Несебър, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Бургас;
- Пристанищен терминал Лом, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Лом;
- Пристанищен терминал Русе-Център, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Русе;
- Гражданско летище за обществено ползване София;
- Централна железопътна гара София и железопътна гара Подуяне;
- Централна железопътна гара Пловдив;
- Железопътна гара Варна.

МТИТС проведе **открити процедури по предоставяне на концесия на следните обекти:**

- Пристанищен терминал Бургас Изток 2 (старо наименование на обекта Пристанищен терминал 2А и

Започнаха
проучвания за
изграждане на
трети мост на река
Дунав.

пристанищен терминал за насипни товари), част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Бургас. На 08.06.2011 г. МС прие Решение за определяне на “Параходство Български морски флот” АД за концесионер на обекта.

- **Гражданско летище за обществено ползване Русе.**
- **Гражданско летище за обществено ползване Горна Оряховица.**
- **“Карго зона” на територията на гражданско летище за обществено ползване Пловдив.**

През 2010 г. бяха проведени процедури за **предоставяне на концесия на пристанищен терминал Видин-Север и пристанищен терминал Фериботен комплекс Видин**, части от пристанище за обществен транспорт с национално значение Видин, избран е концесионер.

На 12.05.2011 г. бе подписан договор за **предоставяне на концесия на пристанищен терминал Росенец**, част от пристанище за обществен транспорт с национално значение Бургас.

През отчетния период бе осъществен и **текущ контрол по изпълнението на задълженията по всички сключени концесионни договори.**

В периода юли 2010 г. – юли 2011 г. бяха извършени редица дейности по **контрол върху дейността на търговските дружества и държавните предприятия. Основните акценти в тази насока бяха свързани с:**

- **Съгласуван бе План за реструктуриране и финансово стабилизиране на “БДЖ” ЕАД** и извършено въз основа на него прекратяване на “БДЖ – Тягов подвижен състав (Локомотиви)” ЕООД, чрез вливането му в “БДЖ” ЕАД. Изменена беше фирмата “БДЖ” ЕАД в “Холдинг БДЖ” ЕАД с цел участие под каквато и да е форма в други дружества или в тяхното управление, като извършва и собствена търговска дейност. Съгласувано бе преобразуване на “Холдинг БДЖ” ЕАД чрез отделяне на част от имуществото на дружеството и придобиването му от неговите дъщерни дружества “БДЖ – Пътнически превози” ЕООД и “БДЖ – Товарни превози” ЕООД. Съгласувана беше съществена промяна на предмета на дейност на “Холдинг БДЖ” ЕАД, като преустанови извършването на дейности по предоставяне на железопътни транспортни услуги за превоз на пътници и/или товари във вътрешно и/или международно съобщение и по поддръжка и ремонт на железопътни возила.

- Извършени бяха изменения и допълнения на Правилника за устройството и дейността на Национална компания “Железопътна инфраструктура”, с цел промяна в административно-управленската структура на Централното управление на предприятието, както и във връзка с намаляването на броя на регионалните поделения от тринадесет на шест.

- Утвърден бе нов Правилник за устройството, функциите и дейността на Държавно предприятие “Пристанищна

Съгласуван
бе План за
реструктуриране
и финансово
стабилизиране на
“БДЖ” ЕАД.

инфраструктура”, извършени бяха промени в уставите на “Пристанище Бургас” ЕАД и “Пристанищен комплекс Лом” ЕАД.

- Извършени бяха необходимите действия по учредяване и регистрация на “Транспортен медицински център” ЕООД.

- Приета бе нова структура в Централно управление на “Български пощи” ЕАД, с която се групираха дейностите по тяхната взаимовръзка и се оптимизира структурата на управлението. Териториално поделение Пловдив бе преобразувано в Регионално управление. Съществуващите териториални поделения Пазарджик, Хасково, Кърджали и Смолян бяха преобразувани в Областни Пощенски Станции, включващи съществуващите едноименни Районни пощенски станции. Оптимизиран бе броят на Районните пощенски станции, на персонала и функционалните му задължения, както и дейността на Разменно-сортировъчния център.

- Одобрено беше издаване на облигационен заем, с емитент “Български пощи” ЕАД, в размер на 15 млн. лв., с който бяха реструктурирани задължения на дружеството по банкови кредити и договори за лизинг. С реструктурирането беше подобрена ликвидността на дружеството и бяха консолидирани всички средносрочни задължения.

Безопасност, здравословни условия на труд

- В сферата на безопасността, и през отчетния период продължи подаването на информация за поддържането на специалния интернет сайт на МТИТС www.bezopasnost.bg, посветен на безопасността на движението по пътищата в рамките на инициативата на министерството “Аз спасявам живот”.

- Като част от действията на МТИТС за повишаване на сигурността и гарантиране на безопасността при извършването на обществен превоз на деца бе и провеждането на кампанията “Сигурност за нашите деца”. През първият етап на кампанията, инициирана през 2010 г. от МТИТС и ИА “Автомобилна администрация”, бяха извършени **1 227 проверки** на автобуси, превозващи деца и ученици, като бяха съставени **109 акта**. Вторият етап стартира в началото на учебната година на 15.09.2010 г. и бяха проведени проверки на всички училищни автобуси в цялата страна. По време на кампанията бяха проверени общо **1 574 автобуса**, съставени бяха **156 акта**, а за техническа неизправност бяха приложени **15** принудителни административни мерки за временно спиране на пътните превозни средства от движение. Последната проверка показва подобрене в резултатите – от всички инспектирани училищни автобуси в цялата страна има съставени само 4 акта.

През септември 2010 г. бе **открит национален телефонен номер за безплатни консултации на пострадали при катастрофи**.

- На 25.01.2011 г. **стартира кампанията по пътна безопасност “Разчитай на спирачките си. Не спирай живота!”**. Тази кампания беше първата по рода си в България и цели да изостри вниманието на обществеността за превенцията на пътни произшествия, причинени

от негодна спирачна течност и чрез това да се повлияе за намаляване на пътнотранспортните произшествия в страната.

- През юни 2011 г. бе организиран **детски празник по безопасност на движението** съвместно със Столична община и Национален клуб “Би-Бит”.

- През януари 2011 г. **за първи път отвориха врати социалните кухни** за пенсионирани служители от системата на министерството. Първоначално проектът бе реализирано в градовете София, Варна, Бургас, Пловдив и Ямбол, със съдействието на съответните общински социални служби.

- През втората година на управление бяха извършени над 467 проверки за установяване на състоянието на съоръженията с повишена опасност, монтирани и експлоатирани на територията на пристанищните комплекси, като бяха издадени 47 задължителни предписания и спрени 23 съоръжения с повишена опасност.

- Извършени бяха 3 проверки на съоръжения с повишена опасност на летищата и инсталациите на територията на ДПРВД в цялата страна съвместно с районните инспектори, а само за РВД извърши 109 технически прегледа.

- В областта на разследване на произшествия във въздушния транспорт бяха извършени действия, свързани с разследване и предотвратяване на авиационни събития – разследвани бяха общо 14 авиационни произшествия и инцидента.

Железопътен транспорт

През втората година продължихме работа по подобряване на състоянието на държавните дружества в областта на железопътния транспорт.

- През м. април 2010 г. приехме **План за реструктуриране и финансово оздравяване на “Холдинг БДЖ” ЕАД за 2010 г. и план за дейността за периода 2010-2016 г.** Целта на плана за реструктуриране на “Холдинг БДЖ” ЕАД е **финансово оздравяване и реструктуриране на холдинга**, постепенно стопиране акумулирането на загуби, изграждане на нова визия на “Холдинг БДЖ” ЕАД и превръщането му в действащ конкурентен превозвач, при съвременни условия на открит транспортен железопътен пазар и за другите европейски железопътни товарни и пътнически оператори.

- През периода юли – септември 2010 г. бяха изпратени уведомления за разрешаване на държавна помощ за “Холдинг БДЖ” ЕАД до Главна дирекция “Конкуренция” към ЕК.

Съгласно законодателството на ЕС, ЕК разшири държавното финансиране за “Холдинг БДЖ” ЕАД до 249 млн. лв. Оздравителният план бе представен през м. февруари 2011 г.

През четвърто тримесечие на 2010 г. “Холдинг БДЖ” ЕАД успя да възстанови ДДС в размер на 31.9 млн. лв., което представлява недължимо ДДС на “БДЖ” ЕАД за субсидия от м. декември 2003 г. до м. април 2007 г. С тези средства бяха погасени част от главниците

Екипът на Световната банка изказва своето задоволство от провежданите реформи в железопътния сектор и даде положителна оценка за извършеното до момента. Отчетохме положителните страни на Плана за реструктуриране, становището на експертите от банката е, че заложените мерки са адекватни, навременни и ефективни в частта им за съкращаване на разходите и подобряване на вътрешния контрол на дружествата в холдинга.

по натрупаните кредити от минали години и други задължения към държавата.

- В края на 2010 г. бе подписан **Меморандум** между Правителството на Република България, представлявано от МФ и МТИТС, и Международната банка за възстановяване и развитие (Световна банка), **относно сътрудничество в областта на железопътния сектор**. В частта за “Холдинг БДЖ” ЕАД меморандума с банката беше за планирана програма за реформи на стойност 490 млн. лв.

Планът за реструктуриране бе основа за преговори със Световната банка, с което бе постигнато принципно споразумение за всички параметри на реформата. Планът беше прегледан и подробно анализиран от външни консултанти, след което бе представен на банките – кредитори. Това е причината поради която, както банковите институции, така и доставчиците да се въздържат от негативни действия спрямо “Холдинг БДЖ” ЕАД. Преговорите със Световната банка бяха финализирани. Постигнато бе съгласие по всички параметри, които бяха насочени изцяло към повишаване производителността на използваните активи персонал, локомотиви и вагони.

- С оглед повишаване качеството на пътническите превозни услуги през отчетния период бе подписан Договор за доставка на 30 броя нови спални вагони.

През 2010 г. бяха превозени 10.8 млн. т. товари, което бе с 1.4% повече от превозените товари през 2009 г. Тенденцията към нарастване на превозените товари продължи и през 2011 г., като за първите 4 месеца увеличението бе с 18% спрямо същия период на 2010 г.

Финансовият резултат на “Холдинг БДЖ” ЕАД бе подобрен с 22 млн. лв., отчетената загуба за 2010 г. бе 46.8 млн. лв., при загуба за предходната 2009 г. 69 млн. лв., при изразходвани 11 млн. лв. по-малко субсидии за пътнически превози спрямо 2009 г. За първите 4 месеца на 2011 г. беше отчетена загуба в размер на 16.9 млн. лв., което бе с 12.8 млн. лв. по-малко спрямо същия период на предходната година.

Тези резултати бяха постигнати с намален средносписъчен персонал с 1687 бр. Средносписъчният брой на персонала за 2009 г. беше 15 439 бр. при отчетени 13 752 души за 2010 г. Разходите за заплати и осигуровки намаляха с 12 млн. лв., спрямо изразходваните за 2009 г. През 2010 г. **няма забавяне при изплащане на възнагражденията** на персонала в “Холдинг БДЖ” ЕАД. През 2011 г. продължи тенденцията към намаляване на числеността на персонала, като бяха освободени 859 души.

С железопътен транспорт бяха превозени над 30 млн. пътника. Засега пътническият железопътен транспорт остава най-евтин и екологичен обществен транспорт, предпочитан от голяма част от населението с по-ниски доходи.

Подписан е Договор
за доставка на 30 бр.
нови спални вагони.

Предприети са мерки
за подобряване
качеството на
предлаганите
пътнически превозни
услуги.

Правителството на
България подписа
Меморандум за
разбирателство с
Международната
банка за
възстановяване и
развитие (Световна
банка) за
сътрудничество по
предлаганата
Програма за реформа
в железопътния
сектор.

- През отчетния период бяха предприети мерки за подобряване качеството на предлаганите пътнически превозни услуги:

- Подобряване информационното обслужване на клиентите
- Предлагане на пакетна туристическа услуга за почивка
- Разширяване списъка на гарите, в които се предлага обслужване на лица с намалена подвижност и др.

- За въвеждане на строг контрол при изразходване на дизеловото гориво бе сключен договор с М-тел за монтиране на GPS система на дизеловите локомотиви (за 138 броя локомотиви). Монтирани бяха 31 броя в локомотивно депо София.

- През м. ноември 2010 г. бе изготвена Програма за оперативно реструктуриране на НКЖИ за периода 2011-2016 г. Приоритетите на Програмата са свързани с: постигане оптимизиране на разходите на компанията чрез подобряване организацията на дейностите и процесите, ефективно използване на материалните и човешки ресурси и повишаване производителността на труда чрез организационна промяна, оптимизация на процеси и персонал, управление на материалните, финансовите и човешките ресурси.

- От началото на 2011 г. до настоящия момент бе реализиран първият етап от изпълнението на Програмата за оперативно реструктуриране, а именно:

- Обособяване на самостоятелно поделение “Сигнализация и телекомуникации”, с което се постига закриването на 3 регионални поделения

- Броят на регионалните железопътни секции е намален от 13 на 6, като се обособяват 5 жп секции – София, Враца, Горна Оряховица, Шумен и Пловдив и една механизирана жп секция в Плевен.

- В резултат на извършените структурни и организационни промени е намален административен, управленски, обслужващ и технически персонал непряко свързан с основната дейност на НКЖИ. Ефектът от процеса по реструктуриране за отчетния период е намаляване на средния списъчен брой персонал със 709.

- Подписан беше Меморандум за разбирателство между Правителството на България и Международната банка за възстановяване и развитие (Световна банка) във връзка със сътрудничество по предлаганата Програма за реформа в железопътния сектор.

За НКЖИ заемът възлиза на 70 млн. евро, като ще се реализира в периода 2011-2014 г. Средствата от заема ще бъдат използвани за модернизация на дейностите за поддържане на железния път и съоръженията: доставка на машини и механизация, което ще позволи постигането на по-висока ефективност и повишаване на качеството на дейностите по поддържане на железопътната инфраструктура, както и намаляване на времето за реакция при повреди и аварии.

- Приехме Програма за инвестиционни мерки на НКЖИ за периода 2011-2014 г. Заложените в нея инвестиции са гарантирани

от Правителството на България с Меморандум за разбирателство за развитие на българския железопътен сектор, подписан от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на труда и социалната политика, от една страна и президентите на КНСБ и КТ “Подкрепа” от друга. **Инвестициите ще бъдат насочени към пресъоръжаване, модернизация и реконструкция на железния път и съоръженията към него, както и за закупуване на необходимата техника за поддържане и ремонт.**

- **В НКЖИ беше реализиран подобрен финансов резултат** – намаля загубата със 72% за 2010 г., спрямо 2009 г. и с 45% за първите 4 месеца на 2011 г. спрямо същия период на 2010 г. Наложена беше **стриктна финансова дисциплина и контрол** при изразходването на всички финансови средства. **Текущите задължения** на Компанията намаляха с **27%** към 31.12.2010 г. спрямо края на 2009 г., **задълженията към доставчици и клиенти** също намаляха с **27%** (погасени са наследени стари задължения).

През отчетният период **дължимите трудови възнаграждения, ваучери за храна, суми срещу ползван платен годишен отпуск на персонала се изплащаха редовно.**

- През м. юли 2010 г. бе подписана **съвместна декларация за сътрудничество в железопътния сектор между България и Гърция.** Основните области на сътрудничество са свързани с реализацията на Приоритетен проект № 22 по Трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T); намаляване на времето за престой на границите; осигуряване на безопасността на участниците в движението при преминаване на граничните железопътни преходи; съвместно разработване на приоритетни проекти от регионално значение; улесняване на международните товарни превози и др.

- В периодът юли 2010 г. – юли 2011 г. бяха извършени редица дейности по **следните проекти, финансирани със средства от държавния бюджет:**

- Ремонт на железния път и съоръженията за поддържане на достигнатите скорости;
- Модернизиране на осигурителни системи и прелезни устройства;
- Модернизиране на контактна мрежа и тягови подстанции;
- Удвояване и електрификация на жп линия Карнобат – Синдел;
- Възстановяване на проектни параметри на жп линията София – Карлово – Зимница;
- Електрификация на жп линията Волуяк – Димитровград ЮЖ;
- Преустройство на възлови железопътни гари в съответствие с европейските изисквания.

- В периодът м. юли 2010 г. – м. юли 2011 г. бяха извършени дейности по **инфраструктурните проекти, финансирани със средства от ЕС.** В процес на изпълнение са следните големи инфраструктурни проекти по КФ 1164/94 (бивша програма ИСПА) в сектор “Транспорт”:

Успешно приключиха
проекти за техническа
помощ за
модернизация и
рехабилитация на
участъци от
железопътната мрежа
на Република
България,
финансирани по
Програма ИСПА.

- Строителство на втори мост над река Дунав при Видин – Калафат;
- Дунав мост – мярка за техническа помощ за наемане на международен консултант за инженеринг и мениджмънт;
- Реконструкция и електрификация на жп линия Пловдив – Свиленград.

• През периода м. юли 2010 г. – м. юли 2011 г. **успешно приключиха проектите за техническа помощ за модернизация и рехабилитация на участъци от железопътната мрежа на Република България, финансирани по Програма ИСПА.**

- Техническа помощ за модернизация на трасевропейската железопътна мрежа в България – жп линия София – Пловдив;
- Техническа помощ за модернизация на трасевропейската железопътна мрежа в България – жп линия София – Драгоман;
- Техническа помощ за модернизация на трасевропейската железопътна мрежа в България – жп линия София – Перник – Радомир;
- Техническа помощ за развитие на железопътен възел София;
- Техническа помощ за модернизация на жп линия Радомир – Гюешево;
- Техническа помощ за рехабилитация на участъци по жп линия Пловдив – Бургас;
- Техническа помощ за рехабилитация на железопътната инфраструктура в участъци от жп линията Мездра – Горна Оряховица;
- Техническа помощ за внедряване на оптичен кабел по жп линия Пловдив – Бургас;
- Техническа помощ за внедряване на допълнителна компютърна централизация по жп участък Карнобат – Бургас;
- Техническа помощ за подновяване и реконструкция на жп участък Пловдив – Михайлово;
- Техническа помощ за развитие на железопътен възел Бургас;
- Техническа помощ за модернизация на жп линия Видин – София;
- Изготвяне на доклад за ОВОС и доклад за ОС.

• По ОПТ 2007-2013 г. бяха подадени общо 9 формуляра за кандидатстване – 3 формуляра за кандидатстване за големи инвестиционни проекти и 6 формуляра за проекти за техническа помощ. Формулярите за инвестиционните проекти са одобрени от УО и предстои одобрение от ЕК. Одобрени бяха и 2 проекта за техническа помощ. Одобрените проекти бяха на стойност 490 644 890 лв. без ДДС. Финансирането от страна на ОПТ за проектите на НКЖИ бе в размер на 428 075 019,10 лв.

Обявени бяха общо 5 процедури за обществени поръчки за големите инвестиционни проекти.

В процес на изпълнение бяха следните **инфраструктурни проекти, финансирани по ОПТ 2007-2013 г.:**

- Електрификация и реконструкция на жп линия Свиленград – турска граница;
- Подновяване на участъци от железопътната инфраструктура по жп линия Пловдив – Бургас по протежение на Трансевропейската транспортна мрежа;
- Реконструкция и електрификация на жп линия Пловдив – Свиленград по коридори IV и IX, Фаза 2: участък Първомай – Свиленград.

В областта на железопътния транспорт **успешно приключиха следните проекти:**

- Консултантска услуга за извършване оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите за проект “Модернизация на железопътната линия София – Пловдив”;
- Осъществяване на наблюдение и контрол по изпълнението на договора по проект “Проектиране и внедряване на Географска информационна система за нуждите на НКЖИ;
- Консултантска услуга за извършване на оценка на съответствието на инвестиционния проект със съществените изисквания към строежите от проект “Техническа помощ за рехабилитация на железопътната инфраструктура в участъци от жп линията Пловдив – Бургас”.

В процес на изпълнение са и следните инфраструктурни проекти с **финансиране от бюджета на Трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T):**

- Техническа помощ за възстановяване на проектните параметри на жп линията Варна – Русе;
- Проучвания за развитието на железопътния Приоритетен проект №22 от Трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T), №2007-EU-22070-S в съответствие с Решение №С (2008) 7574 от 4.12.2008 г. на ЕК.

На 15.12.2010 г. МС прие Решение за одобряване на **Споразумение за сътрудничество при реализацията на дейности в рамките на Трансевропейската транспортна мрежа: “Проучвания за развитието на железопътния Приоритетен проект № 22, № 2007-EU-22070-S”.**

Автомобилен транспорт

Продължихме да работим за премахване на сивия сектор в сферата на автомобилния транспорт, като:

- С цел пресичане на измамите с таксиметровите услуги извършихме промени в Закона за автомобилните превози и подзаконовите нормативни актове.
- За **повишаване на безопасността и сигурността на превозите**, през отчетния период проведохме **специализирани проверки** на: предприятия, извършващи превоз на пътници и товари; автогари; учебни центрове; пунктове, извършващи периодични прегледи за техническата изправност на пътните превозни средства; леки таксиметрови автомобили; пътни превозни средства; автобуси и

Въведени бяха
максимални цени на
таксиметровите
услуги и са разписани
ясни правила за
провеждане на
конкурси за възлагане
на транспортни
схеми.

тролейбуси, обслужващи линии по градския транспорт в цялата страна.

- В периода юли 2010 г. – юли 2011 г. проведохме редица успешни дейности за **спиране на купуването на шофьорски книжки**.

- Чрез извършените промени в Закона за движението по пътищата и Наредба № 38 от 14.04.2004 г. за условията и реда за провеждането на изпитите на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и реда за провеждане на проверочните изпити, въведохме **видео наблюдение при провеждането на теоретичните и практическите изпити** за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство. Въведохме **анонимен теоретичен изпит**. Чрез извършените промени в Закона за движението по пътищата, значително се **завишиха изискванията към фирмите, извършващи обучение на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на МПС, както и санкциите за извършени нарушения на нормативната уредба**.

- С цел **пресичане на измамите с таксиметровите услуги и за премахване на сивия сектор в автомобилния транспорт** извършихме промени в Закона за автомобилните превози и подзаконовите нормативни актове. От 01.03.2011 г. **бяха въведени максимални цени на таксиметровите услуги** и бяха разписани **ясни правила за провеждане на конкурси за възлагане на транспортни схеми**, гарантиращи прозрачност на процедурите и недопускане на нелоялна конкуренция и дискриминационни принципи. За по-голяма прозрачност бяха фиксирани и съответните санкции. Въведени бяха принудителни административни мерки, чрез които превозно средство, извършващо незаконен превоз, се спира от движение за срок от 6 или 12 месеца.

- На 07.11.2010 г. беше **подписан тристранен Меморандум с Асоциацията на вносителите на автомобили и Комисията за защита на потребителите**. Основната цел бе подобряване на контрола и качеството на продаваните автомобили в България, повишаване на тяхната безопасност, техническа изправност и гарантиран произход. Употребяваните автомобили в България ще бъдат продавани с гаранция от минимум 3 месеца, която удостоверява тяхната техническа изправност. Съответните гаранции ще бъдат предоставяни от определени автокъщи, които са членове на Асоциацията на вносители на автомобили. В случай, че някоя от автокъщите продаде неизправен автомобил и откаже да отстрани повредата или да възстанови парите за ремонт на клиента, съгласно вътрешния етичен кодекс на членовете на организацията, ще понесе санкция, която може да достигне 5000 лв.

Воден транспорт

В областта на водния транспорт Правителството предприе следните действия, свързани с повишаване на безопасността и сигурността, изграждане, поддържане и модернизация на пристанищната

Въведено беше
видео наблюдение
при провеждането
на теоретичните и
практическите
изпити за
придобиване на
правоспособност
за управление на
моторно превозно
средство.

инфраструктура, повишаване престижа и привлекателността на морската професия:

- Подписан беше **Договор за ползване на европейската система CleanSeaNet за сателитен мониторинг на нефтеното замърсяване и идентифициране на корабите замърсители** между правителството на България и Европейската агенция за морска безопасност, който е в сила от 04.05.2011 г.

- На 08.12.2010 г. в Страсбург бе подписано **Административно споразумение за взаимното признаване на служебни книжки**, в сила от 01.07.2011 г.

- Изпълнителна агенция “Морска администрация” (ИАМА) към МТИТС бе приета за член на Европейското сътрудничество на водните полицейски сили и вътрешните инспекторати по корабоплаване (АКВАПОЛ). От м. октомври 2010 г. на България беше присъден статут на наблюдател в АКВАПОЛ.

- **Изпълнява се проект “Мрежа за сътрудничество за логистика и морско образование с фокус върху вътрешния воден транспорт в Дунавския коридор, което е подкрепено от иновативни решения” (NELI), който е по линия на Оперативна програма за трансгранично сътрудничество “Югоизточна Европа” 2007-2013 г. и се управлява от МРРБ. В рамките на проекта на 17.05.2011 г. бе осъществено посещение в гр. Галац, Румъния, за обсъждане на предстоящите бъдещи дейности и електронното обучение по вътрешен воден транспорт. Официално бе открит и новият информационен и образователен център “InfoDanube”.**

- Изготвен беше **Национален план за обучение по вътрешно-воден транспорт**, който ще стане част от общия план за обучение на кадри по вътрешен воден транспорт на дунавските страни, партньори по проекта.

През м. март 2011 г. “Параходство Български Морски Флот” АД и “Параходство Българско речно плаване” АД регистрираха дружеството “Варнафери” ООД, което да извърши фериботни превози по **фериботната линия Варна – Кавказ**.

В период юли 2010 г. – юли 2011 г. продължи изпълнението на следните **инфраструктурни проекти** в областта на водния транспорт:

- Създаване на речна информационна система в българската част на река Дунав (БУЛРИС) – фаза 1.

- Информационна система за управление на трафика на плавателни съдове (VTMIS).

- Подобряване на корабоплаването в българо-румънския участък на река Дунав от км 530 до км 520 – Батин и от км 576 до км 560 – Белене.

- Подобряване на системите за навигация и топохидрографните измервания по река Дунав.

Успешно се изпълняват инфраструктурните проекти в областта на водния транспорт.

- Супер Бургас – Зона за обществен достъп на пристанище Бургас, фаза “Първа”.
- Повишаване на безопасността на корабоплаването в пристанищата с национално значение на България.
- Подобряване на безопасността и условията за корабоплаване в акваториите на пристанищата по река Дунав.
- Повишаване на административния капацитет на ДП “Пристанищна инфраструктура” за изпълнение на проекти по Оперативна програма “Транспорт” 2007-2013 г.
- Проектиране и внедряване на географска информационна система за управление на пристанищната инфраструктура.
- Международен проект IRIS Europe II.
- Проект ECOPORT 8 по линия на програмата “Югоизточна Европа”.

През отчетният период бяха реализирани дейности и по редица инфраструктурни проекти от Годишната инвестиционна програма на ДП “Пристанищна инфраструктура”, свързани с модернизацията на пристанищата за обществен транспорт с национално значение Варна, Бургас, Русе, Видин и Лом.

През отчетният период продължиха дейностите по проучване и поддържане на водните пътища, както и осигуряване на висока степен на безопасност и сигурност на корабоплавателния път в българския участък от река Дунав.

Изпълняват се следните два проекта:

- **Проект WANDA** – целта е постигане на транснационално управление на отпадъците във вътрешните водни пътища, изпълнение на превантивни мерки за ограничаване замърсяването на водите и създаване на транснационална финансова структура за намаляване риска от замърсяване. В рамките на проекта бе **изготвен проект на Концепция за управление на отпадъците от корабоплаване за България**, която ще бъде финализирана в края на 2011 г.

- **Проект NEWADA** – предвижда се речните институции, отговорни за управлението и поддържането на плавателния път на река Дунав, да изградят мрежа за хармонизирането на техните дейности и планове, да обменят опит и най-добри практики и да предприемат определени общи мерки. През отчетния период бяха финализирани докладите за настоящето състояние в страната по отношение на: хидрографските дейности; хидроложките дейности; поддържането на плавателния път; информационни услуги за плавателния път и разработването на електронни навигационни карти.

Въздушен транспорт

В областта на въздушния транспорт през отчетния период бяха предприети следните действия:

Въведена бе
“Автоматизирана
информационна
система за
лицензиране на
авиационен персонал,
въздухоплавателни
средства и летателна

- Въведена бе **“Автоматизирана информационна система за лицензиране на авиационен персонал, въздухоплавателни средства и летателна годност”** в съответствие с изискванията на Европейската агенция за авиационна безопасност (EASA).

- ГДГВА поднови практиката за издаване на **Бюлетини по безопасност на полетите**. Те се публикуват на сайта на администрацията, разпространяват се и до всички заинтересовани лица.

- В областта на аеронавигационното обслужване се изпълнява проект за установяване на функционален блок въздушно пространство между България и Румъния. В тази връзка бе постигнато следното:

- На 10.08.2010 г. в гр. Букурещ, Румъния Държавно предприятие “Ръководство на въздушното движение” и ROMATSA подписаха Меморандум за разбирателство за сътрудничество по въпросите на предоставянето на аеронавигационно обслужване и за установяване на Функционален блок от въздушно пространство DANUBE FAB. С него двете страни се ангажираха да предприемат стъпки към постепенно хармонизиране на предоставяното аеронавигационно обслужване с цел по-нататъшно подобряване на безопасността, ефективността и капацитета, като аеронавигационното обслужване ще продължи да бъде предоставяно от сега съществуващите центрове за управление на въздушното движение в Букурещ и София.

- На 19.10.2010 г. във Велико Търново беше подписан **Меморандум за разбирателство между Гражданските въздухоплавателни администрации на Република България и Румъния**. Той постави рамката на институционално сътрудничество между националните контролни органи за изпълнение на надзорните дейности, както и подготовка и подписването на споразумение за надзор над DANUBE FAB.

- Създаден бе Управляващ комитет на проекта DANUBE FAB, съпредседателстван от заместник-министрите на транспорта на Република България и Румъния.

- На 12.11.2010 г. бе сключено тристранно споразумение между ДПРВД и ROMATSA, от една страна и ЕВРОКОНТРОЛ, от друга, за оказване на съдействие от страна на Агенцията по проекта DANUBE FAB по 6 основни дейности.

- Създаден бе **Консултативен съвет по въпросите на гражданското въздухоплаване**. Основната цел на съвета е да съдейства на екипа МТИТС при изготвянето на независими анализи, становища и проекти на стратегически и нормативни актове в областта на гражданското въздухоплаване.

- На 20.10.2010 г. беше въведена в редовна експлоатация модернизиранията **автоматизирана система за управление на въздушното движение (SATCAS)**, работеща върху нова, съвременна хардуерна платформа под управление на операционна система LINUX. Автоматизираната система е съвместима с тези в европейските страни и е една от най-високотехнологичните в световен мащаб. Тя се характеризира с повишено бързодействие и

капацитет и с намалено средно време между два отказа. Използването на широкодостъпни на пазара хардуерни модули улеснява поддръжката и намалява времето за отстраняване на дефект, с което се повишава нивото на надеждност на системата.

- През юли 2010 г. и януари 2011 г. беше извършен **мониторинг на безопасността и изготвяне на анализи за състоянието на безопасността при организацията на въздушното движение.**

- На 10.07.2010 г. бе **въведена в експлоатация нова автоматизирана система – Европейската AIS база данни (EAD)** и завърши успешно процесът на мигриране на ДПРВД като доставчик/потребител на данни с цел подобряване качеството на предоставяното аеронавигационно информационно обслужване. Създадена бе и се поддържа пълна статична база данни за България в Европейската AIS база данни (EAD). **Утвърдена бе нова Наредба №15 за аеронавигационно информационно обслужване.**

- По отношение на развитието на гражданските летища за обществено ползване беше взето решение за откриване на процедури за отдаването им на концесия с цел освобождаване на държавата от задължение за финансирането им и с цел привличане на частни български и чуждестранни инвестиции.

Интермодален транспорт и логистика

В изпълнение на препоръките на ЕС за стимулиране на железопътния транспорт Правителството на България подпомага изграждането на нови терминали, товарни и логистични центрове по железопътната инфраструктура.

През отчетният период беше **изграден интермодален терминал за комбинирани превози при гара Драгоман**. Проектът бе финансиран с около 6 млн. лв. от НК “Железопътна инфраструктура”. Предвижда се подвижният състав, който ще бъде осигурен от “Холдинг БДЖ” ЕАД, да поема всеки ден превоза на около 700 тежкотоварни автомобили в едната посока. Целта е тежкотоварните автомобили, които пътуват от Европа за Турция и Близкия Изток, да не преминават изцяло територията на България, а още на гара Драгоман да бъдат натоварени върху влакове. През м. март 2011 г. беше **издаден Акт 16 за строеж на терминала.**

Чрез използването на комбинирани Ро-Ла превози се предвижда намаляване натоварването на автомагистралите, разходите за тяхното поддържане, както и броят на пътнотранспортните произшествия. Европейската политика отчита положителен екологичния ефект от прехвърлянето на товари от автомобилен към железопътен транспорт. Анализите показват, че ако се премине към Ро-Ла превози, с близо 10 пъти ще се намали замърсяването на околната среда.

- **Изпълняват се проекти за техническа помощ за изграждане на интермодални терминали:**

- **Техническа помощ за изграждането на интермодален терминал в Южен централен район на планиране в България –**

Изграден бе
интермодален
терминал за
комбинирани
превози при гара
Драгоман.

Пловдив, финансиран по Годишна програма TEN-T на ЕК за 2007 г. – проектът вече приключи.

– **Техническа помощ за изграждането на интермодален терминал в Северен централен район на планиране в България – Русе**, финансиран по Годишна програма TEN-T на ЕК за 2007 г. – дейностите за момента са прекратени поради непотвърдено национално съфинансиране по проекта. Търсят се други възможности и източници на финансиране.

Продължават дейностите по **подготовката на проекта за изграждане на интермодален терминал в гр. София**, включен към Приоритетна ос 3 “Подобряване на интермодалността при превоза на пътници и товари” от ОПТ 2007-2013 г. Поради неосигурено финансиране в Държавния бюджет за 2010 г., на 13.04.2011 г. бе удължен срокът за техническа помощ от ОПТ 2007-2013 г. за подготовка на проекта за изграждане на фаза 1 на терминала.

Въвеждане на нови технологии. Електронно управление

- **Развитие на електронните съобщения и пощенските услуги**

Правителството на европейското развитие на България провежда цялостната държавна политика в областта на електронните съобщения и на пощенските услуги.

В изпълнение политиката, за периода юли 2010 г. – юли 2011 г. изпълнихме:

- Приехме изменение на Наредба за изискванията и параметрите на качеството за универсалната услуга, специалните мерки за хора с увреждания и реда за избор на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, и за възлагане на задължението за предоставяне на универсалната услуга.

- Одобрен с Решение на МС бе Закон за изменение и допълнение на Закона за електронните съобщения.

- Изготвен бе проект на **изменение и допълнение на Националния план за разпределение на радиочестотния спектър**, документът предстои да бъде приет от МС.

- Изпълнен бе Годишен тематичен план за издаване на пощенски марки, пощенски продукти и специални пощенски печати за съответния период – пуснати бяха в употреба 42 пощенски марки, 13 пощенски пликове, 9 пощенски карти и 37 пощенски печати.

- Изпълняват се задълженията за международен обмен на пощенски марки, произтичащи от актовете на Всемирния пощенски съюз – обработени 30 500 пощенски марки за международен обмен и за представителни цели; заприходени 6 604 пощенски марки, получени от Международното бюро на Всемирния пощенски съюз.

- Актуализираме Националната стратегия за развитие на ширококоловия достъп в България, стартира и разработването на Национална програма за изпълнение на стратегията.

- Подготвен беше **Национален план за ширококоловия достъп за постигане на целите на ширококоловия достъп**

Приета бе **Обща стратегия за електронно управление в Република България 2011-2015.**

(National Broadband Plan Assessment Template Achieving the Broadband Targets) – май 2011 г.

Предоставянето на качествено административно обслужване по електронен път по всяко време, на всяко място и чрез алтернативни канали за достъп наложи създаването на ясни правила за цялата администрация. **Приета бе Обща стратегия за електронно управление в Република България 2011-2015.** Пътната карта за реализация на стратегията предстои да бъде приета от МС.

Стратегията извежда принципите, които следва българското правителство в посока по-добро, по-ефективно и по-демократично управление, именно:

- Поставяне на потребителя в центъра на административното обслужване;
- Ефективност и ефикасност на предоставяните услуги;
- Отчетност и прозрачност на администрацията при осигуряването на електронните услуги и вземането на решения;
- Подобряване доверието и сигурността на потребителите.

С цел облекчаване на процедурата за сертифициране на информационните системи в администрациите, бяха приети промени в Наредбата за общите изисквания за оперативна съвместимост и информационна сигурност, Наредбата за регистрите на информационните обекти и на електронните услуги и Наредбата за вътрешния оборот на електронни документи и документи на хартиен носител в администрациите.

Продължава процесът по преглед, изменения и допълнения на Закона за електронното управление и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

Осъществена бе постоянна поддръжка и осигуряване на платформата на е-правителство, като се извърши актуализация и поддръжка на базите с правна и географска информация на Единния портал за достъп до електронни административни услуги, експлоатационно осигуряване на системите на е-правителство и осигуряване на интернет трафик и достъп до телефонна мрежа за нуждите на е-правителството.

Приключи изпълнението на проект **“Интегрирано административно обслужване и предоставяне на публични услуги”** – Изграждане, развитие и експлоатационно осигуряване на териториални центрове на електронното правителство в **Сливен, Варна и София.** Изградени бяха и функционират Единният портал за достъп до електронни административни услуги, Единната среда за обмен на електронни документи, регистрите за оперативна съвместимост, реализирани и пуснати в експлоатация са и редица е-услуги.

Сключиха се договори за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма “Административен капацитет” (ОПАК), съфинансирана от ЕСФ, по подприоритет 3.1:

- Проект **“Развитие на административното обслужване по електронен път”;**

Изградени са и функционират: Единният портал за достъп до електронни административни услуги; Единната среда за обмен на електронни документи; Регистрите за оперативна съвместимост.

– Проект “Подобряване обслужването на гражданите и бизнеса в МТИТС чрез развитие на електронното управление в областта на пространствените данни и услуги, (еУПД)”.

- Одобрено беше **проектното предложение** на МТИТС “Подобряване на административното обслужване на потребителите чрез надграждане на централните системи на електронното правителство” по ОПАК. Стойността на проекта е близо 12 млн. лв., а срокът за изпълнението му е 18 месеца. Очаква се сключването на договор, което ще стартира изпълнението на дейностите по проекта.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

-  Ускорено изграждане, поддържане и модернизация на транспортната инфраструктура.
-  Създаване на условия за ефективно противодействие на нелоялната конкуренция в транспортния сектор и предотвратяване на корупционните практики в сферата на транспорта.
-  Повишаване нивото на безопасността, сигурността и качеството на предоставяните транспортни услуги, достъпността и регионалната обвързаност.
-  Намалена административната тежест чрез служебното начало – еднократно въвеждане на данни и тяхното многократно използване за нуждите на администрацията.

ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

През втората година от управление на Правителството на европейското развитие на България продължи работата по изпълнение на заложената в Програмата на Правителството цел за гарантиране и опазване на околната среда и водите на страната.

Оперативна програма “Околна среда”

Продължи прилагането на възприетия нов подход за управление на Оперативна програма “Околна среда” (ОПОС) с цел гарантиране на доброто финансово управление на оперативната програма и икономическа ефективност на разходваните публични финансови средства.

Елиминирани бяха констатираните през юли 2009 г. недостатъци на обявяваните процедури за подбор и системите за управление и контрол върху провежданите от бенефициентите обществени поръчки вече функционират правилно.

Ускорено бе обявяването и провеждането на процедури за финансиране и сключване на договори за национални приоритетни екологични обекти като:

- **Сключените договори** (от старта на програмата към 1 юли 2011 г.) за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ бяха в размер 1.285 млрд. лв., което представлява 36.5% от общия размер на средствата по програмата. В периодът юли 2010 г. – юли 2011 г. бяха сключени договори на обща стойност 358 млн. лв.

- **Извършиха се плащания по вече сключените договори** (от старта на програмата към 01 юли 2011 г.) в размер 306 млн. лв., което представлява 8.69% от общия ресурс на програмата. В периодът юли 2010 г. – юли 2011 г. бяха извършени плащания в размер 160 млн. лв. В сравнение с периода 2009-2010 г. плащанията по програмата нараснаха 1.4 пъти.

В резултат на предприетата пълна реформа в процедурите и приоритетите за изразходване на средствата и ускореното изпълнение на инфраструктурни екологични проекти се постигна реално подобряване на качеството на живот на населението и развитие на различни бизнес сектори в условията на криза. Конкретните резултати бяха:

- През периодът юли 2010 г. – юли 2011 г. **бяха пуснати в експлоатация обекти** в общините Приморско, Сопот, Белослав, Благоевград, Хисаря, Бургас, Столична община, Казанлък, Каварна, Троян, Перник (на обща стойност 165 млн. лв.).

- **Успешно се изпълниха 24 договора по процедурата за техническа помощ за подготовка на инвестиционни проекти за**

Правителството
изпълнява успешно и
Оперативна
програма “Околна
среда”.

Ускорено беше
изпълнението на
инфраструктурни
екологични проекти.

водите на общините: Хисаря, Велики Преслав, Етрополе, Николаево, Средец, Угърчин, Елин Пелин, Малко Търново, Луковит, Първомай, Козлодуй, Криводол, Мездра, Панагюрище-2 бр., Никопол, Дупница, Бобов Дол, Долни Дъбник, Аксаково, Долна Митрополия, Медковец, СПА Хайредин и Кнежа (с обща усвоена безвъзмездна финансова помощ с размер 16.7 млн. лв.) и 3 договора за техническа помощ в сектор “Отпадъци” (с обща усвоена безвъзмездна финансова помощ с размер 873 хил. лв.).

- **Продължи изпълнението:** на два големи проекта – “Интегриран проект за водния цикъл на гр. Враца” и “Интегриран проект за водния цикъл на град Габрово”(на обща стойност близо 241 млн. лв.); на два договора за изграждане регионални системи за управление на отпадъците в регионите Ботевград и Видин (на обща стойност 34 млн. лв.) и на 27 договора/заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за биоразнообразие (на обща стойност над 55 млн. лв.).

- **По процедурата за техническа помощ** и изграждане на водна инфраструктура, чийто ресурс бе увеличен на 850 млн. лв., бяха подадени 22 проекта, като от началото на 2011 г. стартира изпълнението на 8 договора (за общини Разлог, Айтос, Дряново, Чирпан, Радомир, Левски, Попово и Елин Пелин, на обща стойност 298 млн. лв.).

- **Оценяват се подадени проекти:** за развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води на 14 общини (Кнежа, Тервел, Столична, Козлодуй, Трявна, Средец, Пирдоп, Хисаря, Кричим, Пещера, Ловеч, Монтана, Велики Преслав и Провадия, на общата стойност 355.6 млн. лв.); три проектни предложения за развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъците (регион Перник, регион Бургас и Столична община, на обща стойност 317 млн. лв.) и 42 проектни предложения за биоразнообразие (при общ размер на безвъзмездната финансова помощ – 34.2 млн. лв.).

- По процедурата за изграждане на регионални системи за управление на отпадъците бяха **изпратени покани до 13 региона** – Борово (Бяла, област Русе), Варна, Велико Търново, Габрово, Добрич, Костенец (Самоков), Левски (Никопол), Луковит, Панагюрище, Плевен, Разлог, Стара Загора и Ямбол (общо 70 общини) за проекти на обща стойност 239 млн. лв.

Програма ИСПА/КФ

В резултат на провеждани многократно срещи с общините, консултантите и строителния надзор, и строгия контрол, при договорите по ИСПА бе отчетен огромен напредък. **Конкретните резултати са:**

- **Разплатените средства** към 31.05.2011 г. бяха в размер 713 млн. лв., като нараснаха над два пъти спрямо същите към месец юли 2009 г. – 351 млн. лв.

- **Усвоените средства** по подписаните договори към 31.05. 2011 г. бяха 68% (а от бюджета по Финансовия меморандум (ФМ) –

Отчитаме напредък
по изпълнение на
договори по
Програма ИСПА .

87%), докато през юли 2009 г. бяха разплатени само 37% от договорените към този момент средства (което възлиза на 35% от бюджета по ФМ).

- **Изцяло завършихме строителните работи** по следните инфраструктурни обекти: Пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) Бургас - квартал Меден рудник, ПСОВ - Ловеч, ПСОВ - Монтана, ПСОВ - Пазарджик, ПСОВ - Благоевград, ПСОВ - Попово, ПСОВ - Горна Оряховица и ПСОВ - Севлиево, както и по Депо за твърди битови отпадъци (ДТБО) - Созопол, ДТБО - Монтана, ДТБО - Севлиево, ДТБО - Силистра, ДТБО - Русе. Продължи и строителството на Регионален център за управление на отпадъците гр. Кърджали и на седем претоварни станции, както и закриването на 8 стари сметища. Приключи модернизацията на Софийска пречиствателна станция за отпадъчни води "Кубратово" в рамките на Интегриран проект за водния сектор на град София.

- **Пред финализиране на строителството** бяха ПСОВ за градовете Варна, Сливен, Търговище и София, както и ВиК мрежите на София, Смолян, с. Ивайло (Пазарджик), Шумен и Балчик.

- **Изпълнението на строителните работи** по заварените в средата на 2009 г. обекти в критично състояние в Ловеч, Балчик и Търговище бе значително подоброено в резултат на предприетите управленски корективни мерки.

- **Получихме потвърждение от ЕК за удължаване на 7 ФМ до края на 2011 г. на обща стойност 380 млн. лв.** (за 5 инфраструктурни проекта в сектор "води" – София, Варна, Смолян, Кюстендил и Шумен, както и за 2 проекта за техническа помощ). Продължиха преговорите за проектите за регионално депо Кърджали и интегриран воден цикъл Сливен.

ПУДООС и държавен бюджет

- Преустановихме разпиляването на средства от Предприятия за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) и държавния бюджет за икономически неефективни и национално неприоритетни екологични обекти. С осигурени от ПУДООС средства до март 2011 г. бяха разплатени 100% от задълженията към юни 2009 г. в размер 87 млн. лв. по стари договори, при налична сума по сметките на ПУДООС към юли 2009 г. в размер 300 хил. лв.

- **Сключени бяха 17 нови договора** на обща стойност 7.7 млн. лв. (11 договора за 6.4 млн. лв. под формата на безвъзмездни помощи и 6 договора за 1.3 млн. лв. под формата на безлихвени заеми). Сключиха се договори за изграждането на следните обекти: реконструкция на ПСОВ Обзор - Бяла; канализационен колектор на Троян; канализационен клон на Приморско; канализация и водоснабдяване на кв. Горубляне; канализация на Троян; реконструкция на водопроводна мрежа за с. Ново село; реконструкция на депо за твърди битови отпадъци IV етап за Мадан. В резултат на подобрената контролна дейност постъпленията в ПУДООС от събрани такси по Закона за водите през 2010 г. възлязоха на 38.5 млн. лв., което е с около 30% повече от

Осигурено беше
финансиране от
държавния бюджет
за приоритетни
екологични обекти.

постъпленията през 2009 г. и е сериозен финансов ресурс за реализиране на екологични проекти.

- **Одобрени бяха проекти за рекултивация на общински депа** в общините Баните, Якоруда, Долни чифлик, Вършец, Столична община, Венец, Разград, Калояново, Завет, Раковски, Кула и Хитрино /претоварна станция за твърди битови отпадъци (на обща стойност 21 млн. лв.). В процес на обработка са още около 20 проекта за рекултивация и закриване на стари общински депа, които ще бъдат обработени и предложени със списък за финансиране за началото на следващата бюджетна година.

- **Осигурихме финансиране от държавния бюджет за приоритетни екологични обекти**, по-големите от които са: регионално депо за неопасни битови отпадъци Шумен; реконструкция и модернизация на регионално депо Смолян; изграждане на клетка към регионалното депо за твърди битови отпадъци на общините Враца и Мездра; реконструкция, модернизация и разширение на депото за неопасни отпадъци на община Гоце Делчев; разширение на депото за неопасни отпадъци на общините Доспат, Девин, Борино и Сатовча; градска пречиствателна станция за отпадъчни води на Козлодуй и Велики Преслав; градска пречиствателна станция за отпадъчни води с довеждащ колектор на Карлово. Само за 2010 и 2011 г. предвидените средства от бюджета за инфраструктурни проекти, свързани с битови отпадъци, са на стойност 83 млн. лв. За сравнение, за периода 2005-2009 г. (т. е. за петгодишен период) от всички национални източници в България бяха отделени само 47 млн. лв.

- За постигането на добър екологичен потенциал на водите на река Джерман в участъка Сапарева баня – Дупница, **бяха осигурени средства в размер на 100 000 лв.**

Водни ресурси

С цел извършване на реформа и цялостна промяна в управлението на водния сектор **продължихме с разработването на Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор.**

За поддържане състоянието на речните легла и ограничаване на риска за живота, собствеността и стопанските дейности, както и във връзка с констатирани увреждания на речните легла, вследствие неконтролиране (в периода преди 2009 г.), бяха **приети ясни правила за извършване на изземване на баластра от реките и почистването им с внесеното изменение в Закона за водите.**

За защита и съхранение на морската околна среда на Черно море, за предотвратяване на нейното влошаване, както и за възстановяване на неблагоприятно засегнатите черноморски екосистеми, беше **приета Наредба, с която се предвижда в срок до 01.01.2015 г. да се изготви Морската стратегия на Република България.**

За по-доброто усвояване на природните ресурси **за първи път беше създадена нормативна възможност общините да управляват някои от находищата на минерални води**, изключителна държавна собственост, по тяхно искане. В резултат на това 37 общини

За постигане на
добро химично
състояние и опазване
на повърхностните
води от замърсяване
вследствие на
заустване на
отпадъчни води и за
опазване на водите
от замърсяване с
нитрати от
земяделски
източници бяха
приети и изготвени
проекти на
съответните
подзаконови
нормативни актове
(наредби).

(Костенец, Велинград, Бургас, Свищов, Димитровград, Сапарева баня, Девин, Разлог, Симеоновград, Джебел, Провадия, Айтос, Казанлък, Панагюрище, Стралджа, Петрич, Невестино, Калояново, Мъглиж, Карлово, Кирково, Баните, Сливен, Летница, Гърмен, Болярско, Нова Загора, Банско, Минерални бани, Кюстендил, Полски Тръмбеш, Велико Търново, Берковица, Радомир, Шумен, Сандански и Столична община) вече разполагат с 57 находища на минерални води, предоставени им безвъзмездно за срок от 25 години.

Устойчиво управление на отпадъците

- **Въведени** бяха т.нар. отчисления върху всеки тон депониран отпадък – финансов инструмент, който да **стимулира изграждането на регионални системи за третиране на отпадъците** в дългосрочен план.

- Въведена бе адекватна наказателна политика и превенция на кражбите на черни и цветни метали.

- За осигуряване на поетапно намаляване на количеството на биоразградимите битови отпадъци, подлежащи на депониране за периода до 2020 г. (в три последователни етапа) беше утвърден Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране.

- За постигане на поставените високи цели за рециклиране на отпадъците от строителство и разрушаване – от почти 0% през 2010 г. до 70% до 2020 г., и за ограничаване на вредните въздействия на генерираните строителни отпадъци, бяха **изготвени проект на Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на България за периода 2011-2020 г. и проект на Наредба за управление на отпадъците от строителство и разрушаване.**

- Изготвен бе и предстои приемане на нов Закон за управление на отпадъците, с който се въвеждат нови изисквания за управление на отпадъците и се повишава значението на дейностите по рециклиране и оползотворяване на отпадъците чрез насочване на усилията към създаване на “рециклиращо общество”. Със Законът се въвежда йерархия на дейностите с отпадъци, насърчаваща дейностите по разделно събиране и повторна употреба, рециклиране и оползотворяване.

Подобряване качеството на атмосферния въздух

Осъществихме контрол върху индустриалните източници на замърсяване на въздуха и бяха предприети адекватни, активни и последователни мерки за подпомагане на общинските власти в провеждането на дългосрочна устойчива политика за подобряване качеството на атмосферния въздух. Конкретните предприети мерки бяха:

- За решаване на многогодишен, сериозен и пренебрегван проблем в България (наднорменото замърсяване с прахови частици, което създава сериозни рискове за човешкото здраве) бяха положени значителни усилия за подпомагане на общините при изготвянето на

Разработена бе
и е приета
законодателна рамка
и подзаконови
нормативни актове за
намаляване
образуването на
отпадъци и
намаляване
използването на
природните ресурси,
и увеличаване на
количествата
рециклирани и
оползотворени
отпадъци.

нови и актуализирането на вече действащи общински програми за качество на въздуха.

- За преодоляване на друг, съществуващ от много години проблем, свързан с нивата на серен диоксид (в градовете Перник, Димитровград, Гълъбово и Кърджали) и олово (в Кърджали) в атмосферния въздух, бе прекратена дейността на ТЕЦ “Брикел” и на част от оловното производство на “ОЦК” АД, Кърджали до реализиране на мерки за привеждане на индустриалните източници на емисии в съответствие с нормативните изисквания.

- За постигане на определени нива на емисиите на някои замърсители (серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения, амоняк, олово, бензин, озон и въглероден окис), за подобряване качеството на течните горива и за постигане на необходимото качество на атмосферния въздух бяха изменени пет нормативни акта.

Изменение на климата

- Възстановена беше акредитацията на България за участие в международна търговия с емисии на парникови газове съгласно механизмите по чл. 6, 12 и 17 на Протокола от Киото, както и за пълното участие на българските компании в Европейската схема за търговия с квоти.

- Стартира Националната схема за зелени инвестиции и бяха проведени преговори с купувачи на Предписани емисионни единици в рамките на схемата. Провежда се първата процедура за набиране на проекти в рамките на Националната схема за зелени инвестиции с цел да се оформи портфейл от проекти, които да бъдат представяни в процеса на преговори за продажба на предписани емисионни единици (ПЕЕ).

- Прехвърлени бяха 1 832 820 единици редуцирани емисии по проекти, реализирани в България по механизма “съвместно изпълнение” на Протокола от Киото.

- Успешно приключи проверката на нивото на сигурност на Националния регистър за търговия с емисии на парникови газове и бе възстановено нормалното му функциониране.

- Приет бе Закон за изменение и допълнение на Закона за опазване на околната среда, който транспонира в националното законодателство разпоредби от Директива 2009/30/ЕО относно намаляването на емисиите на парникови газове от целия жизнен цикъл на течните горива и от Директива 2009/29/ЕО относно търгуването на квотите за емисии на парникови газове през периода 2013-2020 г.

- Сключен беше договор с Евроконтрол за предоставяне на статистическа информация за полетите във връзка с включването на сектор авиация в Европейската схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове след 2011 г. Тази информация бе изключително необходима за изпълнение на изискванията за мониторинг, докладване и верификация на емисиите от авиационни дейности.

С цел осигуряване на достъп на страната до международната търговия с емисии на парникови газове и генериране на приходи от продажбата на свободни емисии бяха положени значителни усилия за създаване на необходимата нормативна база.

Биологично разнообразие

Продължи преодоляването на забавеното в периода 2006-2009 г. разглеждане и приемане на планове за управление на природни паркове и **изграждане на Националната екологична мрежа**, състояща се от защитени територии и от защитени зони по Натура 2000. Резултатите бяха както следва:

- Определени бяха 3 нови и разширени 26 съществуващи защитени зони за опазване на природни местообитания, както и 4 нови и разширени 2 съществуващи защитени зони за опазване на дивите птици. Общата площ на мрежата Натура 2000 бе увеличена с 44 689 ха, с което покритието на мрежата от защитени зони е увеличено с 0.4% и достигна 34.3% от територията на страната. България увеличи от 89 на 98% територията на първоначално предложените зони за опазване на птици (т. нар. орнитологично важни места).

- Стартираха процедури за обявяване на 33 нови защитени територии. Приети бяха 4 плана за управление на защитени територии – природните паркове “Златни Пясъци” и “Шуменско плато”, защитената местност “Кайлъка” и природната забележителност “Пещера Разбитица”.

- Събрана бе актуална информация, необходима за изготвянето на заповеди за обявяване на 50 защитени зони за опазване на местообитания, които ще бъдат издадени до края на 2011 г.

Секторни политики

Въведена беше насърчителна мярка за “зелени работни места”, която предвижда да се насърчават работодатели, които разкриват работни места в икономически дейности, подпомагащи опазването на околната среда. С мярката се насърчава преходът към “зелена икономика”, както и се подпомагат безработни лица.

Разработен беше Национален план за действие за насърчаване на зелените обществени поръчки. Основна задача на плана е определянето на продуктовете групи, предмет на обществени поръчки, по отношение на които да бъдат заложили конкретни и измерими критерии за екологосъобразност.

- **Продължихме работа по премахването на бариери за развитие на бизнеса чрез намаляване на административната тежест**, подобряване на контролната дейност и децентрализация на административните процедури. Резултатите бяха:

- Облекчени бяха разрешителни режими за водовземане и ползване на водни обекти.

- Облекчени бяха административни процедури по издаване на разрешителното за събиране на билки.

- Децентрализиран бе разрешителният режим за ползване на минералните води.

- Модифицирана беше базата данни на регистъра на защитените територии, като са разширени възможностите за търсене,

Разработен бе
Национален план за
действие за
насърчаване на
зелените обществени
поръчки.

добавена е нова информация и карти на защитените територии и бяха включени защитените зони.

– Осигурена беше нормативна база за съвместно произнасяне на органите по околна среда и здраве чрез процедурата по Оценка на въздействието върху околната среда, както и намаляване на тежестта на бизнеса при представяне на копия от необходимата документация за разглеждане от компетентните органи.

– Децентрализирани бяха услугите по издаване на комплексни разрешителни.

– Засилена бе контролната дейност чрез инспекции на място за спазването на законодателството от бизнеса и по-добър мониторинг и информация за състоянието на околната среда.

През 2010 г. с въвеждането на комплексния подход при извършването на проверки на обектите, за първи път беше представена по-пълна и по-ясна обобщена информация за степента на съответствие на обектите с изискванията на екологичното законодателство. По отношение на контролната дейност беше извършено следното:

- **Изцяло се прилага принципът на прозрачност и информираност** като на интернет страниците на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) и на регионалните инспекции по околна среда и води (РИОСВ) са публикувани всички доклади от извършените комплексни проверки, както и месечните отчети за контролната дейност на РИОСВ и басейновите дирекции (БД). През 2010 г. е въведена практиката информация за всички извършени проверки и предприети мерки по подадени чрез “зелен телефон” и получени по електронна поща в МОСВ и в РИОСВ сигнали, да се публикува ежемесечно на интернет страниците съответно на МОСВ и на РИОСВ.

- **Значително бе засилена контролната дейност през отчетния период** – бяха извършени проверки на 17 166 обекти и дадени 9268 броя предписания за отстраняване на констатирани нарушения. Проверените обекти бяха с 3348 повече от същите за предходния отчетен период. За констатирани нарушения на екологичното законодателство бяха съставени 1 079 акта и издадени 965 наказателни постановления на обща стойност 2.1 млн. лв., което е с 0.7 млн. лв. повече от сумата за предходния отчетен период. Въведена беше и практиката да се уведомяват и канят за присъствие на проверките и жалбоподателите. В МОСВ на обявления “зелен телефон” за приемане на сигнали за замърсяване на околната среда и по електронна поща бяха приети, анализирани и обработени 165 сигнали.

- През отчетният период бяха извършени 6 382 проверки, като за констатирани нарушения по Закона за водите бяха съставени 513 акта и издадени 237 наказателни постановления на обща стойност 224 461 лв.

- Засилен бе и контролът върху дейностите, осъществявани в гори, земи и водни площи в защитени територии, ползването на

Разработваме
Информационна
система за
регистриране,
мониторинг и
контрол на
разрешителните за
използване на
водите, включително
разрешителните за
комплексно
предотвратяване и
контрол на
замърсяването и
таксите за ползване
на воден обект,
водовземане и
заустване.

природни ресурси – лечебни растения, плодове и гъби, както и дейностите, свързани с ползването на земи и лов, нарушената туристическа инфраструктура и др. За отчетният период бяха извършени 1 300 проверки, като за констатираните нарушения бяха съставени 161 акта и издадени 129 наказателни постановления.

- Бяха извършени съвместни проверки на МОСВ с МИЕТ, МРРБ и МВР за проводимостта на речните корита, изпълнение на условията на издадените разрешителни за изземване на наносни отложения в речните корита, както и на потенциално опасни водни обекти, хидротехнически съоръжения и съоръжения от техническата инфраструктура с цел защита от вредното въздействие на водите. **Изготвен бе доклад с изводи и предложения за последващи действия и изменения в нормативната уредба.**

- Извършени бяха проверки на обектите от Черноморското крайбрежие за спазване на изискванията за изпускане на отпадъчни води. За констатираните нарушения бяха предприети съответните административно-наказателни мерки.

- Извършени бяха проверки на комплексните и значими язовири в България. Проверени бяха общо 1 000 обекта за спазване на екологичното законодателство. За установените нарушения бяха дадени предписания и бяха съставени актове.

- Извършени бяха проверки на фирми, осъществяващи търговска дейност с черни и цветни метали и леярни. Проверките бяха за превенция на кражбите на компоненти и съоръжения от електропреносната система и далекосъобщителната мрежа на България, на магистрални кабели и елементи от обекти с национално значение, кабели от подвижни влакови съставки и временни връзки от системата на БДЖ.

- Предприети бяха и принудителни административни мерки – спиране на дейности. Издадени бяха заповеди за спиране на незаконно извършвани дейности по: третиране и транспортиране на отпадъци; интензивно отглеждане на свине за угояване без издадено комплексно разрешително; производство на необработени метали от отпадъци от метали чрез металургични процеси (претопяване на отпадъчен алуминий без комплексно разрешително, керамично производство-изпичане на тухли) и др. В резултат на засиления контрол и предприетите принудителни административни мерки голяма част от фирмите предприеха необходимите действия по издаване на съответните разрешителни, което е един положителен резултат от извършваната от РИОСВ контролна дейност.

- С цел засилване на контрола от страна на институциите, представляващи държавата, по сключените договори за програми за отстраняване на минали екологични щети, през второто полугодие на 2010 г. бяха **разработени “Правила за контрол по изпълнение на задълженията на страните при изпълнение на Програми за отстраняване на минали екологични щети”.**

- Успешно продължи процесът на усъвършенстване на мониторинга и информацията за състоянието на околната среда за

осигуряване на навременна, целенасочена, подходяща и надеждна информация за околната среда. Предприети бяха следните мерки:

- Актуализирана бе системата за мониторинг на качеството на атмосферния въздух и на оценката на нивата на замърсяване. Създадена бе система за прогнозиране нивата на озон в атмосферния въздух.

- **Разработва се Информационна система** за регистриране, мониторинг и контрол на разрешителните за използване на водите, включително разрешителните за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването и таксите за ползване на воден обект, водовземане и заустване. Очаква се тази система да влезе в действие през следващата година и да облекчи както работата, така и прозрачността в разрешителния режим по Закона за водите.

- **Приета бе Наредба за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда** и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници.

- **Изградена бе многокомпонентна софтуерна система** с възможност за въвеждане на данни от полевия мониторинг на 969 биологични вида и природни местообитания.

- Осъществена бе годишна програма за вземане на проби за изследване наличието на генетично модифицирани организми в околната среда. Целта на тази първа програма бе да се използват реални проби за въвеждане и утвърждаване на международно установени стандарти и вътрешно-лабораторни методики за анализ.

- През май 2011 г. успешно приключи първият етап на започнатата в края на 2010 г. процедура за първоначална единна акредитация на лабораториите на ИАОС, включваща централната лаборатория и 15-те регионални лаборатории.

- Чрез **националните кампании**, под надслов “Обичам природата – и аз участвам!” и “Зелена България”, както и активното включване на страната в международните кампании, свързани с околната среда, продължи политиката за активно формиране на обществено поведение за грижа към околната среда. Със средства от ПУДООС бяха одобрени 185 проекта на обща стойност 1.7 млн. лв., от които 120 проекта бяха на общини и кметства, 50 – на училища, 42 – на детски градини и 20 – на неправителствени организации за изграждане или възстановяване на зони за отдих, междублокови пространства, залесяване, озеленяване и засаждане на цветя, поставяне на кошчета за отпадъци и др.

- Продължи добрият диалог с ЕК, в резултат, на което бяха закрити 6 наказателни процедури, като бяха приети съответните национални транспониращи актове по 6 директиви в областта на изменението на климата, управлението на водите и качеството на въздуха. **Приети бяха изменения на Закона за опазване на околната среда, Закона за водите и Закона за чистотата на атмосферния въздух и съответно са приети три нови наредби.** За периода няма стартирали наказателни процедури за неправилно прилагане на законодателството в областта на околната среда. Предприети бяха действия за закриване на наказателни процедури в

Приехме изменения
на Закона за опазване
на околната среда;
Закона за водите
и Закона за чистотата
на атмосферния
въздух.

областта на Натура 2000, както и управлението на отпадъците и се очаква ЕК официално да закрие две процедури.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

-  Подготовка на Оперативна програма “Околна среда 2014-2020 г.” (ОПОС).
-  Завършване на следните обекти: регионалното депо Ботевград, канализацията на Вълчи дол, Главиница, кв. Меден рудник в Бургас, Попово и Търговище, ПСОВ - Вършец, лотове 3 и 4 на канализационни колектори в столичния квартал “Овча купел”, канализацията и ПСОВ в Лозница, финансирани от ОПОС.
-  Започване на изпълнението на проекти за подобряване на водоснабдителната и канализационната инфраструктура в 35 агломерации. Обявяване на процедура по приоритетна ос “Води” на ОПОС за набиране на проектни предложения за изграждане на ПСОВ за агломерации между 2000 и 10000 е.ж.
-  Отправяне на покани по Приоритетна ос “Отпадъци” на ОПОС за проекти за регионални системи за управление на отпадъците, забавени по различни причини.
-  Откриване на процедури по Приоритетна ос “Биоразнообразие” на ОПОС.
-  Приключване на проекти, финансирани от програма ИСПА/КФ.
-  Изготвяне и приемане на Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор.
-  Разработване и приемане на Национална стратегия за адаптация към промените в климата.
-  Разработване на Национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г.
-  Приемане на нов Закон за управление на отпадъците.
-  Разработване на Закон за дейностите по изменение на климата.
-  Засилване на контрола върху изпълнението на общинските програми за чистотата на атмосферния въздух в районите с нарушено качество на атмосферния въздух.
-  Предварителна оценка на риска от наводнения в речните басейни и прилежащите им брегове.
-  Обявяване на защитени зони от мрежата “НАТУРА 2000”.
-  Обявяване на защитени територии и разработване на планове за управление на защитени територии и планове за действие за растителни и животински видове.

ПРАВОВ РЕД, БОРБА С ПРЕСТЪПНОСТТА И ОГРАНИЧАВАНЕ НА КОРУПЦИЯТА

Един от основните приоритети на Правителството на европейското развитие на България е гарантирането на правовия ред в страната, борбата с престъпността и ограничаването на корупцията.

Противодействие и превенция на корупцията по високите етажи на властта

В изпълнение на ангажиментите по Механизма за сътрудничество и оценка с ЕК по показателите за реформа в съдебната система и противодействие на организирана престъпност и корупцията извършихме следното:

- **Приехме промени в Закона за съдебната власт.** Новият закон засили правомощията и отчетността на Висшия съдебен съвет и Инспектората към него, прецизира етапите на обучението, атестирането и кариерния растеж на магистратите. Законът регламентира функциите на специализираната Комисия по професионална етика и противодействие на корупцията на ВСС. Предвидено бе създаването на помощни атестационни комисии в органите на съдебната система, а оценката за моралните качества и обществения престиж на магистратите се включва като неделима част от кариерното им развитие. Регламентирана бе ролята на Националния институт на правосъдието за осигуряване на качествен кадрови ресурс за съдебната система. Новият закон цели изпълнение на приоритетите на приетата от правителството Стратегия за продължаване на съдебната реформа.

- **Приехме изменения в Закона за предотвратяване и установяване на конфликта на интереси.** Законът прецизира понятието “конфликт на интереси”, дефинира понятието “частен интерес” и предвижда създаването на независим орган за установяване и санкциониране на конфликта на интереси. Усъвършенстването на закона беше оценено положително в докладите на ЕК, която отчита и резултатите от приложението му като основен инструмент на полето на противодействието на корупцията.

- **Създадохме законовата база за изграждането на специализирани структури на съдебната власт** – съдилища и прокуратури. Така бе адресирана препоръката на ЕК за засилване на специализацията в съдебната власт. Новите структури бяха изцяло насочени към ефективно противодействие на организираната престъпност.

- **Изготвихме проект на Закон за отнемане на имущество, придобито от престъпна дейност и от административни нарушения.** Чрез него въведохме гражданската конфискация на

Засилихме
правомощията и
отчетността на
Висшия съдебен
съвет и
Инспектората към
него, прецизирахме
етапите на
обучението,
атестирането и
кариерния растеж на
магистратите.

незаконно имущество. Законът бе изключително важен инструмент за противодействие на корупцията.

- **Приехме изменения в Закона за търговския регистър.** С промените се създава разумен баланс между осигуряването на необходимата публичност на обстоятелствата относно търговците, съгласно действащото вътрешно и европейско законодателство и необходимостта от защита на личните данни като гаранция за избягване на възможни злоупотреби с тях. Целта на търговския регистър е в интерес на правната сигурност да направи публични определени обстоятелства и актове от правното положение на търговеца.

- От 01.07.2010 г., с цел подобряване на дейността на прокуратурата по наказателни производства, прокурорите използват в справочен режим Националната информационна система “Бюра за съдимост” на МП.

- **Утвърдихме образец на Медицинско удостоверение за явяване пред разследващите органи и пред органите на съдебната власт** през време на отпуск за временна нетрудоспособност. В голяма степен бе преодолян един от проблемите на съдебната практика, констатиран нееднократно в докладите на ЕК – забавяне на хода на делата заради злоупотреба с медицински документи.

- **Одобрена беше Концепция за наказателна политика** за периода 2010-2014 г.

- **Разработваме нов Наказателен кодекс (НК)** – през декември 2010 г. бе изготвена Общата част на новия закон, а на 19.01.2011 г. бе публикувана на интернет страницата на МП за мнения и бележки.

- **Разработваме Административно-наказателен кодекс (АНК).** Целта на един нов акт е по нов начин да се уредят общите правила за административните нарушения и наказания.

Законодателни промени

- През 2010 г. приехме **проект на Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на Гражданския процесуален кодекс (ГПК).** Той е насочен към подобряване на положението на лицата, които получават издръжка, посредством премахване на процедурата по екзекватура, към ускоряване на изплащането на издръжка в отделна държава членка и намаляване на разходите, свързани с нейното получаване. Регламентирано бе изграждането на система за административно сътрудничество между централните органи на държавите членки, както и предоставянето на безплатна правна помощ в определени случаи. Това ще гарантира ефективното практическо изпълнение на задълженията за издръжка.

- **Приехме ЗИД на Закона за медиацията** за въвеждане на Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси. Целта, заложена в Директива 2008/52/ЕО на ЕП, е осигуряване на по-добър достъп до правосъдие като част от политиката на ЕС за създаване на пространство на свобода,

Предприехме
поредица от
законодателни
промени в областта
на правосъдието и
вътрешния ред.

сигурност и правосъдие. Медиацията може да предостави икономично и бързо извънсъдебно разрешаване на спорове по гражданскоправни и търговскоправни въпроси посредством процедури, пригодени за нуждите на страните. С новият Закон, въвеждащ Директивата, ще се постигне по-голяма сигурност за лицата, решили да разрешат своя трансграничен спор чрез процедура по медиация, уеднаквяване на правилата на ниво ЕС и предоставяне на гаранции за правата на гражданите.

- **Приехме ЗИД на Търговския закон** за въвеждане на Директива 2009/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. за изменение на Директиви 77/91/ЕИО, 78/855/ЕИО и 82/891/ЕИО на Съвета и на Директива 2005/56/ЕО по отношение на изискванията за изготвяне на доклади и документи при сливания и разделяния

- **Приехме ЗИД на Закона за адвокатурата** за пълно въвеждане на Директива 98/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно улесняване на постоянното упражняване на адвокатската професия в държава членка, различна от държавата, в която е придобита квалификацията.

Международно осиновяване

Във връзка с провеждането на отговорна и прозрачна политика в областта на международното осиновяване и в изпълнение на планираните дейности през периода беше извършено следното:

- Приехме **изменения и допълнения в Семейния кодекс**, свързани и с процедурата по осиновяване.

- Приехме **изменение и допълнение на Тарифа № 1 към Закона за държавните такси**, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и МП за определяне размера такса за вписване – 100 лв.

- Между МП и МТСП бе **подписано Методическо указание за сътрудничество и координация при осъществяване на административните процедури по осиновяване в старата и чужбина.**

Закрила на децата

Опитът на Министерството на правосъдието в работата по молби за връщане на деца, отвлечени в други държави от своите родители, международните изисквания, въведени чрез ръководства и препоръки от ЕС, както и натрупването на данни за прилаганите от държавите-партньори процедури за връщане на деца, потвърждават извода за необходимост от ясно и точно определяне на органите и техните функции в националната процедура, приложима в изпълнение на конвенциите за закрила на деца. За постигане на изискваните резултати бяха установени двустранни контакти с институциите, които подпомагат министерството в процедурата след получаване на молби за връщане на деца и основно с МВР, МВнР и Агенцията за социално подпомагане.

Установени бяха необходимите връзки и модели за действия на административните органи в изпълнение на международните задължения на България в областта на родителските отвлечения, като най-важният резултат бе възможността да се постигат бързи и конкретни решения, съобразени със спецификата на всеки случай и със сроковете за предприемане на действия.

Реформиране и подобряване работата на съдебната система

По инициатива на министъра на правосъдието започна работа по изграждане на национален филтриращ механизъм за намаляване на недопустимите жалби до Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ). Напредна обсъждането на въпроса за създаване на механизъм за периодично обобщаване на практиката на ЕСПЧ по отношение на България и за структуриране на административен орган за компенсиране на лица за прекомерна продължителност на съдебните процедури. Тази правителствена агенция ще изплаща обезщетения за забавени производства и ще представлява независим национален орган със собствен фонд. Разработват се съответните законови промени в Гражданския процесуален кодекс, Наказателния процесуален кодекс, ЗУДОФ и др.

Борба с престъпността и ограничаване на корупцията

През втората година на управление Правителството на европейско развитие на България реализира стратегически подход в планирането и управлението към сектора за сигурност и обществен ред. Чрез законодателни промени секторът за сигурност бе интегриран и бе **създадена стабилна основа за работа на правоохранителните органи по изпълнение на политиките за противодействие и превенция на престъпността и корупцията**. Постигнахме по-висока мобилност и рационално разпределение на ресурсите, премахнахме дублирането на функции, подобрихме възможностите за координация в дейността на структурите на Министерството на вътрешните работи (МВР) и с другите държавни и общински институции.

- **Извършихме значителна по обем работа за изпълнение на критериите за присъединяване на България към Шенгенското пространство.**

Съдържанието на политиката за защита на националната сигурност в областта на охраната на границата и граничния контрол през периода се определя от усилията за изпълнение на критериите за присъединяване на България към Шенгенското пространство.

Оценявайки поетите отговорности, предизвикателствата от прилагането на разпоредбите на Регламент 343/2003 г. (Дъблин II) на Европейската общност и анализа на риска, **България разви способности за гарантиране на ефективен граничен контрол за предотвратяване на незаконната имиграция**. За изграждане на надеждна защита на външната граница бяха инвестирани общо 210 809 373 евро, от които напълно усвоени бяха 35 238 870 евро по програма PHARE и 129 640 000 евро по Инструмент Шенген. Споделяйки отговорността за общоевропейската сигурност, чрез бюджета на България в условия на финансова криза бяха инвестирани 45 930 503 евро, или близо 22% от всички финансови средства,

Одобрен бе План за действие по изпълнението на неотложни мерки във връзка с присъединяването на България към Шенгенското пространство.

предвидени за изграждане на надеждна защита на външната граница. Като резултат техническото осигуряване и въведените нови технологии в граничния контрол на България отговори на критериите за присъединяване към Шенгенското пространство. Изпълнението на значителна част от препоръките съответства на най-добрите практики от Шенгенския каталог.

Изпълнява се План за действие по изпълнението на неотложни мерки във връзка с присъединяването на България към Шенгенското пространство и предостави допълнителни финансови средства в размер на 30 000 000 лв. за подобряване на инфраструктурата на ГКПП и в граничната зона и за осигуряване на допълнително техническо оборудване за охрана на външните граници.

До края на 2010 г. хармонизирахме изцяло повече от 10 нормативни акта, като съществени изменения и допълнения направихме в Закона за специалните разузнавателни средства, Закона за МВР, Закон за екстрадицията и Европейската заповед за арест, Закона за чужденците в Република България, Наредбата за организацията и функционирането на Националната Шенгенска информационна система (Н.ШИС) и Правилата за работа на Бюрото за контакт с европейската информационна система (СИРЕНЕ) и потребителите с право на достъп до данните в Н.ШИС. Внесени бяха и съответни изменения във вътрешноведомствените нормативни актове на МВР за работа с Автоматизираната информационна система “Издирвателна дейност” като част от Н.ШИС.

В изпълнение на Решение за създаване на Европейска система за гранично наблюдение (EUROSUR) България се присъедини към Европейската система за наблюдение на външни граници с изграждане на единен Национален координационен център в София и Интегрирана система за наблюдение на черноморската ни граница.

В резултат на провежданата от Правителството последователна и целенасочена политика успешно приключи оценката за техническата готовността на България за присъединяване към зоната Шенген.

- **Приехме Стратегия за развитие на Гранична полиция след присъединяването на България към Шенген (2011-2013 г.).**

- **За реализиране на стратегически подход и формиране на политика в областта на миграцията през февруари 2011 г. от МС бе приета Национална стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията (2011-2020 г.).**

- **Разработен бе механизъм за реагиране при масово навлизане на нелегални имигранти на територията на България.**

- **Разработен бе План за действие при възникване на кризисна ситуация вследствие увеличен миграционен натиск към Република България. Планът има оперативна връзка с разработения национален План за действие при временна закрила в Република България.**

- **Утвърдена беше практиката за прилагане на системни действия за противодействие на престъпленията по линия на:**

България изпълни изцяло техническите критерии за присъединяване към Шенгенското пространство.

Оптимизирането на дейността по противодействие на конвенционалната престъпност доведе до намаляване на престъпленията срещу личността, убийствата и опитите за убийства, престъпленията върху собствеността на гражданите, грабежите и посегателствата върху моторни превозни средства.

акцизните стоки (цигари и алкохол без бандерол); стоковите борси и тържищата; усвояването на средствата, предназначени за справяне с бедствия, аварии и кризи; разпространението на винетни стикери; съхранението, търговията и износа на зърно. При противодействие на контрабандата МВР прилага последователни мерки за пресичане на контрабандата на цигари и алкохол. През периода юли 2010 – май 2011 г. бяха иззети 262 799 782 къса цигари и 162 261 л алкохол.

- **Прилагаха се действителни и системни мерки за противодействие на организираната престъпност**, като постоянно се наблюдават лидерите на престъпни групи, въздейства се активно върху активния криминален контингент и се прилагат превантивни мерки за ограничаване дейността на организираните престъпни групи.

- За повишаване на ефективността в процеса на разследване бе **разработена комплексна програма за обучение на полицейските служители с разследващи функции**. Акцент в обучението са делата с фактическа и правна сложност, икономическа, финансова и организирана престъпност. За периода май 2010 г. – май 2011 г. 3951 полицейски служители бяха обучени да извършват следствени действия по реда на Наказателно-процесуалния кодекс (НПК).

- За разследващите полицаи бяха **доставени съвременни технически средства – 949 броя компютърни конфигурации с принтери**.

- През периода от юли 2010 г. – март 2011 г. Бяха **проведени 41 специфични обучителни семинари**, в които взеха участие общо 406 прокурори, следователи, експерти от МВР и др. Проведените обучения включваха занятия с практическа насоченост и обмен на добри практики със служби на други държави и партньорски организации по отношение укрепването на полицейските структури и използването на съвременните методи за работа на криминалната полиция.

- През август 2010 г. Главна дирекция “Криминална полиция” съвместно с Генералната дирекция на полицията на Полша и Съдебната полиция на Португалия изготвиха **Национална методика “Ръководство за разследване и разкриване на престъпления, свързани със злоупотреба с финансови средства, предоставени на Република България от Европейския съюз”**. По методиката бяха обучени повече от 180 служители, включително и за придобиване качество на обучител.

- Проведени бяха 8 двудневни семинара за ръководни служители на тема “Организация на разследващите органи в МВР за приложението на промените в Наказателно-процесуалния кодекс”.

- В МВР регулярно се анализира ефектът от промените в НПК. Последните изменения на НПК оказаха положителен ефект върху работата на разследващите полицаи. Налице е следната тенденция:

- намаля броят на делата, върнати за допълнително разследване от прокуратурата, поради допуснати процесуални нарушения или неизвършени процесуално-следствени действия в необходимия обем;

Предприети бяха целенасочени и последователни действия за реализиране на цялостна реформа в сектора за сигурност и обществен ред.

Постигнахме по-голяма ефективност при разследването и съдебното преследване на случаите на организирана престъпност и корупция.

Повишена бе ефективността при реагиране на сигнали на граждани, подавани на тел. 112

и 160

- увеличи се броят на досъдебните производства, по които разследването е извършено пълно и всестранно;
- намаля формализмът при воденето на разследвания;
- необходимите процесуални действия във фазата на разследването, както и за приключване на досъдебното производство и внасянето на делата в съда се извършват в по-кратки срокове, с което може да се очаква общо съкращаване на времетраенето на наказателния процес.

- Приключените през 2010 г. досъдебни производства (ДП) с мнение за предаване на обвиняемите лица на съд бяха 57 834 броя. За сравнение през 2009 г. броят им бе 51 690. Само за периода януари – февруари 2011 г. приключилите ДП с мнение за съд бяха 8017. Повишеният брой (с 14161 броя) приключени дела за съд за 2010 г. и първите месеци на 2011 г. бе резултат от **позитивното влияние на промените в НПК в работата на разследващите полицаи.**

- След извършения цялостен функционален анализ на структурата на МВР бяха **предприети целенасочени и последователни действия за реализиране на цялостна реформа в сектора за сигурност и обществен ред.**

- **Националното законодателство бе реформирано чрез две последователни изменения на Закона за МВР** (Закон за изменение и допълнение на Закона за МВР от декември 2009 г. и Закон за изменение и допълнение на Закона за МВР от октомври 2010 г.) и изменение на НПК (Закон за изменение и допълнение на НПК от май 2010 г.).

- **Приключи цялостната структурна реформа на службите с полицейски правомощия,** най-важният резултат, от която бе изграждането и укрепването на капацитета на българската разследваща полиция. На компетентните полицейски структури в МВР с оперативно-издирвателни функции е възложено и правомощия по разследване. Осъществена бе специализация на разследващите полицаи и бе повишен цялостният капацитет за разследване на престъпления с правна и фактическа сложност. Оптимизиран бе процесът по събирането, съхраняването и използването на качествен доказателствен материал. Постигната бе по-голяма ефективност при разследването и съдебното преследване на случаите на организирана престъпност и корупция.

Посочената специализация на разследващите органи се осъществи по-конкретно чрез закриването на Главна дирекция “Досъдебно производство” (ЗИД на Закона за МВР, в сила от 01.01.2011 г.) и структурното приобщаване на разследващите полицаи към специализираните полицейски служби Главна дирекция “Борба с организираната престъпност”, Главна дирекция “Криминална полиция” и Главна дирекция “Гранична полиция”.

- В Главна дирекция “Криминална полиция” бе създадено звено с методически функции по отношение на цялостната наказателно-процесуална дейност.

В резултат на предприетите действия по оптимизация на дирекция “Пожарна безопасност и защита на населението” значително намаля

броят на горските и полските пожари. Повишена бе ефективността при реагиране на сигнали на граждани, подавани на тел. 112 и 160.

- За по-добро административно обслужване на гражданите в интернет страницата на МВР бе осигурена възможност за: извършване на справка за издадени и неполучени лични документи; извършване на справка за валидност на документи; получаване на информация за често задавани въпроси, свързани с издаването на документи за самоличност.

- С приключване на проекта **“Противодействие на престъпления, свързани със злоупотреба на финансови средства, предоставени на България от ЕС”** бе повишен капацитетът на дирекция “Координация на борбата с правонарушенията засягащи финансовите интереси на Европейския съюз” (АФКОС). **Наблюдава се значителен напредък в сътрудничеството и взаимодействието при осъществяването на проверките.** На заседанията на Работна група “Борба с измамите” в Брюксел бе изразено становище за необходимостта българският модел на взаимодействие с Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) да бъде нормативно регламентиран при изменението на Регламент 1073/1999 и Регламент 2185/1996, тъй като този модел е преди всичко изключително полезен и ефективен за ОЛАФ. Добрата практика касае проверките на място и съдействието, което оказват на ОЛАФ всички структури на МВР. В годишният доклад на ОЛАФ за борбата с измамите България бе посочена като първата страна, въвела електронното докладване за предприесъединителните инструменти.

Повишен бе административният капацитет на дирекция “Международно оперативно сътрудничество”. Стартира оперативната дейност на бюро СирЕНЕ с включването в експлоатация на националната шенгенска информационна система. Задълбочен бе обменът на информация и сътрудничеството с почти всички аналитични работни файлове на Европол. Дирекцията бе утвърдена като национална точка за контакт и център за обмен на оперативна полицейска и съдебна информация.

За осигуряване на по-добри условия на труд бяха въведени в експлоатация нови сгради за Главна дирекция “Криминална полиция”, Главна дирекция “Борба с организираната престъпност”, Второ, Трето и Седмо районни управления при Столична дирекция на вътрешните работи, Първо районно управление “Полиция” и Пътна полиция в Областната дирекция на МВР Перник (ОДМВР), Второ районно управление при ОДМВР Стара Загора и дома за временно настаняване на чужденци в Любимец.

С цел създаване на компетентна криминална полиция, способна да прилага най-добрите европейски практики, общо над 900 полицейски служители преминаха обучение в Холандия, Германия, Швеция, Франция, Чехия, Италия и България във връзка с: финансовото разследване на организираната престъпност и тероризма; противодействието на прането на пари, на злоупотребите с еврофондове, на ДДС и застрахователни измами, на корупцията и др.

В годишния доклад на ОЛАФ за борбата с измамите България бе посочена като първата страна, въвела електронното докладване за предприесъединителните инструменти.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

- ✚ Приемане на Закон за отнемане на имущество, придобито от престъпления или административни нарушения.
- ✚ Приемане и изпълнение на Концепция за държавната политика в областта на правосъдието за детето.
- ✚ Изработване на цялостна Концепция за съдебната експертиза и съдебните преводачи.
- ✚ Приемане на интегралния проект на нов Наказателен кодекс.
- ✚ Изработване на проект на Концепция за продължаване на реформата на административното правосъдие и правораздаване за периода 2011-2014 г.
- ✚ Пълноценно участие в дебата за модернизиране на системата за университетско обучение по специалността “право”.
- ✚ Осъществяване на мониторинг на приложението на новото законодателство – Закон за съдебната власт, Наказателнопроцесуален кодекс, Закон за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и др.
- ✚ Участие в организираните от професионалната общност и неправителствените организации дебати за усъвършенстване на структурата, управлението и законодателството за съдебната власт.
- ✚ Създаване на комплексен механизъм за изпълнение на пилотните решения на Европейския съд за правата на човека срещу България с оглед преодоляване на причините за правосъдие в нера разумен срок и изграждане на система от способности за адекватно компенсиране и обезщетяване на лица, пострадали от бавно правосъдие.
- ✚ Целенасочено внимание и съдействие във връзка с обученията за квалификация и задълбочена специализация на магистратите за постигане на все по-добра съдебна практика и прилагане на новото законодателство.
- ✚ Подобряване на материалните условия в затворите в съответствие с международните стандарти, включително започване на работа по изграждане на нов модерен затвор.
- ✚ Ефективно противодействие на конвенционалната престъпност.
- ✚ Разработване на Национална стратегия за превенция на престъпността.
- ✚ Повишаване на ефективността на дейностите по разследване и развиване капацитета на разследващата полиция.
- ✚ Оптимизиране дейността на Министерството на вътрешните работи.

ОТБРАНА

За втората година на управлението на Правителството на България един от основните акценти бе стабилизирането и стратегическото преосмисляне на сектор отбрана. С приемането от НС на “Бяла книга за отбраната и въоръжените сили” завърши концептуалната част на започналия през 2010 г. Преглед на структурата на силите. В началото на 2011 г. НС прие предложената от Правителството “Стратегия за национална сигурност”, а МС прие “Национална отбранителна стратегия” и “План за развитие на въоръжените сили”. Разработен и утвърден бе “Инвестиционен план-програма на Министерството на отбраната (МО) до 2020 г.”. Тези документи задават стратегическата основа на изграждането, развитието и използването на въоръжените сили.

Провежданата отбранителната политика беше белязана с три главни характеристики: ефективни реформи, ангажирано участие в операции и ефикасно управление на ресурсите. В тази връзка бяха предложени редица промени в действащото законодателство, които да осигурят прилагането на заложените в стратегическите документи цели и допълнително да усъвършенстват правно-нормативната база на отбраната. Приети бяха промени в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, изцяло нов Закон за военната полиция и бяха подготвени проекти на Закон за резерва и Закон за военното разузнаване.

- Приехме нов Устройствен правилник на МО, в сила от 01.07.2011 г. С него премахнахме дублирането на функции и задачи и възстановихме нарушения синхрон и координация между отделни функционални области на стратегическия отбранителен мениджмънт и на процеса по поддържане и развитие на оперативни способности. През 2010 г. общата численост на персонала в МО бе намалена с 32% (или 980 щатни бройки), а от 01.07.2011 г. личният състав ще бъде намалява с още 19% (или 796 щатни бройки), като цялостното редуциране на администрацията за отчетния период, в съответствие с Бялата книга за отбраната и въоръжените сили, бе 51%. С изпълнението на тези реформи ще се постигне намаляване на административната тежест и повишаване на ефективността на системата за командване и управление.

- От 01.07.2011 г. влязоха в сила и промените в Закона за отбраната и въоръжените сили, превръщащи Съвместното командване на силите и Командванията на видовете въоръжени сили във второстепенни разпоредители с бюджетни кредити и самостоятелни юридически лица. Така те ще имат самостоятелен бюджет, с който ще могат да създадат по-добри условия за осигуряване на ежедневната дейност на поделенията на Българската армия и да управляват недвижимите имоти, необходими за тяхната дейност, като извършват необходимата поддръжка и спешни ремонти.

Един от основните приоритети на Правителството на европейското развитие на България е стабилизирането и стратегическото преосмисляне на сектор отбрана.

За първи път от много години в резултат на изпълнението на политическата програма за управление на Правителството бе налице напълно завършена рамка от стратегически, законодателни и планиращи документи в областта на сигурността и отбраната.

- В секторът на отбраната продължиха усилията за окончателно стабилизиране на системата и справяне с наследените задължения към външни и местни фирми, като са предоговорени редица неизгодно сключени договори. Това доведе до съществен напредък в ликвидирането на наследените задължения, които от над 576 млн. лв. през 2009 г. към 30 юни 2011 г. бяха в размер на около 102 млн. лв., от които значителна част бяха текущи задължения в рамките на позволените със Закона за държавния бюджет на Република България за 2011 г.

- **Продължи процесът по поетапно освобождаване от несвойствени дейности и функции.** В началото на 2011 г. бе извършен анализ на състоянието на структурата, начина на съществуване и дислокация на търговските дружества с държавно участие в капитала към МО. **Продължи освобождаването от имоти с отпаднала необходимост за отбраната на страната,** като за периода бяха безвъзмездно предоставени на общини, областни управи и други ведомства 27 имота, а други 19 бяха подготвени за прехвърляне. Секторът на отбраната се освободи от 30 имота след разпоредителни действия на обща стойност 3 243 865 лв.

- МО е ангажирано в **инициативата на НАТО за изграждане на интегритет в отбранителните институции.** В партньорство с неправителствената организация “Прозрачност без граници – Великобритания”, през декември 2010 г. екип на НАТО посети Република България във връзка с подготовката на доклад за страната. В докладът бяха отбелязани редица примери за добри практики в МО. Отчетохме, че институцията отправя ясно и решително послание, че корупцията няма да бъде толерирана, че са въведени строги мерки за прозрачност и са налице конкретни резултати в редица области. Подчертано беше, че България може и следва да споделя своя опит и добри практики в рамките на инициативата “Партньорство за мир”, в двустранното и регионално военно сътрудничество. **Въведен бе по-голям контрол при провеждането на обществените поръчки и всички сигнали за нередности, злоупотреби и други нарушения се проверяват.**

Приоритет за България е продължаване участието на формирования от въоръжените сили в многонационални съвместни операции заедно със страните от НАТО и ЕС. Българските военни контингенти и военнослужещи успешно изпълняваха задачите си в операциите по поддържане на мира в състава на Международните сили за поддържане на сигурността в Афганистан, Международните сили за сигурност в Косово, Тренировъчната мисия на НАТО в Ирак, Европейските сили за сигурност в Босна и Херцеговина и Мисията на ЕС за наблюдение в Грузия. През 2010 г. страната ни се включва в полицейската мисия на ЕС в Афганистан и в операции на НАТО и ЕС за противодействие на пиратството в крайбрежните води на Сомалия. **Общата численост на контингентите ни към края на 2010 г. надхвърля 750 военнослужещи, като увеличението спрямо предходната година бе с близо 4%.**

- В сферата на сектор отбрана по отношение развитието на кадровия потенциал, бяха **разработени редица нормативни актове за усъвършенстване на модела за кариерно развитие на военнослужещите**. Целта на тези реформи бе да се въведат обективни критерии и показатели за успех, като по този начин се гарантира адекватното функциониране на системата за управление на човешките ресурси, както и че всяко една длъжност от системата за отбрана се заема от най-подходящия кандидат.

- Усилията на военно-образователната система и на системата за подготовка и използване на войските и силите бяха насочени и към усъвършенстване на процеса на **обучение и тренировки в съответствие със стандартите на НАТО**, чрез въвеждане на съвременни техники и технологии и внедряване на стандартизационните споразумения. **Извършен бе преглед на структурата и дейностите на висшите военни училища. Закрити бяха структурни звена с отпаднала необходимост** и бяха реструктурирани разходите на Националния военен университет и на Висшето военноморско училище. Постоянният им състав бе редуциран съответно с 31% и с 15%.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ ЗА ТРЕТАТА ГОДИНА НА УПРАВЛЕНИЕ СА:

- ✚ Планово разработване, съгласуване, одобряване и въвеждане в практиката на доктрините на въоръжените сили.
- ✚ Постигане на пълна оперативна готовност на реорганизираните Министерство на отбраната и Командна структура на Българската армия.
- ✚ Реструктуриране на тактическите звена – бригади и бази.
- ✚ Изграждане и подготовка на батальонна бойна група.
- ✚ Разработване на инвестиционни проекти съгласно дългосрочния инвестиционен план-програма.

ЕВРОПЕЙСКИ ВЪПРОСИ, ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА

Европейски въпроси, външна политика и политика за българите в чужбина

През втората година на управление Правителството на европейското развитие на България продължи последователно изпълнението на стратегическите приоритети във външната политика. Акцентът на усилията бе насочен към утвърждаване на българските интереси и нарастването на българския принос във формулирането и реализацията на политиките и в институционалното изграждане на ЕС чрез активното ни участие в процесът на взимане на решения.

Влизането в сила на Договора от Лисабон на 1 декември 2009 година постави началото на нов етап в развитието на Европейския съюз и създаде реални условия за утвърждаването му като водещ фактор в световната политика и икономика. **За близо двете години от влизането в сила на Договора ефективността и ефикасността на институциите на ЕС и на механизмите за вземане на решения се повишиха**, а това, от своя страна, отговори и на изискванията на европейските граждани за легитимност, прозрачност и отговорност.

През последните две години България участва изключително активно в процеса на вземане на решения и дава своя принос за постигане на амбициозните цели, които ЕС си поставя с Договора от Лисабон. Отчетният период бе изключително интензивен по отношение на приемането на важни за бъдещето на Европейския съюз и на България решения. Европейският съюз и неговите държави-членки, в т.ч. и България, доказаха, че могат да действат съвместно и координирано.

- Страната ни се включи в подготовката на Регламент на ЕП и на Съвета относно въвеждането на Европейската гражданска инициатива като нова форма на обществено участие във формирането на политиката на ЕС и утвърждаването на гражданските права и свободи и приближаването на Съюза до гражданите.

- България стана втората държава членка на ЕС, ратифицирала Протокол 36 относно преходните разпоредби, към Договора за ЕС, към Договора за функционирането на ЕС и към договора за създаване на Европейска общност за Атомна енергия.

Правителството прие две Годишни програми за участие на Република България в процеса на вземане на решения в Европейския съюз, които бяха внесени в Народното събрание в нормативно установените срокове. Годишните програми за българското участие в процеса на вземане на решения на ЕС съдействат за определянето и защитаването на българските интереси

при дискусиите за бъдещите политики и решения на ниво ЕС. Те очертават основните акценти на българското правителство в процеса на вземане на решения. **През последните две години тези акценти бяха фокусирани върху реформите на общата селскостопанска и общата кохезионна политика на ЕС, бъдещата финансова рамка на ЕС за периода 2014-2020 г., предприемането на мерки за преодоляването на икономическата и финансова криза, разширяването на Шенгенското пространство, Стратегията на ЕС за региона на река Дунав, Лисабонската стратегия за растеж и заетост за периода след 2010 г., борбата с изменението на климата, укрепването на енергийната сигурност, разширяването на Европейския съюз и други.**

През отчетния период Съветът по европейските въпроси към Министерския съвет одобри общо пет Шестмесечни програми с приоритетните за България теми и досиета, като последната засяга периода юли – декември 2011 г. и се отнася до настоящото Полско председателство на ЕС.

Отчетите за развитието на приоритетните теми и досиета, които също се правят на период от шест месеца, ясно показват че **стратегическите цели на България напълно съвпадат с тези на Европейския съюз.** В допълнение, утвърдихме България като надежден партньор в Европейския съюз, който съумява да предлага и приема компромисни решения с цел решаването на определени въпроси и провеждането на реформи на европейско ниво. Гражданското общество участва активно във формирането на българските позиции по дадени теми и досиета.

При участието на Република България в процеса на вземане на решения в ЕС са разпределени отговорностите по изготвяне на рамкови позиции по **над 697** новопостъпили от Секретариата на Съвета на Европейския съюз междуинституционални досиета (от юли 2010 – до юли 2011 г.: 397). Процесът на подготовка и одобряване на българските национални позиции и указания по всички досиета се осъществява в рамките на координационния механизъм по европейските въпроси. Народното събрание регулярно се информира за позициите на Република България по проектите на актове на ЕС, включени в Годишната работна програма на Народното събрание по въпросите на ЕС за 2009, 2010 и 2011 г.

Утвърдихме
България като
надежден
партньор в ЕС.

Във връзка с изпълнението на ангажиментите на страната ни като държава-членка на ЕС през отчетния период са разпределени и наблюдавани отговорностите за въвеждане в срок на 267 директиви на ЕС (от юли 2010 – до юли 2011 г.: 113) и отговорностите за осигуряване, при необходимост, на национални мерки за прилагане на 1581 регламента (от юли 2010 – до юли 2011 г.: 824) и 590 решения (от юли 2010 – до юли 2011 г.: 588), публикувани в Официален вестник на ЕС.

Като междуправителствен консултативен орган към Министерския съвет, в рамките на който се осъществява общата координация по европейските въпроси, **Съветът по европейските въпроси проведе 88 заседания (от юли 2010 – до юли 2011 г.: 41),** на които бяха взети

784 решения (от юли 2010 – до юли 2011 г.: 354), в т.ч. относно позиции на България за процеса на вземане на решения в ЕС, позиции във връзка с информационната и досъдебната фаза от процедурата за нарушения и въпроси от координационен характер.

През отчетния период бяха обсъдени и одобрени **215 позиции** (от юли 2010 – до юли 2011 г.: 122) за участие на българските министри в рамките на различните формати на Съвета на ЕС.

За периода от м. юли 2009 г. досега българският СОЛВИТ център е работил общо по **423 запитвания** от граждани и фирми. От тях 278 са били класифицирани като реални случаи, свързани с проблеми при упражняването на правата, произтичащи от разпоредбите на законодателството на ЕС в областта на вътрешния пазар. По тези случаи са били предприети действия за отстраняване на проблема и подпомагане на ефективното упражняване на засегнатите права на гражданите и фирмите. По останалите 145 запитвания е предоставена подробна информация или лицата са били насочени към съответния орган, компетентен да им окаже съдействие с оглед на повдигнатия въпрос.

От м. юли 2010 г. до момента получените в българския СОЛВИТ център запитвания са общо **208**, като от тях 127 са реални случаи, а останалите 81 представляват искания за информация или други запитвания извън обхвата на дейност на мрежата СОЛВИТ. Дори и в тези случаи е изпращан отговор с подробни разяснения и насочване към компетентния орган.

Следва да се отбележи, че през 2010 г. България е постигнала **100 % успеваемост** в рамките на мрежата СОЛВИТ, т.е. всички случаи, които са били регистрирани от други държави-членки срещу страната ни, са били успешно разрешени от българския СОЛВИТ център. Така българският СОЛВИТ център, заедно с центровете на Швеция и Португалия, заема **първо място** по този показател в рамките на мрежата СОЛВИТ.

За предотвратяване стартирането от Европейската комисия на процедури за нарушения срещу България се предприемаме редица превантивни мерки, по важните от които са:

- всекидневно разпределяне на отговорностите по въвеждане на директивите, публикувани в Официалния вестник на ЕС;
- ежеседмично докладване от отговорните институции в Съвета по европейските въпроси на напредъка по транспонирането им;
- ежемесечно отчитане на годишния План за действие с мерките, произтичащи от членството на Република България в ЕС.

Като допълнителна мярка от началото на 2011 г. на всеки три месеца Министерският съвет приема решения, в които се набелязват конкретни действия във връзка с изпълнението на Плана за действие за 2011 година с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз.

За периода от юли 2009 г. досега са открити общо 83 процедури за нарушения, като 51 от тях са открити в периода юли 2010 – юли 2011 г. **От всички 83 процедури 41 вече са закрити с решение на ЕК поради изпълнение на задълженията.** Можем да очакваме закриването на още 10 процедури поради изпълнение на задълженията. **Важно е да се отбележи, че до момента няма заведено дело срещу България пред Съда на ЕС.**

- Особен успех бе оценката в публикувания през март 2011 г. шестмесечен обзор за напредъка на вътрешния пазар, изготвен от ЕК, в който **страната се нареди сред най-добрите примери за прилагане на европейското законодателство за осъществяване на единния пазар и бе една от най-добре представилите се държави в ЕС по всички показатели.**

- България, стана съосновател на засилено сътрудничество в областта на създаването на единна патентна защита, която ще предложи на индустрията и по-специално на малките и средни предприятия правна сигурност, като същевременно ще бъде и икономически по-ефективна.

- България е една от шестте държави членки на ЕС, които не са в Еврозоната, но бе **присъединена към “Пакта за Еврото Плюс”** за засилена политика на конкурентоспособност и конвергенция на Европейския съвет.

- Активно бе участието ни в дебата по приемането на шестте законодателни предложения на ЕК за засилване на икономическото управление, насочени към по-ефективно прилагане на **Пакта за стабилност и растеж** и подобряване на наблюдението и координацията на икономическите политики в ЕС. Законодателният пакет ще се превърне в основен стълб за постигане на макроикономическа стабилност в еврозоната и в ЕС като цяло.

- През отчетният период активно участвахме в дискусиите и вземането на решения по целия спектър от въпроси, свързани със засилване координацията на икономическите политики, с цел преодоляване последиците от настоящата финансово-икономическа криза и укрепване капацитета на ЕС за превенция и справяне с бъдещи кризисни ситуации. Успешно отстояхме своите принципи позиции и успяхме в максимална степен да защитим интересите на България.

В изпълнение на политиката на Правителството на европейското развитие на България за българите в чужбина продължихме с реформите за оптимизиране на взаимодействието между държавните институции, което довежда до значително намаление на времето по процедурата за придобиване на българско гражданство. Административноправното обслужване на лицата, кандидатстващи за придобиване на българско гражданство бе намалено от 30 на 40 работни дни.

- **Съхраняване и укрепване на идентичността и културата на българските общности зад граница**

В изпълнение на заложените ни цели за укрепване на националната идентичност и през втората година на управлението ни продължихме активния диалог с функциониращите към 2010/2011 г. учебна година повече от 184 училища. Осигурихме значително количество (46 пратки) от художествена и образователна литература, справочни издания, учебни помагала, игрални и документални филми, рекламни материали за училища в Сърбия, Албания, Украйна, Молдова, Казахстан, САЩ, Великобритания, Италия, Испания, Франция и др. Българското Правителство активно подпомага новообразуваните училища в Италия и Ливан и курсовете по български език в Буенос Айрес, Аржентина, и Сао Паоло, Бразилия.

Подпомагането и участието във фестивали, изложби, концерти, литературни четения, юбилейни тържества, съдействие за гостуване на групи ученици от чужбина в България и др. бяха сред инициативите, реализирани съвместно от ДАБЧ и училища от чужбина през периода. Мащабна по характер бе Спартакиада 2011 г. в град Банско, организирана от ДАБЧ и Министерството на физическото възпитание и спорта, в която участват 240 деца и юноши от Украйна, Молдова, Сърбия, Македония, Албания и Румъния, придружени от 60 души ръководители на обществени организации и преподаватели.

Назначена бе Комисия по организиране на процедурата по приема на студенти, докторанти и специализанти в български висши училища, удостоверяването и издаването на съответните документи за българския произход на лица от Украйна, Молдова, Сърбия, Македония, Албания и Косово, кандидатстващи по двете постановления.

• **Единение на всички българи и изграждане на български лобита в чужбина**

През периода, самостоятелно или съвместно с различни български организации, реализирахме разнообразни по характер, обхват и направления инициативи, целящи не само да подкрепят културно-образователната дейност на тези звена, но и да допринесат за съхранение националната идентичност на българските общности зад граница. Наред с многобройните срещи и разговори с председатели и членове на ръководствата на организации от цял свят, Правителството подпомогна изработването и осъществяването на значими културни и информационни проекти на сънародниците ни от Мадрид, Париж, Лион, Одеса, Кишинев. Оказана бе информационна и организационна подкрепа на български дружества в Сърбия, Румъния, САЩ, Франция, Италия, Германия, Чехия, Португалия, Гърция, Украйна, Молдова, и др. за честването на официалните празници на България. Значими дарения от ДАБЧ – фолклорни костюми, книги, мултимедийни продукти и др. – получават различни дружества от Гърция, Сърбия, Кипър, Чехия, Румъния, Италия, Франция, Колумбия, Аржентина, Бразилия и др.

Самостоятелно или съвместно с Историческия факултет на Софийския университет “Св. Климент Охридски”, бяха организирани кръгли маси, посветени на годишнини от рождението и смъртта на български възрожденци, революционни дейци, исторически събития.

Реформите за
оптимизиране на
взаимодействието
между държавните
институции
довеждат до
значително
намаление на
времето по
процедурата за
придобиване на
българско
гражданство.

Такива форуми бяха проведени в България, Сърбия, Македония, Украйна и др., в които участваха и изявени изследователи и учени – българи от чужбина.

- **Информация, анализи и издателска дейност**

През втората година управление бяха изработвани аналитични материали за състоянието и проблемите на българските общности в САЩ, Украйна, Сърбия, Румъния, Молдова, Турция и др. Организирах се премиери на книги от български автори от чужбина важен елемент за запознаване на обществото с тяхното творчество в България. През периода бяха представени автори от Сърбия и Украйна. Правителството подпомогна издаването на книги, представящи българите и българските общности в Молдова, Австралия, Албания и др. За първи път бе реализирано издаването на Двуетичен буквар – читанка на съвременен български и български палкенски език.

На официалния сайт на Държавна агенция за българите в чужбина има информация за всички структури на българите и българските общности по света – дружества, клубове, църкви и църковни общности, училища, медии, фолклорни състави. Поместени са всички значими събития от живота на българите по света, публикуват се статии за годишнини от важни исторически събития и личности.

Издаден бе
двуетичен буквар –
читанка на
съвременен
български и
български палкенски

НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ: БЪЛГАРИЯ 2020

През втората година на управление Правителството на европейското развитие на България приключи с първият етап от разработването на Националната програма за развитие: България 2020 (НПР). **Разработихме анализ на социално-икономическото развитие и SWOT анализ на българската икономика. Подготвен бе проект на визия, стратегически цели и приоритети на НПР: България 2020**, които бяха дискутирани с представители на неправителствения сектор. Предстои широко публично обсъждане на проекта на визия, стратегически цели и приоритети със социално-икономическите партньори.

С цел осигуряване на прозрачност и публичност на процеса по подготовка на НПР: България 2020, всички документи, свързани с разработването на документа бяха публикувани на интернет страницата www.strategy.bg.